Täysistunto

Tiistai 10.10.2017 klo 13.59—17.18

Täysistunto alkoi klo 13.59. Täysistunto päättyi klo 17.18.

Puhetta johtivat toinen varapuhemies Arto Satonen (13.59—16.00) ja puhemies Maria Lohela (16.00—17.18).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Koulutusrahastosta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 78/2017 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 7/2017 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.00 **Tytti Tuppurainen sd:** Arvoisa puhemies! Nyt eduskunnassa käsittelyssä oleva Koulutusrahastosta annettua lakia koskeva hallituksen esitys, joka liittyy ammatillisen koulutuksen reformiin ja ensi vuoden alussa voimaan astuvaan lakiin ammatillisesta koulutuksesta, on toki perusteltu ja aivan kannatettava. Mutta haluan tässä kuitenkin nostaa esille valiokunnan mietinnössä esiin tuoman asian. Valiokunta nimittäin huomioi, että hallituksen esittämän lakimuutoksen myötä stipendioikeuden ulkopuolelle jäävät henkilöt, jotka suorittavat loppuun vuoden 2017 aikana vanhojen perusteiden mukaisen tutkinnon, mutta vasta vuoden 2018 puolella saavat tämän tutkintotodistuksen.

Valiokunta ehdottaakin siksi mietinnössään, että lakimuutosta täydennetään siten, että edellä mainitussa tapauksessa henkilöllä, joka siis suorittaa tutkintonsa vuoden 2017 aikana mutta saa todistuksen vuonna 2018, olisi oikeus ammattitutkintostipendiin, edellyttäen luonnollisesti, että muut stipendin myöntämisen edellytykset täyttyvät. Tämä valiokunnan mietinnössään tuoma muutosehdotus hallituksen esitykseen on tärkeä, jotta lakiehdotuksen voimaantulosäännös ei aiheuta oikeuden menettämistä ammattitutkintostipendiin. Kun otetaan huomioon muun muassa työelämän muutos ja ammatillisen koulutuksen tärkeys,

on tämä ammattitutkintostipendi tärkeä rahallinen tuki ammatillisen osaamisen kehittämiseksi.

Puhemies! Tämän halusin tässä puheenvuorossani tuoda vielä esille. — Kiitos.

14.02 **Martti Talja kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys yksinkertaistaa Koulutusrahaston myöntämän ammattikoulutusstipendin myöntämisen kaikille ammattitutkinnon suorittaneille, jotka täyttävät muut stipendin ehdot eli 5 vuoden työssäolon ja enintään 68 vuoden iän. Vaikka ensimmäisestä tutkinnosta maksettava korotusosuus poistetaan, vaatimus 5 vuoden työhistoriasta säilyttäisi stipendin edelleen kannustimena elinikäisen oppimisen toteuttamiseen ja jo työelämässä olevien uudelleenkouluttautumiseen.

Valiokunnan muutosesitys keskittyy niihin opiskelijoihin, jotka tämän lakiesityksen myötä jäisivät väliinputoajiksi — niihin opiskelijoihin, jotka suorittavat vanhojen perusteiden mukaisen tutkintonsa loppuun vuoden 2017 aikana mutta saavat todistuksensa vasta vuonna 2018. Siksi on tärkeää muuttaa lain voimaantulosäännöstä niin, että ennen lain voimaantuloa suoritettu tutkinto oikeuttaa ammattitutkintostipendiin, vaikka tutkintotodistus annettaisiin vuonna 2018.

14.03 **Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on tyypillinen esimerkki siitä, että tässä talossa on tällä hetkellä hyvin paljon lainsäädäntöä, jossa lait risteävät eri valiokunnissa, ja kun yhtä lakia muutetaan, niin saattaa tulla näitä väliinputoajia. Vaikkapa koko tämä koulutusuudistus on samanlaisessa tilanteessa, joka aiheuttaa sitten työttömyysturvapuolella näitä samoja täsmennyksiä. Siinä mielessä toivon, että edustajat ovat tarkkoja omissa valiokunnissansa, että näistä voimaantulomuutoksista ei tule tarpeettomia tipahtamisia. Tässä tilanteessa valiokunnassa pystyttiin se korjaamaan, mutta aina ei pystytä, koska lait tulevat niin nopealla käsittelyllä. Toivon, että siinä mielessä meillä olisi vähän parempi mahdollisuus ennakoida niitä esityksiä, mitä tänne tulee, ja myös käsitellä ne huolella eikä juosta läpi, niin kuin välillä budjettilakeja joudutaan tekemään.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 78/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain sekä työturvallisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 94/2017 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 8/2017 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.04 **Martti Talja kesk:** Arvoisa puhemies! Suomessa todetaan vuosittain lähes 500 muiden kuin infektiivisten biologisten tekijöiden aiheuttamaa ammattitautiepäilyä. Työturvallisuuslaissa on kuitenkin ollut tähän asti tältä osin puutteita. On hienoa, että tämä hallituksen esitys puuttuu nyt noihin epäkohtiin. Pidän työnantajille tulevaa biologisten vaarojen ilmoittamisvelvollisuutta välttämättömänä työturvallisuustekijöiden vuoksi. Hallituksen esityksen valmistelutyössä on ollut mukana kolmikantainen valmistelutyöryhmä, joten sillä on sekä työnantaja- että työntekijäosapuolten kannatus. Olen tyytyväinen, että valiokunta antoi asiasta yksimielisen mietinnön, ja siitä kiitos valiokunnan jäsenille.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 94/2017 vp sisältyvät 1.—2. lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle poliittisesta vuoropuhelusta ja yhteistyöstä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kuuban tasavallan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 75/2017 vp
Valiokunnan mietintö UaVM 8/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 75/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehdyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 87/2017 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 8/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 8/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

14.07 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on kysymys yleissopimuksesta, joka käsittelee kulttuuriperinnön yhteiskunnallista vaikutusta ja merkitystä. Tämä sopimus nostaa esille myös yksilöt ja yhteisöt kohteiden lisäksi. Huomio kiinnittyy myös siihen, että

kulttuuriperintö voi toimia tärkeänä yhteisenä voimavarana ja että sen yhteisöllinen vaikutus on erittäin suuri. Kaikille kansalaisille tulee olla mahdollista saada tietoa omasta kulttuuriperinnöstään. Asiantuntijakuulemisessa tuotiin esille, että asiakirjallinen kulttuuriperintö, sen vaaliminen ja säilyttäminen, jää esityksessä vähän vähemmälle huomiolle, joten siihen täytyy kiinnittää huomiota. Esimerkiksi kansallisarkistoissa ja muissakin arkistoissa olevat asiakirjat ovat tärkeitä, ja kun puitesopimusta toteutetaan, näitä asioita pitää vaalia.

14.08 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Tämä on itse asiassa hyvin merkittävä lainsäädäntö, joka tässä yhteydessä hyväksytään. Suomella on juhlavuosi menossa, 100 vuotta. Mitä Suomi olisi ilman kulttuuria, kulttuuriperintöä? Voimme sitä itse kukin pohdiskella. Sivistysvaliokunnassa myöskin tämän käsittelyn yhteydessä paitsi, että näkökulmaa laajennettiin kansalaisjärjestöihin, myöskin korostettiin kuntatason merkitystä oman kulttuuriperinnön vaalimisessa. Minusta se asia kannattaa ottaa vakavasti. Mehän olemme suurin osa myöskin kuntapäättäjiä.

14.09 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Kuten todettu, kyseessä on hyvin merkityksellinen, tärkeä asia, kulttuuriperintö. Aivan hienosti edustaja Gustafsson edellä mainitsi, että tämä sopii hyvin juuri tähänkin vuoteen, kun vietämme rakkaan isänmaamme 100-vuotista juhlaa.

Tässä yhteydessä haluaisin oikeastaan muistuttaa liittyen tähän 100-vuotisjuhlaan muutamasta SDP:n ajatuksesta, jotka liittyvät myös kulttuuriin. Omassa vaihtoehtobudjetissamme esitimme muun muassa Kansallisteatterin korjaamista, ja tästähän sitten myöhemmin hallituksen toimesta koppia otettiinkin. Olimme siitä hyvin tyytyväisiä. Sen lisäksi 100-vuotistekona esitimme veteraanirahan lisäystä, ja nyt oli hyvä, että hallitus myös siitä on ottanut koppia. [Tuomo Puumalan välihuuto] Meillä oli myös eräs esitys tähän kulttuuriperintöön liittyen. — Kuunnelkaa tarkkaan, hallituspuolueet, nimittäin tämä on todella hieno idea. — Olimme esittäneet, että tämän juhlavuoden kunniaksi voisi olla tällainen maksuton museokuukausi kaikille, jotta joka ikisellä suomalaisella varallisuuteen katsomatta olisi mahdollisuus tutustua omaan kulttuuriperintöön ja taideaarteisiin, joita museoistamme löytyy. Vielä kerkeäisi ottamaan kopin, esimerkiksi joulukuu olisi erinomainen maksuton museokuukausi. Omassa vaihtoehtobudjetissamme, puhemies, esitimme tähän rahoitusta tällaisen hyvän 100-vuotisidean kulttuurin hengessä.

14.10 **Sanna Lauslahti kok:** Arvoisa puhemies! Tämä toivon mukaan menee yhtä lailla ylistävin sanoin tästäkin salista eteenpäin, koska tämä hallituksen esitys, joka perustuu tähän puitesopimukseen, on, voi sanoa, lähtökohtaisesti ainutlaatuinen. Se ei lähde instituutioista, vaan se lähtee meistä ja yhteisöistä ja korostaa ennen kaikkea sitä näkökulmaa. Se korostaa myös sitä, että se ei ole vain yhden hallinnonalan asia vaan se on kaikkien hallinnonalojen asia. Se lähtee varhaiskasvatuksesta, kouluista. Se on kansalaisjärjestöjen, se on meidän kaikkien asia. Otan Tampereelta esimerkin, joka kuvastaa hyvin tämän esityksen henkeä: Tampereella on tehty niin, että kun siellä saattaa olla joku historiallinen talo, tätä taloa ei lähdetäkään pelkästään kaupungin toimesta pitämään yllä, vaan lähdetään siitä, että kansalaisjärjestöt voivat toimia kulttuurikummeina. Juuri tämä on sitä toimintaa, jota toivoaksemme myös jatkossa on yhä enemmän ympäri Suomen.

14.11 **Pekka Puska kesk:** Arvoisa puhemies! Kuten tässä on jo todettu, niin tässähän on kysymys erittäin tärkeästä asiasta 100-vuotiaassa Suomessa: kysymys on Euroopan neuvoston puitesopimuksesta, jossa on hyvin paljon keskeisiä periaatteita ja tärkeitä asioita, jotka koskettavat suomalaista yhteiskuntaa hyvinkin monella tavalla, eri aloilla, eri puolilla Suomea, maaseudulla, kaupungeissa, ja myöskin, kuten äskeinen puhuja mainitsi, järjestöjen työn kannalta tämä on tärkeä. Kun puitesopimuksen artiklat ovat aika yleisluontoisia mutta toisaalta sitovia, niin on tärkeätä, että näitä periaatteita tullaan myöhemmin konkreettisilla ohjelmilla täsmentämään ja sitten aikanaan viemään eteenpäin tarvittaessa myöskin lainsäädännöllä.

14.12 **Markku Rossi kesk:** Arvoisa herra puhemies! Vastauspuheenvuoroon edustaja Viitaselle, kun hän veteraanimäärärahoista puhui: On hyvä tietysti, että Suomen eduskunta kantaa yhteisesti huolta asioista ja veteraanikuntoutuksen ja määrärahojen riittävyydestä. Se, millä lailla kilvoittelemme siitä, kuka on mitäkin jo aikaansaanut tässä asiassa, jääköön tietysti eduskunnan ja Suomen kansan yhteiseksi hyväksi. On kuitenkin hyvä havaita, että Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa ja politiikan linjauksissa on ollut juuri se, että veteraanien määrärahojen tulee olla riittävät, ja näin ollen sekä budjettien, lisätalousarvioiden että tuon toimintapolitiikan kautta näin on ollut. Ensimmäistä kertaa veteraanijärjestöt ovat myös ilmaisseet tyytyväisyytensä siitä, että määrärahojen kautta on pystytty tarpeet hoitamaan, ja tämä on myös yksi osa suomalaista kulttuuriperintöä ja tietyllä lailla meidän isänmaamme yhteisten asioiden hoitoa.

14.13 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Minusta opposition esityksiä ei pidä nähdä niin, että tässä pitäisi kenenkään kilvoitella, vaan teemme esityksiä myös siksi, että hyviin ideoihin voi tarttua. Oli hyvin tärkeää, että esimerkiksi näiden veteraanirahojen osalta olimme esittäneet merkittävää korotusta, ja esitämme jatkoonkin sitä, että näistä pidetään huolta. [Timo Heinonen: Hallituksessa toimitte toisella tavalla!] Ja oli hyvä, kun esimerkiksi vuosi takaperin hallitus perui aikomansa leikkauksen rintamalisien indekseihin. Oppositio piti tästä kovaa ääntä, ja kiitimme myös sen jälkeen, kun hallitus, sanotaanko, löysi sydämensä ja tuli järkiinsä ja perui nämä aiotut indeksileikkaukset vaatimuksestamme.

Puhemies! Mitä tulee vielä tähän kulttuuriperintöön ja tähän päivän teemaan, niin minä ihan aidosti ja vilpittömästi näkisin ideaa siinä, että hallitus tarttuisi siihen "maksuton museokuukausi" -ideaan, koska varmasti on niin, että jokainen lapsi, jokainen aikuinen, jokainen ihminen tarvitsee sitä kulttuurin suolaa — ja mikä sen parempaa kuin päästä myös museoiden kautta maksuttomasti tutustumaan omaan kulttuurihistoriaan, esimerkiksi oman kansan menneisyyteen tai sitten niihin hienoihin taideaarteisiin, mitä meidän museoidemme kirjosta löytyy.

14.15 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Veteraanien asioiden hoidossa kautta vuosien kukaan edustaja varmaan ei voi nostaa sulkaa hattuun. Nimittäin asiat olisi voinut paljon paremmin jo toimittaa. Kaikki sotiemme rintamaveteraanit ovat vähintään 92,5-vuotiaita, ja se, että heillä on vielä olemassa vammaisuusaste, jonka perusteella saa sitten vähän enemmän hoitoa, pitäisi poistaa ja saada kaikki sotiemme veteraanit samalle viivalle ja kaikki tarvittavat palvelut heille.

Mutta tämä Suomi 100 vuotta: Tältä ryhmältä, joka on määritellyt sen rahan, mikä annetaan näihin eri juhlallisuuksiin, oli myös Louhisaaressa toivottu muutamaa tuhatta euroa

kahvirahaa veteraanien juhlallisuuksiin. Sitä ei sitten tullut, ja tosiaan se raha olisi ollut vain se 2 000. Jos veteraanien kunniaa ajatellaan, olisi ollut suotavaa, että sekin olisi myönnetty.

14.16 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Kyllä edustaja Viitanen yrittää nyt puhua mustaa sinivalkoiseksi. Teidän aikananne toimittiin täysin toisella tavalla veteraanirahojen kohdalla. Silloin kun sosiaalidemokraateista oli valtiovarainministeri, joka vuosi leikattiin veteraanirahoja siitä, mitä sosiaali- ja terveysministeriö esitti. Nyt on toisenlainen ääni kellossa, kun valtiovarainministeri on kokoomuksesta. Ministeri Orpo ensimmäisenä valtiovarainministerinä esittää nämä rahat budjettiin sille tasolle, mihin niitä on sosiaali- ja terveysministeriö arvioissaan esittänyt. Eli rahat ovat sillä tasolla, mitä tarvitaan, ilman turhaa teatteria siitä, mistä leikataan, ja sen jälkeen suuressa armollisuudessa eduskunta niitä palauttaa sinne. Nyt ne ovat sillä tasolla kuin niiden pitää olla.

Ministeri Orpo on myös noudattanut tarkasti sitä eduskunnan yhteistä juhlapäätöstä, että kun rahat eivät ole riittämässä eli jos tarve on suurempi kuin sosiaali- ja terveysministeriö on arvioinut, silloin tuodaan esitys lisämäärärahasta. Ja näin hän on toiminut: me juuri viime viikolla kävimme täällä keskustelun, missä ministeri Orpo esitteli oman lisätalousarvionsa ja lisäesityksen veteraanien kuntoutusrahaan, niin että jokainen veteraani saa hoidon, mitä tarvitsee, ja myös veteraanien puolisot.

Edustaja Elomaa on tehnyt hyvää työtä veteraaniasioiden parissa pitkään. Arvostan sitä erittäin korkealle ja tuen tätä ajatusta invaliditeettiasteista, jonka hän on esille nostanut. Tämä hallitus on niitä laskenut, mutta meidän pitäisi luopua siitä rajasta kokonaan ja taata tulevaisuudessa jokaiselle veteraanille sama kuntoutus riippumatta siitä, minkälainen invaliditeetti heillä on, [Puhemies koputtaa — Susanna Huovinen: Orpo varmasti hoitaa tämän!] sillä he ovat kaikki nyt jo pian yli 90-vuotiaita. Uskon, että ministeri Orpo tämänkin hoitaa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän nyt vielä edustaja Viitaselle vastauspuheenvuoron, mutta totean, että puhumme erittäin tärkeästä asiasta mutta olemme kyllä aika kaukana siitä, mitä asiaa nyt käsittelemme. Toivon, että seuraavissa puheenvuoroissa keskitytään tähän eurooppalaisen kulttuuriperinnön keskusteluun.

14.18 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Minusta tämä on nyt kyllä todella ikävää, että täällä yritetään antaa ymmärtää meidän politikoivan tällaisella asialla. Te voitte katsoa meidän vaihtoehtobudjettimme Suomi 100 -esityksiä. Tämä kokonaisuus liittyy siihen, että meillä oli tiettyjä esityksiä, joissa me näimme, että on järkevää juhlavuonna tukea kansallista kulttuuria, antaa arvoa sotiemme veteraaneille ja niin poispäin. Olemme täysin samaa mieltä siitä, että nämä riittävät määrärahat tulee turvata, olemme niin yhteisesti toimineet ja olemme myös iloisia siitä, että hallitus nämä aiotut leikkaukset, indeksijäädytykset perui. Näinhän minä yksiselitteisesti totesin. Ja toivon, että nyt myös sitten edustaja Heinosen mainitsemat invaliditeettirajatkin korjataan tämän hallituksen toimesta. Me olemme varmasti siinä yhteistyössä mukana. Me olemme kuitenkin nyt oppositiossa ja teemme voitavamme niin kulttuurin kuin sotaveteraanien asioiden eteenpäin viemiseksi. Minusta tämä on yhteinen asia, enkä oikein hyväksy sitä hallituspuolueiden näkökulmaa, että oppositiolta ei esityksiä saisi tulla.

14.19 **Sanna Lauslahti kok:** Arvoisa puhemies! Takaisin raiteille eli kulttuuriperintöön. Edustaja Viitanen ehdotti yhtä kuukautta, jolloin lapset ja nuoret voisivat sitten käydä siellä kulttuuriperintökohteissa. Ehdottaisin mieluumminkin sitä — kun esimerkiksi meillä Espoossa on ja taitaa Turussakin olla sellainen — kulttuuri- ja liikuntapolkua, jossa kaikki ikäluokat käyvät aina jokaisella vuosiasteella osana meidän perusopetustamme omissa lähikohteissansa. Silloin oman kulttuuriperinnön ymmärtäminen olisi myöskin nivottu osaksi opetusta. Jos ne vanhat talot, joissa on lukuisia upeita tarinoita omalta paikkakunnalta, olisivat osa vaikka koulun opetussuunnitelmia, paikallisia opetussuunnitelmia, se olisi näin myöskin osana meidän opetusjärjestelmää ja kaikki pääsisivät mukaan.

14.20 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Tässä aluksi kuitenkin hieman palaan kilvoitteluun. Keskustelimme tosiaan suomalaisesta kulttuurista, kulttuuriperinnöstä ja Suomen juhlavuodesta. Sitten kummatkin täällä oikealta ja vasemmalta kovinkin helposti kertoivat, että minä en kilvoittele, sinä kilvoittelet. Mutta jotenkin tuntuu, kun tänne meillekin lehtereille on saapunut ihmisiä kuulemaan, että muistetaan aina se, että me olemme täällä ihmisten asioita hoitamassa emmekä kiillottamassa kilpeä sillä, kuka parhaimman idean heitti.

Mutta kiitän kokoomusta siitä, että tämä haitta-aste asia saattaa edetä, koska se on todella tärkeä. Olen perussuomalaisten edustaja Elomaan kanssa siitä samaa mieltä, että varmasti on jokaisella peiliin katsominen vuosien saatossa siinä, että asia on edelleenkin keskustelussa. Tämänhän pitäisi olla jo pois keskustelusta, ja kaiken pitäisi olla jo kunnossa.

Mutta tästä kulttuuriperinnöstä itsessään: Toivoisin myös kouluihin ja muuallekin keskustelutilaisuuksia siitä, mikä on suomalainen kulttuuri, mitä se pitää sisällään, mitä on isänmaallisuus, mitä on suomalaisuus, mitä on maanpuolustustahto ja tämän tyyppiset asiat, jotka liittyvät tähän meidän rakkaaseen isänmaahamme. Itse perussuomalaisena olen monesti kohdannut, kun tuon isänmaallisuutta esille, hyvinkin vihamielisiä asenteita itseäni kohtaan. Usein puhutaan jopa siitä, että olen jollain tavalla — no, en nyt viitsi täällä edes niitä termejä käyttää, kuitenkin outo ihminen. Minusta olisi hyvä, että me muistuttaisimme siitäkin, että isänmaallisuus ja isänmaan puolustaminen ja kulttuuriperintömme puolustaminen ovat rakkautta isänmaahan. Se olisi juhlavuonna erittäin tärkeä puheenaihe.

14.22 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Mielellään yhtyy edelliseen puhujan ajatuksiin isänmaallisuuden merkityksestä. Mutta pyysin puheenvuoron kulttuuriperinnöstä. Siitä on kuitenkin aika lyhyt matka keskustelukulttuuriin. Ja kaikella ystävyydellä edustaja Heinosta kohtaan, kun nostitte esille nyt nämä veteraaniasiat [Timo Heinonen: En nostanut!] — täällä on paljon kuulijoita nyt, kuuntelevat mistä kuuntelevat — että esimerkiksi näitä veteraaniasioita on turha korvamerkitä valtiovarainministereihin. Meillä on ollut laajapohjaisia hallituksia. Ne on kokoomusjohtoisen pääministerihallituksen johdosta sovittu ja päätetty. Niistä ei pidä antaa kehuja yksin demareille — mutta ei myöskään moitteita. Tältä osin toivoisin rehtiä keskustelukulttuuria, eikä heitellä tämmöisiä löyhiä palloja täällä salissa, kun on vakavasta asiasta kysymys.

14.24 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Kuka nosti veteraaniasiat tähän keskusteluun? Edustaja Viitanen siitä edustaja Gustafssonin takaa. Hän ne nosti tähän keskusteluun [Pia Viitasen välihuuto] ja antoi ymmärtää, että nyt sosiaalidemokraateilla on valmiutta tähän asiaan enempi kuin silloin, kun sosiaalidemokraatit ovat olleet vallassa. Sen

voi jokainen tarkastaa valtion talousarvioista menneiltä vuosilta, eduskunnan pöytäkirjoista, millä tavalla näistä asioista on salissa keskusteltu. Ja sen takia halusin käyttää oman puheenvuoroni, että totuus näistä rahoista jää pöytäkirjaan. Kun ensi vuoden talousarviota vertaa esimerkiksi viime hallituskauden esityksiin, niin täällä ei ole tarvetta nyt korottaa veteraanirahoja niiden teatraalisten leikkausten jälkeen, mitä sinne aina ennen on tehty. Nyt ministeri Orpo valtiovarainministerinä on laittanut tänne budjettiin ne rahat juuri sille tasolle, mitä sosiaali- ja terveysministeriöstä on esitetty, [Jukka Gustafsson: Veikkaan pääministeri Sipilää!] ja näin ovat myös veteraanijärjestöt todenneet, että nyt ensimmäistä kertaa ne rahat ovat sillä tasolla, Sipilän hallituksen aikana. Tässä on merkittävä muutos siihen, miten aiemmin on toimittu. Tämän halusin vain todeta.

Ja miten tämä nyt liittyy tähän asiaan? Tämä, arvoisa puhemies, liittyy sillä tavalla, että jos meillä ei olisi ollut niitä veteraaneja, jotka taistelivat, niin ei meillä olisi tätä kulttuuriperintöäkään, mitä puolustaa.

14.25 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Kyllä minä toivoisin, että edustaja Heinonen olisi kuunnellut vähän tarkemmin, mitä kokenut, arvostamani edustaja Jukka Gustafsson juuri kertoi näistä menneistä vuosista ja siitä, miten on toimittu. Eduskunnassa on aina yhteisesti haluttu turvata sotaveteraanien määrärahat, ja ne on aina pystytty turvaamaan — mutta ei riittävällä tasolla. [Toimi Kankaanniemi: Ei, ei aina!] Siitä olemme yhtä mieltä, ja siitä kantavat kaikki vastuuta. Kuten on todettu, kaikki kantavat vastuuta. Ja käsittääkseni, edustaja Heinonen, kun niin moitiskelitte edellistä hallitusta, silloin taisi olla kuitenkin kokoomuslainen siellä pääministerinä. [Timo Heinonen: Yksin ei saa kaikkea aikaan!] Mutta, puhemies, minä en todellakaan toivoisi tällaista henkeä.

Puhemies! Me vietämme historiallista Suomen 100-vuotisjuhlaa, ja täällä eduskunnassa parlamentarismia arvostellaan sillä tavalla, että oppositiolla ei olisi oikeutta esittää Suomelle 100-vuotisideoita, joista hallitus on nyt lähtenyt toteuttamaan niin veteraanipuolta kuin Kansallisteatterin korjausta. Ne olivat meidän vaihtoehtobudjetissamme, ja nyt toivoin, kun puhumme kulttuurista, että myös tämä maksuton museokuukausi voisi olla sellainen esitys, konkreettinen, hieno idea, mihin voisi tarttua — täysin pois sulkematta sitä, että on myös paljon muita tärkeitä kulttuuritekoja, joita itse arvostan, esimerkiksi lasten kulttuuri, sen rahoitus ja se, että joka ikisellä lapsella on mahdollisuus olla kulttuurin kanssa käsi kädessä. Esimerkiksi viime kaudella juuri lastenkulttuuri nostettiin merkittävällä tavalla agendalle, sitä edistettiin, lastenkulttuurin keskuksia lisättiin. Olen hyvin tyytyväinen siitä, että esimerkiksi lastenkulttuuri nousee vahvasti esiin.

Puhemies! Minun mielestäni oppositiolla on oikeus esittää näitä ideoita, ja minä toivon, että näihin myös tartutaan. Ne on ihan sitä varten tehty.

14.27 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa puhemies! Kun kulttuuriperinnöstä puhutaan, niin emme voi sivuuttaa sitä asiaa, että tänään on suomalaisen kirjallisuuden päivä. Se on merkittävä päivä.

Kun edustaja Viitanen nosti ajatuksen, että museot voisivat olla avoimina yhden kuukauden esimerkiksi vuoden aikana, niin sitä sopii harkita. Esimerkiksi Englannissahan ovat museot avoinna koko ajan veloituksetta. Se ei ole kuitenkaan ongelmatonta, siinä on omat haittapuolet, mutta mikään ei estä kokeilemasta.

Kirjallisuuden päivänä on hyvä miettiä myös lukutaitoa, lukutaidon merkitystä yleissivistykselle, medialukutaidolle, turvallisuusnäkökulmalle, disinformaatiolle ja tämänsuun-

taisille asioille. Se menee kautta koko yhteiskunnan kaikissa sukupolvissa. Ja itse asiassa, kun tähän maksuttomuuteen museoitten osalta viittasitte, täytyy tietenkin muistuttaa siitä tärkeästä asiasta, että suomalainen kirjastolaitos on erinomainen, hyvin pidetty. Tien toiselle puolelle tulee uusi keskustakirjasto, ja lukeminen ja kirjastot ovat veloituksettomia uuden kirjastolainkin mukaan.

Koska kulttuuri herättää näin paljon keskustelua, niin heitänpä tässä ajatuksen, josko joillain meistä edustajista riittäisi mielenkiintoa tehdä vaikka keskustelualoite teemalla "ajankohtaiskeskustelu kulttuurista ja kirjallisuudesta ja lukemisesta".

14.29 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että veteraanien asia on täällä esillä. Olen kuitenkin huolissani siitä, että vaikka tälle vuodelle annetaan se 11,6 miljoonaa lisätalousarviolla, niin ensi vuoden budjetistahan leikataan. Sieltä kuntoutusmäärärahoista leikataan se 5 miljoonaa. [Toimi Kankaanniemi: Se on käsittämätöntä!] Se tuntuu käsittämättömälle, ja kysynkin teiltä, hyvä hallitus, mitä te vastaatte nyt siihen. Yksi käsi antaa ja toinen käsi ottaa. Ensi vuonna on jälleen kerran se tilanne, että mietimme, millä tavalla veteraaneja sitten muistamme ja pidämme heistä hyvää huolta.

Edustaja Elomaan lakialoite on todella hyvä ja kannatettava, ja on hienoa, jos se etenee nyt hallituksen osalta. Täytyy itseni sanoa, kun olen 80-luvulta lähtien veteraaneja hoitanut, että se on aivan juuri niin kuin edustaja Elomaa sanoi: Kyllä eduskunnassa päättäjien olisi pitänyt aikaisemmin katsoa peiliin ja kohdentaa sitä resurssia sinne. On ollut todella kurjia tilanteita. Hoivalaitoksissa on säästetty hyvin hyvin mitättömissä asioissa, on säästetty vaipoissa, on säästetty ruuassa, on säästetty pyykissä sen takia, että kustannuksia ei olisi tullut. Elikkä todellakin täytyy olla kaukaa viisas ja oppia näistäkin menneistä vuosista, että tulevaisuudessa toimimme sitten eri tavalla.

Mutta mitä, arvoisa puhemies, tähän kulttuuriin tulee, niin nostaisin täällä esille myös musiikin, kotiseutulaulut ja maaseutulaulut, ja olen kyllä vähän huolissani siitä, että ne eivät enää juurikaan kaiu täällä Suomessa. Elikkä jos kysytään nuorilta, niin eivät he välttämättä osaa laulaa omia maaseutu- ja kotiseutulaulujaan. Olisi ihan hyvä, että laulaisimme myös 100-vuotisvuoden kunniaksi.

14.31 **Markku Rossi kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tähän esitykseen liittyen haluan todeta yhden tekstin: "Kulttuuriperintöyhteisö tarkoittaa niitä ihmisiä, jotka arvostavat tiettyjä kulttuuriperinnön piirteitä, joita he haluavat julkisen toiminnan puitteissa ylläpitää ja välittää tuleville sukupolville." No, me välitämme. Nyt tässä kiistellään siitä, kuka on veteraanirahoihin saanut jonkinlaista korotusta. Tämä on mielestäni vähän absurdia tietyllä lailla, varsinkin tämän asian käsittelyn yhteydessä tai meidän juhlavuonna. Totta kai hallitus, oppositio ja jokainen edustaja voi tehdä esityksiä, aloitteita, ja niihin pitää suhtautua vakavasti. Mutta haluan sen sanoa, että olkaamme iloisia siitä, että tämän hallituksen aikana pääministeri Sipilän linjauksen ja koko hallituspolitiikan toimesta ja eduskunnan yhteisen linjauksen mukaan edellytetään, että veteraanimäärärahat riittävät, niitä on tulevanakin vuonna, niitä tulee tarvittaessa lisätalousarvion kautta. Se, että veteraanien määrän alenema tarkoittaa käytännössä, että määräraharakenteessa tapahtuu muutoksia, on toinen asia, mutta veteraanikohtaisesti nuo määrärahat riittävät. Monet kunnat ovat myös panostamassa ja panostaneet enemmän näiden asioiden hoitoon, ja se on hyvä asia.

Herra puhemies! Mainio tilaisuus tämän kulttuuriperintöasian yhteydessä ottaa esille myös meidän kotimaisen kulttuurimme rakenne. Taike, taidetoimikunnat maakunnissa

ovat kokeneet oikeastaan nyt tässä kulttuurivallankumouksen, jonka muuten ministeri Arhinmäki aikoinaan aloitti, aikamoisen muutoksen. Päätöksenteko on keskitetty täysin nyt Helsinkiin Taiken puitteisiin. Läänintaiteilijoiden nimi on enää pelkkä ulkokuori, he eivät tee enää maakunnissa olevaa työtä vaan tekevät Helsinki-johtoisesti kulttuurityötä maakunnissa. Samalla lailla päätöksenteko apurahojen myöntämisestä on käytännössä siirretty maakunnista, jokaisesta täälläkin edustajan istumasta maakunnasta Taiken päätettäväksi Helsinkiin. Minä ainakin kysyn, onko se oikein, onko se oikeaa suomalaista kulttuuripolitiikkaa, koska arvo [Puhemies koputtaa] se on oltava myös maakuntien työllä.

14.33 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa puhemies! Suomi 100 -teemaan ja tähän kulttuuriesitykseen, mitä täällä edustaja Viitanen esitti: lähden mielelläni kanssa mukaan siihen ja pohtimaan, miten se voitaisiin toteuttaa. Museothan meillä ovat hyvin toiminnallisiakin vielä tällä hetkellä, varsinkin nuorille mutta myös vanhemmalle väestölle. Siellä opitaan, siellä voidaan taiteilla. Muun muassa olimme Muumimuseossa useamman kansanedustajan voimin piirtämässä Muumi-kuvia [Pia Viitanen: Olimme yhdessä!] ja katsomassa ja tutustumassa siihen, minkälainen taidetausta näillä on. Yhtä lailla otan vastaan taidekaupunki Mänttä-Vilppulan puitteissa tämän asian. Mutta todennäköisesti yksi ratkaisu olisi, kun meillähän aika monella on tämä Museokortti taskussa, [Puhuja näyttää kädessään Museokorttia] että kunnat ja kaupungit ottaisivat tämän asiakseen ja lähdettäisiin sitä kautta viemään eteenpäin muun muassa Museokortin edullisempaa hankintaa. Tämähän mahdollistaa myös eri kuntien alueella laajassa kaaressa kiertämisen museokohteissa ja taidekeskuksissa.

Veteraaniasia vilahti täällä, ja vahvasti keskustelitte. Näen, että se on vakavamman keskustelun paikka, ja yhdyn invaliditeetin porrastuksen prosentin poistamiseen. Se on monessa kohtaa tullut esille. Mutta se on varmaan vakavampi paikka keskustella muualla ja viedä sitä vahvasti eteenpäin.

Kulttuurin osalta näen sen toiminnallisuuden ja myös nämä kesäajan tapahtumat. Mehän olemme itsekin osana kulttuuria mukana. Ja täytyy kiittää myös 100-vuotisteemarahastoa, että me saimme tälle vuodelle erinomaisia kulttuuritapahtumia ympäri Suomen ja niitä rahoitettiin ja niissä oltiin myös valtion toimesta voimakkaasti mukana. Niissä oli tuhansia aktiivisia ihmisiä erilaisissa teoksissa mukana.

14.35 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Minä olen kyllä todella iloinen siitä, että täällä edustajat Pauli Kiuru ja Arto Pirttilahti ottivat nyt koppia tästä maksuton museokuukausi -ajatuksesta. Kyllä Pirkanmaalla on hienoa kulttuuriajattelua. Varmasti moni muukin edustaja omassa maakunnassaan ajattelee paljon lämpimiä ajatuksia tämänkaltaisten asioiden puolesta.

Voisin erityisen iloni todeta myös siitä, että mainitsitte Muumimuseon, jossa yhdessä kävimme myös piirtämistä kokeilemassa ja Tove Janssonin hienoon taiteeseen tutustumassa. Siellä Tampere-talolla Muumimuseossa esimerkiksi ensimmäisen kolmen kuukauden aikana on ollut kävijöitä liki 40 000, aivan huikea summa. Tämähän kertoo juuri siitä, kuinka paljon myös kulttuuri voi olla tietyllä tavalla kasvu- ja vetovoimatekijä alueille.

On tehty paljon selvityksiä siitä, kuinka valtavat työllisyysvaikutukset erilaisilla kulttuurifestivaaleilla, kaikilla näillä, on. On selvitelty sitä, kuinka monta euroa jokainen museokävijä jättää kunnan ja lähialueen talouteen. Sillä tavalla paitsi että kulttuuri on hieno itseisarvo ja tärkeä henkisen hyvinvoinnin ylläpitäjä, sitä on kyllä hyvin viisasta tukea myös

siksi, että se omalta osaltaan aiheuttaa kasvua, lisää työllisyyttä ja kaikin puolin positiivisia tunnelmia ja mahdollisuuksia myös taloudellisesti. Siksi olen hyvin iloinen siitä keskustelusta, mihin tämä on nyt päätymässä, eli yhteisesti haluaisimme kulttuuriasioita myös täällä edistää.

Tämä edustaja Kiurun ajatus tästä ajankohtaiskeskustelusta kulttuurista Suomen juhlavuonna ei muuten hullumpi ole. Mehän voisimme tällaista aloitetta tehdä.

Hyvä esimerkki, puhemies, myös esimerkiksi parlamentaarisesta yhteistyöstä kulttuurin osalta ovat lainauskorvaukset. Viime kaudella lainauskorvaukset siinä loppuvaiheessa esitin tuplattavaksi, ja näin kävi. Eduskunnan yhteisen tahdon voimalla pystyin tätä esitystä perustelemaan, koska parlamentaarisesti oli haluttu, että [Puhemies koputtaa] tässä toimitaan. Silloin perustettiin parlamentaarinen työryhmä, jonka työn tuloksena nyt tänä vuonna nämä lainauskorvaukset vihdoinkin saatiin [Puhemies koputtaa] oikealle tasolle.

14.37 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Minusta nyt tämä keskustelukulttuuri on sellaista kuin sen soisi olevan enemmänkin ja laajemminkin. Tästä edustaja Kiurun ehdotuksesta, että tekisimme keskustelualoitteen 100-vuotiaan kulttuuri-Suomen kunniaksi, uskallan nyt ehkä sanoa näin, että sivistysvaliokunnan pitkäaikaisena jäsenenä olen valmis ottamaan kopin. Kun täällä on eri ryhmistä kulttuurin ystäviä paljon salissa, niin saamme laajan pohjan ja käymme keskustelua.

On monta syytä kulttuurinäkökulmasta iloon. Muutaman päivän päästä Tuntematon sotilas tulee ensi-iltaansa. Osa meistä on nähnyt äärimmäisen laadukkaan Ikitie-elokuvan, joka liittyy osaltaan Suomen historiaan, suomalaisten historiaan. Kun täällä nostettiin musiikki esille, niin me voimme myöskin olla ylpeitä meidän monipuolisesta musiikkikoulutuksestamme, joka ottaa mukaansa lapsia eri sosiaaliryhmistä. Se on erittäin tasa-arvoinen, ja saamme siitä kiittää, että Suomella on kenties maailman parhaimmat sinfoniaorkesterijohtajat tällä hetkellä ja niin edelleen, tätä luetteloa voi jatkaa. Veisimme sitten Suomea kohti uusia kulttuurimenestyksiä ehkä sitten sen keskustelualoitteenkin siivittäminä. Palataan tähän asiaan konkreettisesti yhdessä.

14.39 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! On ollut ilahduttavaa kuunnella tätä kulttuurikeskustelua tässä salissa, vaikka tässä välillä jo lipsuttiin tosin kyllä muihinkin aiheisiin, mutta hyvä, että palattiin tähän kulttuuriin. Tässä valiokunnan mietinnössä todetaan, että kulttuuriperintö ei pysy eikä kehity yhteisenä voimavarana, jos pääoman kartuttamisesta ja hoitamisesta ei pidetä jatkuvasti huolta. Ja näinhän se on, kulttuuri tarvitsee myös resursseja.

Aika usein, kun joko kuntatasolla tai täällä eduskunnassa budjettia tehdään, niin sinne kulttuurin resursseihin halutaan kajota, vaikka ne ovat aivan marginaalisia kokonaiskuvan kannalta. Mutta niillä on äärimmäisen tärkeä merkitys sen kulttuurin kannalta nimenomaan siinä, että se jatkuvasti karttuu, se kehittyy ja on mahdollisuus tuottaa, kehittää uutta kulttuuria. Ja itse asiassa tässäkin salissa — siitä ei ole kauan aikaa, kun budjettia käsiteltiin — kyllähän sinne kulttuuripuolellekin leikkauksia kohdistuu niin indeksin osalta kuin muutoinkin: summat ovat äärimmäisen pieniä valtion kokonaisbudjetissa, mutta tärkeitä siinä, että niin museot kuin orkesterit ja teatteritkin pystyvät jatkamaan toimintaansa täysipainoisesti.

Toivoisin, että tämä keskustelun henki — jossa nyt kovasti kaikki ymmärtävät sen kulttuurin merkityksen, sen itseisarvon osana meidän identiteettiämme ja yhteistä muistiamme

ja toisaalta myös sen hyvinvointivaikutukset — näkyisi myös siinä kohtaa, kun nyt sitten budjettia käsitellään. On myös ilahduttavaa, että valtionosuusjärjestelmää ollaan uudistamassa ja halutaan ottaa siihen mukaan uusia kulttuurialan toimijoita, mutta siinä kohdinkin on syytä muistuttaa, että se tarvitsee sitten myös lisämäärärahoja. Tämän täytyisi olla alusta asti siinä keskustelussa mukana, kun tätä valtionosuusjärjestelmää uudistetaan kulttuurilaitosten osalta.

14.41 **Outi Mäkelä kok:** Arvoisa puhemies! Haluan osaltani yhtyä näihin suomalaisen kirjallisuuden päivän toivotuksiin ja muistuttaa myös siitä, että tänään on siis Aleksis Kiven syntymäpäivä. [Ben Zyskowicz: Nurmijärveltä!] — On kansalliskirjailijamme syntymäpäivä, ja hän syntyi siis Nurmijärvellä Palojoen kylässä. Siellä on suuri juhla tänään meillä luvassa. — Suomea on rakennettu lukemalla, ja lukeva ja sivistynyt maa menestyy myöskin tulevaisuudessa. Vuonna 2016 yhdysvaltalainen yliopisto järjesti 60 maailman maata järjestykseen lukutaidon perusteella. Suomi oli tässä tilastossa aivan ensimmäinen, ja siihen tietysti vaikuttivat paitsi nämä Pisa- ja lukutaitotestit, myös kirjastojen käyttö, kirjastojen koko ja kirjojen saatavuus kirjastoissa. Meillä on omalla tavallamme riski tässä lukutaitoasiassa nuorten — ja erityisesti nuorten miesten — osalta, mutta tässä yhteydessä haluaisin nostaa tämän kirjastolaitoksen esiin. Kirjastolaitos on ansainnut osansa huomiosta näin suomalaisen kirjallisuuden päivänä, ja siellä tehdään todella tärkeää, hyvää työtä suomalaisen kulttuurin edistämiseksi.

Haluaisin myös tässä lopuksi kannattaa tätä esitystä suomalaisen kulttuurin ajankohtaiskeskustelusta. Se on erittäin hyvä idea. Toivottavasti siihen tartutaan. 100-vuotias Suomi olisi sellaisen keskustelun ansainnut.

14.43 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa puhemies! Keskustelukulttuuri on myös kulttuuria, ja tämä keskustelu on kyllä monelta osin ollut kiitettävää ja mieltä lämmittävää. Palautetta tästä keskustelualoitteesta, joka yhteisesti voitaisiin tehdä, on tullut yli maakuntarajojen ja yli puoluerajojen, ja lähdenkin tästä kohta tekemään keskustelualoitetta eduskunnalle kulttuurin ajankohtaiskeskustelusta.

Muistutan myös, että kulttuurin edistämistä ovat monet isot hankkeet, joissa myös valtio on mukana, ja tällä hetkellä odotamme malttamattomina hallitukselta kolmatta lisätalousarvioesitystä, jossa on tarkoituksena taata rahoitus Tampereelle tulevalle keskusareenalle, joka on sekä urheilun että kulttuurin merkittävä kohde tulevina vuosina, kun rakentaminen saadaan käyntiin.

14.44 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Keskustelussahan on kyse nimenomaan kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä, ja hieman hämmensi, kun tämä keskustelu tässä keskustelun alkuvaiheessa laajeni tuonne veteraanien kuntoutuksen määrärahoihin. On tosiaankin erittäin hyvä — ja varmaan olemme tässä salissa kaikki yksimielisiä siitä — että niiden veteraanien kuntoutuksen määrärahojen tulee olla riittävällä tasolla. Tähän asti on ollut käytännössä puhetta, mutta nyt on onneksi tekojakin myös.

Mutta itse tähän asiaan. Kulttuuria on erittäin monenlaista, ja varmaan jos ruvetaan puhumaan kulttuurista laajasti, se vie hyvin paljon aikaa. Pitää näiden museoiden, musiikin, kirjallisuuden lisäksi ottaa huomioon liikunnallinen kulttuuri myöskin ja liikuntakulttuuri, joka on äärimmäisen tärkeä koko meidän suomalaiselle yhteiskunnalle. Suomalaiset ovat

käytännössä myöskin urheilukansaa ja ovat aina sitä olleet. Se myöskin tänä 100-vuotisen itsenäisyyden juhlavuonna tulee muistaa.

Siitä, mitä edustaja Viitanen otti tuossa alkukeskustelussa jo esille, eli tästä ilmaisesta museokuukaudesta itse toivoisin, että myöskin kunnat ja kaupungit ottaisivat kopin ja veisivät tätä omissa kunnissaan ja kaupungeissaan eteenpäin. Omassa kotikaupungissani Lappeenrannassa meillä on käytännössä jo kuukausittain maksuton perjantai museoihin, ja se on osoittautunut hyväksi asiaksi.

Mutta näin Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuotena haluaisin nostaa pari kulttuuriasiaa ja sellaista hyvää asiaa esille: Ensimmäinen asia on presidentti P. E. Svinhufvudin kotimuseo, joka tuolla Luumäellä nyt on saatu kunnostukseen ja valmistuu käytännössä tänä vuonna. Se on erittäin hyvä asia. Toinen, jonka haluaisin nostaa esille, on Salpalinja, [Puhemies koputtaa] Suomen paras puolustuslinja. Se on oikeastaan maailman paras puolustuslinja, koska sitä ei koskaan tarvittu. Se on edelleen Suomen suurin rakennustyömaa, ja sen kunnostaminen on tärkeää.

14.46 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Ajattelin vielä viimeiseksi puheenvuoroksi tarttua siihen isoon lähitulevaisuuden haasteeseen, mihin esimerkiksi täällä juuri edustaja Mikkonen omassa hyvässä puheenvuorossaan puuttui, nimittäin siihen, että aivan lähitulevaisuudessa meillä on edessä tämä kulttuurin valtionosuusuudistus, jota parhaillaan valmistellaan. Tietenkin se on hyvin tärkeä siksi, että sen kautta voitaisiin mahdollisimman laajasti turvata kulttuuritoimijoiden rahoituspohjaa, ja aivan olennaista on se, mitä täällä sanottiin siitä, että se on hyvin vaikeaa tehdä niin sanotusti kustannusneutraalisti, mikä tässä nyt on lähtökohtana, koska se tietää sitä, että helppoja esityksiä sieltä ei ole tulossa. Siksi minä toivoisin, että tässä yhteydessä löytyisi kuitenkin sitä viisautta, että paitsi että löydämme toimivia, hyviä rakenteita ja kenties paljon yhteistyötä eri toimijoiden kesken, saisimme myös tietynlaista näkemystä siitä, että tässä yhteydessä voitaisiin vahvistaa sitä kulttuurin rahoituspohjaa kaikkiaan.

Olen usein, puhemies, käyttänyt sellaista esimerkkiä, että jos valtion talousarvio on tällainen rantapallo, niin siinä kulttuurin rahoitus on pingispallon kokoinen, ja siinä eivät paljon leikkaukset sitä rantapalloa pelasta. Se pingispallo kun napsaistaan vaikka kokonaan pois, niin ei siinä maailma pelastu, päinvastoin ilmat lähtee. Siksi mielestäni on hyvin viisasta vaalia niitä kokonaistaloudellisesti pieniä rahoja, mitä kulttuuri vaatii, niin valtakunnan tasolla kuin kunnissakin. Ja mielestäni tämä eduskunnan tämänpäiväinen keskustelu ei jätä epäselväksi sitä, että täällä on edustajilla hyvää tahtoa toimia sen mukaisesti, että kulttuuri kaikkinensa saa ansaitsemansa rahoituksen ja että pidämme siitä hyvää huolta jatkossa ja tulevaisuudessakin.

Mitä tähän VOSiin tulee, siellä varmasti monia uusiakin keinoja on löydettävissä. Viime kaudella oli hyvä, kun esimerkiksi näitä valtionosuuksia jaettaessa käytettiin tällaista [Puhemies koputtaa] tietynlaista harkinnanvaraista työllisyysperustetta, ja nämä ovat niitä ideoita, joita kannattaa sitten jatkossakin ehkä pohtia.

14.48 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! On todella hienoa, että käydään nyt salissa kulttuurikeskustelua, ja annan kyllä lämpimän tukeni myös ajankohtaiskeskustelulle kulttuurista. Tässä salissa ei todellakaan liikaa puhuta kulttuurista vaan aivan liian harvoin. Eduskunnan tehtävä ei kuitenkaan ole määritellä, minkälaista on oikea suomalainen kulttuuri, vaan se sisältö pitää jättää sinne kulttuurikentän itse tehtäväksi, mutta meidän

täytyy keskustella niistä edellytyksistä ja myös kulttuurin rahoituksesta. Onkin tärkeää, että kulttuuripuhe ei ole vain pehmeää puhetta ja yleistä puhetta kulttuurin arvostuksesta, vaan kyllä valtion budjetti myös kytkeytyy siihen, kuinka paljon kulttuuria rahoitetaan, ja tämän rahoituspohjan täytyy olla myös mukana eduskunnan kulttuurikeskusteluissa.

Kulttuurilla on erittäin tärkeä itseisarvo, kulttuurinen arvo, hyvinvointiarvo, mutta sillä on myös taloudellinen arvo. Erityisesti luovat alat ja kulttuurialat ovat kasvava työllistäjä myös Suomessa, eli myös tämä taloudellinen puoli ja se taloudellinen arvo siihen kulttuuriin sijoitetulla julkisella eurolla täytyy muistaa keskustelussa. Se tulee takaisin yhteiskunnalle ja taloudelle moninkertaisesti.

Arvoisa puhemies! Tänä vuonna on paljon Suomi 100 -juhlavuoden tiimoilta suomalaista kulttuuria tuotu esiin, ja minusta on hieno juttu, että eri puolilta Suomea on mahdollistettu oppilaiden tulo tänne Helsinkiin käymään eri kulttuurilaitoksissa, kiitos siitä.

On erittäin hyvä tämä ajatus tästä maksuttomasta museoiden kuukaudesta, ja jos ei se valtakunnan tasolla etene, niin toivottavasti mahdollisimman monen kunnan tasolla. Tiedän, että esimerkiksi monen kunnan taidemuseot ovatkin maksuttomia joko kokonaan tai välillä, joinain päivinä, mutta kannattaisi harkita myös kunnissa tällaisia kulttuuriseteleitä, joita voitaisiin esimerkiksi työttömille antaa tai muille, koska kulttuurilla on todella merkittävä [Puhemies koputtaa] hyvinvointimerkitys myös.

14.50 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa puhemies! Vielä korostaisin kulttuurin puolesta tätä vapaaehtoista toimintaa ja sitä, miten sinne annetaan voimavaroja. Tuhannet ihmiset tekevät tällä hetkellä tosiaan esittävää taidetta ja kulttuuria eri paikoissa. Monet heistä voivat ottaa tunteja omasta ajastaan käyttääkseen ja nostaakseen kulttuuria eteenpäin.

Olen pikkusen huolissani kuntien tulevasta rahoituksesta siinä mielessä, millä tavalla pienellä panoksella saadaan paljon juurikin hyvää aikaiseksi eri kunnissa kesätapahtumien ja muitten osalta, mutta yhtä lailla siitä, millä tavalla me pidämme säätiöt ja niitten säätiöitten ylläpitämät suomalaiset taideaarteet mukana kulttuuritarjonnassa. Otan nyt esimerkiksi meidän Serlachius-säätiön Mänttä-Vilppulasta ja sieltä tämän Göstan paviljongin: 100 000 kävijää käy siellä, ja sitä kautta me saamme elinkeinotoimintaan vahvan potkun. Sen kautta on tullut muuta yritystoimintaa, ja se kulttuuri on luonut jo siihen oman, vahvan elinkeinosaran meidän osaltamme. Varmaan monessa muussa pitäjässä tämä onnistuisi, kun otetaan se vanha historia esille, pidetään nämä kaikki elementit mukana. Eli se vaatii niin kuntien rahoitusta kuin valtionkin rahoitusta. Hyvänä esimerkkinä tästä yhteiskunnallisesta vaikutuksesta on se, että se toimii myös toisinpäin: kun Pirkan palkinto annettiin Serlachius-säätiölle, niin he käyttivät sen siihen, että toivat busseilla koko Pirkanmaalta nuoret sinne museoon tutustumaan — eli ilmainen museokäynti. Mutta ovat tärkeitä myös sitten ne kuljetustuet tai tämmöinen, että tehdään kimpassa tai yritysten kautta tukea, että me saamme sitten ihmiset myös liikkumaan ja tutustumaan kulttuuriin.

14.52 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Viimeinen puheenvuoroni tässä yhteydessä. [Ben Zyskowicz: Oliko tuo lupaus?] Ettei minua illalla saunassa harmittaisi eräs asia, niin totean sen tässä. Toimin nimittäin Tampereella valtakunnallisen erikoismuseo Werstaan hallituksen puheenjohtajana. Se toimii siinä Tampereen ydinkeskustassa vanhassa Finlaysonin kiinteistössä, ja sinne on todella maksuton sisäänpääsy. Se on varsin suosittu, ja on neljä viisi erilaista näyttelyä vuodessa, päänäyttelyjä näin, että tervetuloa vain Tampereelle ja museo Werstaalle. Ei maksa mitään.

14.53 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa puhemies! Suomi 100 -vuosi on todella myös museovuosi. Suomalaisella museolla menee aika hyvin siinä mielessä, että tämä Museokortti on ollut hyvä uudistus ja kävijämäärät ovat kasvussa. Sinällään kaikilla museoilla ei mene taloudellisesti hyvin.

Kun edustaja Gustafsson kertoi, että hän on puheenjohtajana museosäätiössä, niin minunkin täytyy sanoa, että olen Suomen maatalousmuseo Saran säätiön puheenjohtaja. Mitä Suomen historia on? Se on, jos menemme 100—150 vuotta taaksepäin, nimenomaan maaseudun, maatalouden historiaa. Kaikki olivat sen kanssa tekemisissä. On tärkeätä, että tätäkin historiaa tuodaan, ja sinnehän nyt eduskunnan myötävaikutuksella on siirtymässä erittäin arvokas kokoelma tuolta Viikin museosta, joka on eurooppalainen kokoelma. Itse asiassa se oli jo ehdolla eurooppalaiseksi museoksi, edustaja Gustafsson, ei ihan vielä tullut valittua, mutta tämän jälkeen ehkä tulee.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 87/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ylimääräisen taiteilijaeläkkeen perusteella myönnettävistä perhe-eläkkeistä

Hallituksen esitys HE 58/2017 vp
Valiokunnan mietintö StVM 7/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 7/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

14.55 **Ulla Parviainen kesk:** Arvoisa puhemies! Tässä on laki, jossa käsitellään taiteilijaeläkkeen perusteella myönnettävä perhe-eläke. On tosi hieno asia, että tämä nytten siirtyy lailla säädettäväksi. Tämä on erittäin iso asia henkilöille, vaikka heitä on vain noin 170, jotka ovat tämän eläkkeen piirissä. Meidän budjetissammekaan tämä ei ole iso summa, jos se on vähän reilu miljoona euroa, mutta erittäin tärkeä perheille, jotka tämän eläkkeen saavat.

Tässä yhteydessä on hyvä muistuttaa mieleen myös se, että taiteilijoiden tulonmuodostus on nykyisin hyvin vaatimatonta. Apurahan saajien eläkekertymä on pieni ja esimerkiksi yksityisten eläkevakuutusten ottaminen on mahdollista vain harvoille taiteilijoille. Kaikki taiteilijat nykyisin keräävät oman toimeentulonsa hyvin pienistä puroista. Apurahat ovat tärkeä toimeentulon lähde, mutta myöskin tietenkin oma taiteellinen tuotanto. Ainakin tutkimusten mukaan näyttää siltä, että siitä tuleva tulo on laskenut edellisistä vuosista. Paljon taiteilijoita elää meillä köyhyydessä, eli taiteilijoiden toimeentulo ja eläketurva kyllä vaatii jatkossakin täällä eduskunnassa tarkkaa tarkastelua ja toimenpiteitäkin sen parantamiseksi.

14.56 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys ylimääräisen taiteilijaeläkkeen perusteella myönnettävästä perhe-eläkkeestä on erittäin kannatettava asia. Jos ajatellaan taiteilijoita Suomessa, suurin osa elää todella pienillä tuloilla elikkä, sanotaan nyt, melkein köyhyysrajalla, joten on erittäin tärkeää, että asia huomioidaan nyt tällä esityksellä. Luovat alat ja se, mitä ne merkitsevät myös yhteiskunnalle ja maalle — se on tulevaisuutta. Luovat alat tulevat tarjoamaan erittäin paljon työpaikkoja, uusia työpaikkoja, joten myös perussuomalaiset ovat tämän huomanneet ja ovat kannattamassa hyviä esityksiä, jotka takaavat myös nämä uudet työpaikat. Myös tärkeä asia tällä hetkellä täällä kotimaassamme.

Liittyen myös tähän ja taitelijoihinkin, niin jos ajatellaan vaikka musiikkialaa, meillä on hyvin paljon erittäin pieniä toimijoita. Yli 90 prosenttia firmoista on ihan minifirmoja. Niitä vetää yksi ihminen ja pari ihmistä ja näin poispäin. Jos esimerkiksi musiikkialan ihminen, tekijä, saa tekijänoikeuskorvauksia, hän ei voi sillä pienellä firmalla niitä käsitellä, vaan häntä verotetaan henkilökohtaisesti tekijänoikeuksista, korvauksista. Näin ollen osa toimijoista on siirtänyt firmansa jopa Ruotsiin. Nyt tällainen lakialoitekin jossain valiokunnissa pyörii, joten toivottavasti se saa hyvää palautetta ja ymmärretään. Olen ymmärtänyt, että myös hallitus haluaa, että nämä pienyrittäjät menestyvät tulevaisuudessa.

14.58 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö todellakin on tässä meillä käsittelyssä. Ylimääräistä taiteilijaeläkettä saavan leskelle tai lapselle syntyy tämän lain myötä oikeus perhe-eläkkeeseen, kun laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Tällä esityksellä ei ole vaikutusta vuosittain myönnettävien taiteilijaeläkkeiden lukumäärään. Nehän ovat edelleen riippuvaisia valtion talousarvioon tarkoitusta varten otetun määrärahan suuruudesta. Meillä on paljon ammattikuntia ja toimijoita, jotka todellakin joutuvat miettimään, miten sitten eläkkeellä ollessaan pärjää tai miten leski siellä tulevaisuudessa mahdollisesti pärjää. Tällä hetkellä näitä taiteilijaeläkkeitä on maksussa hieman yli tuhannelle taiteilijalle, ja harkinnanvaraisen eläkkeen merkitys on ollut suuri erityisesti niille ansioituneille taiteilijoille, joiden tulot ovat jääneet mataliksi ja muodostuneet satunnaisiksi, koska työtkin ovat olleet satunnaisia. Heillä työ- tai yrittäjätuloihin perustuva lakisääteinen eläketurva jää näin ollen hyvin alhaiseksi.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on jo aiemmin todennut, että jatkossa on edelleen kiinnitettävä huomiota taiteilijoiden sekä myös muiden itsensä työllistävien toimeentulomahdollisuuksien kehittämiseen ja sosiaaliturvajärjestelmän rakentamiseen siten, että turvan kerryttäminen ilman kannustinloukkuja on mahdollista. Erittäin tärkeän asian äärellä olemme nyt, ja tämä lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnasta oli myös yksimielinen.

15.00 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Oikeastaan tämä keskustelu tuli hyvään paikkaan seuraten tuota edellistä teemaa, jossa totesimme, että kulttuuri ja taide on mitä tärkeintä. Silloin täytyy tietenkin muistaa myös se tosiasia, että taide ja kulttuuri tarvitsevat tekijänsä ja nämä tekijät tarvitsevat myös sen toimeentulonsa. Tämä on hyvin pitkäaikainen keskustelunaihe, kaiken kaikkiaan suomalaisten taiteilijoiden toimeentulo, eri taiteenalojen toimeentulo. Tässä on hyvä esimerkki. Hyvä, että mennään tähän suuntaan, mutta tosiasiassa juuri nämä talousarvioon varattavat määrärahat sitten taiteilijaeläkkeen tai apurahojen suhteen tietenkin ratkaisevat sen.

On myös monia muita asioita, millä kaiken kaikkiaan tätä toimeentuloa voidaan edistää. Yksi on yleisesti koko sosiaaliturvajärjestelmä, siihen liittyvät työttömyysturvajärjestelyt ja niin poispäin. Sitten on tietenkin näitä erillisiä, mistä meillä on nyt hyvä esimerkki tämä lainauskorvaus, joka meni oikeaan suuntaan ja nappiin, ja se oli hyvin tärkeää. Viime kaudella otettiin ensiaskeleet tässä kuvataiteilijoiden, jotka ovat usein melkein kaikkein köyhintä väkeä ja hyvin pienillä tuloilla, näyttelykorvausjärjestelmässä. Sitä tuupattiin eteenpäin, ja se on nyt edistynyt. On monia monia erilaisia keinoja, joita kokonaisvaltaisesti yli eri hallintokuntarajojen pitäisi pystyä tekemään, jotta saisimme kattavasti taiteilijoiden, kulttuurintekijöiden toimeentuloa kaiken kaikkiaan turvattua ja parannettua.

Tiedän, kun olen joskus tätä historiaa katsellut, että jo useiden vuosien ajanhan on tehty erilaisia selvityksiä, monia erilaisia selvityksiä taiteilijoiden toimeentulosta, mutta joskus tuntuu, kun kenttääkin olen paljon kuunnellut siellä, että aika hitaasti nämä toimenpiteet ovat edistyneet siihen nähden, mikä tarve olisi. Varmasti edelleen on tarvetta siihen, että nimenomaan kokonaisvaltaisesti eri hallinnonalojen toimet ylittäen voisimme kiinnittää huomiota siihen, miten taiteilijoiden toimeentulon edellytyksiä voitaisiin parantaa.

15.02 **Outi Mäkelä kok:** Arvoisa puhemies! Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Oikeus eläkkeeseen on tällainen oikeus, ja on katsottu, että nykyinen valtioneuvoston päätöksiin perustuva säädöspohja ei ole riittävä, ja sitä on jouduttu täydentämään vakiintuneilla käytännöillä, ja on ollut tarpeen myös säätää tästä taiteilijaeläkkeen perhe-eläkeasiasta laissa. Nykyisinhän tämä ylimääräiseen taiteilijaeläkkeeseen liittyvä perhe-eläke myönnetään valtioneuvoston päätöksen perusteella, ja nyt tässä esityksessä olennaisin muutos on, että perhe-eläkkeen harkinnanvaraisuus poistuisi, jolloin siis tämän eläkkeen saa laissa säädetyt edellytykset täytettyään, kun on sitä anonut. Erittäin tervetullut ja asioita selkeyttävä päätös.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 58/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 133/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

15.03 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Eli taiteesta veroihin. Kyseessä on kiinteistöveron korotusesitys ja valitettavasti jo kolmas sellainen peräkkäin tällä hallituskaudella. Hallitushan on ohjelmassaan tavoittelemassa 100 miljoonan korotusta kiinteistöveroon. Sitä on parina vuotena jo tehty, ja nyt viime vuonna tälle vuodelle toteutettiin esimerkiksi 50 miljoonan ylimääräinenkin korotus aiottuun nähden, mikä siis tarkoittaa, että hallitus si-

nänsä on jo saavuttanut oman 100 miljoonan tavoitteensa mutta silti, siitä huolimatta, näitä veronkorotuksia jatketaan. SDP:hän ei ole näitä korotuksia ollut tukemassa monesta syystä, ja edelleen haluan esittää huolen tästäkin eteenpäin.

Tässä esityksessähän on mukana myös se, että hallitus kompensoi kiinteistöverolla osittain varhaiskasvatusmaksujen laskua. Mielestäni varhaiskasvatusmaksujen lasku on erittäin hyvä asia. Myös SDP on sitä ollut tukemassa ja tavoittelemassa. Meillä on myös oma mallimme sen suhteen. Mutta se ei ole hyvä, että yksi kompensaation muoto tehdään jälleen kerran korottamalla kiinteistöveroja. Olisi toimittava niin, että koko kompensaatio tulisi tämän yhteisöveron kautta, mistä osa nyt tulee, ja valtionosuuksien kautta, mistä osa nyt tulee, ja tässä suhteessa tämä kiinteistöveron korotus olisi pitänyt ehdottomasti kaiken kaikkiaan jättää pois. Eihän tämä ole ikään kuin valtion kompensaatio kunnille päivähoitomaksujen alentamisesta, vaan tämä on kuntalaisten kompensaatio, mikä tulee. [Ben Zyskowicz: Mitä se valtion raha sitten on? Kenen rahaa se on?] Tämä on kuntalaisten kompensaatio. Jälleen kerran kuntalaiset pistetään maksamaan lisääntyvinä asumismenoina kaiken kaikkiaan.

Tämä on ongelmallinen myös siinä, niin kuin tiedämme, jos luemme hallituksen omaa esitystäkin, että tämähän ei ole tasapuolinen myöskään alueellisesti, vaan nimenomaisesti valtaosa näistäkin esityksistä kohdentuu sitten esimerkiksi juuri pääkaupunkiseutuun. Sitä kautta hallitus itsekin toteaa esityksessään, että ongelmia on muun muassa tässä tasapuolisuudessa. Mielestäni tässä [Olavin Ala-Nissilän välihuuto] — hyvä edustaja Ala-Nissilä, malttakaa nyt kuunnella, tämä on tärkeä asia — ei nimittäin voi sivuuttaa sitä tosiasiaa, että tänä päivänä asumiskustannukset ovat liian korkeat ja hallitus omilla toimillaan, kimpulla toimia, vuosi vuodelta on myös kasvattanut näitä asumiskustannuksia. Muun muassa Omakotiliitto ja Kiinteistöliitto ovat omissa asiantuntijalausunnoissaan suhtautuneet tähän hyvin huolestuneesti kaiken kaikkiaan. Kun samaan syssyyn sitten kiinteistöveroa jälleen kerran, kolmatta kertaa peräkkäin, tämä hallitus pakkonostaa ja samaan aikaan se nostaa lämmityskustannuksia, samaan aikaan se leikkaa asuntolainan korkovähennysoikeutta, niin kyllä siinä aika monelle pienituloiselle eläkkeensaajalle ja lapsiperheelle tulee vaikeita aikoja. Lapsiperheiden osalta todettakoon vielä, että tämä ei edes riitä vaan sitten veroja vielä kiristetäänkin. Ainoana ryhmänä pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden verotus kiristyy.

Eli siksi, puhemies, kiinnittäisin vakavaa huomiota siihen, että hallitus pakkonostaa kiinteistöveroa jo kolmatta kertaa kaiken kaikkiaan. [Hannu Hoskonen: Rajoja, rajoja!] — Kyllä, se on pakkokorotus osalle kunnista, ja se valitettavasti vaikuttaa eniten esimerkiksi juuri täällä pääkaupunkiseudulla, jossa muutenkin asumiskustannukset ovat aivan liian korkeat. — Siksi tämä esitys mielestäni ei ole kaiken kaikkiaan perusteltu. Toivon myös, hallituspuolueet, että kun tässä nyt tätä esitystä katsotte, lukekaa myös sen esityksen perustelut, mitä siellä sanotaan. Kyllä sielläkin nämä ongelmat tuodaan esiin kaiken kaikkiaan.

Esimerkiksi Kiinteistöliiton ja Omakotiliiton laskelmissa on muuten esitetty huoli siitä, että kaiken kaikkiaan asumismenot kasvavat huomattavasti nopeammin kuin esimerkiksi palkansaajien ja eläkkeensaajien nettotulot. Myös tämänkaltaisiin asioihin olisi mielestäni syytä kiinnittää tässä yhteydessä huomiota. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otamme vielä edustaja Kankaanniemen ja Ala-Nissilän puheenvuorot, ja sen jälkeen menemme debattiin.

15.08 **Toimi Kankaanniemi ps:** Herra puhemies! Kun kiinteistöverolaki 25 vuotta sitten säädettiin, niin sillä korvattiin katumaksu, asuntotulovero ja manttaalimaksu ja sen taso pantiin sellaiseksi, että se suunnilleen noita menetyksiä korvaa, eli vakinaisella asunnolla alaraja oli 0,10. Nyt alaraja on nousemassa tällä hallituksen esityksellä ensi vuodelle jo yli 0,40:n, eli se on nelinkertaistunut, ja yläraja tietysti on noussut samalla tavalla, 0,40:stä 1:een on nousemassa tässä. Eli voi sanoa, että tästä kiinteistöverosta on tullut uusi varallisuusvero. [Ben Zyskowicz: Ja siksi demarit vastustaa sitä! — Pia Viitasen välihuuto] — Edustaja Viitanen, sosiaalidemokraatit poistivat varallisuusveron kaikkein rikkaimmilta kymmenen vuotta sitten, 40 000:lta Suomen rikkaimmalta. Sen jälkeen on menetetty varallisuusverotuloja puolitoista miljardia. — Nyt sitten tämä hallitus korottaa yli ohjelmansa tätä kiinteistöveroa ja näin lisää asumiskustannuksia esimerkiksi niissä kunnissa, jotka ovat sen alarajalla pitäneet eli ovat pitäneet sen kohtuullisena.

Oikeastaan voi sanoa periaatteena, että on helpompi maksaa veroja tuloista kuin asumisesta, varallisuudesta, silloin kun on velkaa eikä ole tuloja. Ja monella ihmisellä, eläkeläisellä ja muulla, on tilanne se, että heillä ehkä ei ole velkaa mutta ei ole myöskään tuloja paljon ollenkaan, ja tämä kiinteistöveron jatkuva korottaminen iskee täydellä voimalla. Eli näin ei voi kyllä pitää kohtuullisena tätä politiikkaa, että nyt jo viidennen kerran kaiken kaikkiaan korotetaan kiinteistöveron alarajaa ja siirretään verorasitusta esimerkiksi asumiseen, keskeisesti juuri asumiseen. Jossakin on se kipuraja, ja mielestäni se on kyllä tullut. [Pia Viitanen: Kankaanniemi siirtyi oppositioon!] Hallitusohjelman mukainen summa ylittyy tällä esityksellä, ja tältä osin tätä voi jo kyllä pitää kohtuuttomana. Kiinteistövero ei ota huomioon todellakaan verovelvollisen tuloja eikä velkoja, se ottaa vain tietyn prosenttiosuuden siitä kiinteistöverotettavasta arvosta, ja näin ollen se on varsin raaka monelle pienituloiselle ja myös aika epäoikeudenmukainenkin silloin, kun se on näin korkea kuin mihin se menee.

Tänään havaittiin, että pormestari Vapaavuori esittää Helsingissä 1 prosenttiyksikön alennusta tuloveroprosenttiin. [Olavi Ala-Nissilä: Puolen!] — Puoliko se oli? [Olavi Ala-Nissilä: Puolen prosenttiyksikön!] — Ei kun kyllä se taisi olla prosentti, mutta se siitä. — Mutta kun samalla nämä kiinteistöverot nousevat, niin se on tietysti tietyllä tavalla siirtoa tuloa saavilta niille, jotka esimerkiksi joutuvat käyttämään pääosan tuloistaan asumiseen. Alarajahan on kiinteistöverossa pakottava, sitä ei voi kunta säätää toisin. Lämmityskustannukset esimerkiksi nousevat ensi vuonna ja rasittavat asumista. Eli tässä on kyllä lapsiperheille, pienituloisille aikamoinen rasitelisäys tulossa ensi vuodelle, ja tämä on vastoin sitä oikeudenmukaista linjaa, joka meillä pitäisi veropolitiikassa olla.

Arvoisa puhemies! Katson, että nyt olemme tulleet sille rajalle, että ei ole kohtuullista siirtää verorasitusta asumiseen tällä tavalla, ja siksi en näe tätä esitystä perusteltuna. Näyttää myös siltä, että tätä on monella taholla jo muutoinkin vastustettu kohtuuttomana. Todellakin tällainen siirto asumiseen on vastoin sitä politiikkaa, mikä olisi järkevää ja vastuullista.

Ja sosiaalidemokraatit todellakin ovat nyt mielenkiintoisessa tilanteessa. Heidän ollessaan johdossa, kun edustaja Heinäluoma oli valtiovarainministerinä, hän poisti varallisuusveron, ja nyt tekin olette olleet ainakin kaksi kertaa historian aikana korottamassa kiinteistöveroa. [Pia Viitanen: Montako kertaa Toimi Kankaanniemi tällä kaudella nosti kiinteistöveroa ennen kuin oppositio rupesi vastustamaan?] Mikä teidän linjanne on? Hallituksen linja näkyy tässä ja ylittää sen kohtuuden, mikä olisi järkevää ja vastuullista.

15.13 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Jos mennään vanhoja muistelemaan, niin pitää viime vaalikaudelta todeta, että silloin verotus kiristyi, taisi joka vuosi kiristyä. Nyt kokonaisveroaste kääntyy selkeästi laskuun, ja se on kansalaisten kannalta tärkeä asia. [Pia Viitanen: Kenen pussiin?]

Suuri linjahan tässä on, että tuloverotusta kevennetään, työn verotusta kevennetään, koska halutaan edistää työllisyyttä, ihmisten toimeentuloa. Tämä on se suuri linja. Kiinteistövero ei ole ongelmaton tietenkään. Nyt se nousee pakolla niissä kunnissa, joissa se on ollut alhaalla, koska se alaraja ei muita koske. Tämä asia on kunnan päätöksenteon varassa. Ei se tietenkään ole ongelmaton, mutta minusta on tärkeätä, että veropolitiikassa tällä hallituksella on painopiste työn ja toimeentulon verotuksen keventämisessä.

Puhemies! Kiinteistövero tarvitsee uudistamista. Parhaillaan on kiinteistöveron uudistamishanke meneillään. On totta, että sitä kertyy täältä pääkaupunkiseudulta, koska täällä on kiinteistöjä ja ne ovat arvokkaita. Kyllä minä todella näen ongelman enemmän tuolla vaikka nyt ihan Itä-Suomessa, missä kiinteistöt eivät edes käy kaupaksi ja joudutaan maksamaan kovalla prosentilla kiinteistöveroa. Täällä Helsingissä todellakin verotus kevenee nyt, kun mennään puoli prosenttiyksikköä alaspäin, ja se on tietysti hyvä asia, mutta en minä tuota pormestari Vapaavuoren asennetta kaikilta osin hyväksy, että Helsinki on niin kuin se napa ja täällä on kova valitus päällä, mutta kuitenkin täällä päästään selvästi pienemmällä verorasituksella kuin muualla maassa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja V-painiketta painaen, ja ne aloittaa edustaja Zyskowicz.

15.15 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen sanoi, että ei tässä kompensoida kuntalaisille päivähoitomaksujen alentumista, koska tämähän kerätään [Pia Viitasen välihuuto] kuntalaisilta kiinteistöveron korotuksilla sen sijaan, että se kompensoitaisiin valtion rahoista. En tiedä, edustaja Viitanen, mistä te luulette, että valtion verotulot tulevat, mutta voin kertoa teille, että valtion verotulot eivät tule mistään avaruudesta, vaan ihan tavalliset suomalaiset maksavat valtiolle veroa, ja sitä valtion tuloa sitten käytetään muun muassa kuntien valtionosuuksiin.

Kukaan ei ole iloinen, että joudutaan asumiskustannuksia korottamaan kiinteistöveron muodossa, mutta kuten edustaja Ala-Nissiläkin totesi, niin tämän hallituksen linjana on se, että ennen kaikkea työnteon ja yrittäjyyden verotusta pyritään keventämään, koska se on kaikkein tärkeintä Suomen talouskasvun kannalta.

15.16 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eiköhän nyt voida lopettaa se humpuuki, että kenenkään verotus ei kiristy, kuten täällä sanotaan usein salissa, koska kyllä tämä kiristää omakotiasujien verotusta nimenomaan Helsingissä, pääkaupunkiseudulla. Tässä hallituksen esityksessä esitetään laskelma, että jos on 35 vuotta vanha omakotitalo 1 000 neliön tontilla, sen kiinteistövero nousee — nyt siis jo kolmannen kerran peräkkäin — ensi vuonna 100 euroa eli yli 10 prosenttia. Se on aika huomattava kiristys, ja auta armias, jos siellä omakotitalossa asuu koululaisperhe, koska heidän verotuksensa kiristyy vielä sitäkin kautta, että verotuksen lapsivähennys poistuu, ja sitä ei kompensoida koululaisperheille milläkään tavalla. [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Joten jos sovitaan näin, että ei enää jatkossa väitetä, että verotus ei kenelläkään kiristy. Kyllä se kiristyy, ja vielä epäoikeudenmukaisella tavalla, koska tämä kiinteistövero on menossa remonttiin

kolmen vuoden päästä. Malttaisitte nyt odottaa ettekä joka vuosi korottaisi sitä, [Puhemies koputtaa] se vääristää tätä verotusta entisestään.

15.17 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Veronkorotukset eivät ole koskaan olleet miellyttäviä, ja niistä varmaan on mielipiteitä suuntaan jos toiseenkin. Kiinteistövero kaiken kaikkiaan ei ole ongelmaton asia, siitä varmaan ollaan yksimielisiä tässä. Kiinteistövero kaiken kaikkiaan tarvitsee sen uudistuksen, ja on erittäin hyvä, että se toteutetaan myöskin lähivuosina. Se on hyvä asia, ja itse toivon sitä.

Tämä lakiesityshän, minkä nyt on hallitus tuonut tänne meille käsiteltäväksi, nostaa alarajoja käytännössä ja ei koske kaikkia kuntia. Se, mikä tiedotusvälineissä on ollut jo esillä ja minkä monet ovat ottaneet esille, että tämä kaikkien omakotiasujien kuluja nostaa, ei pidä paikkaansa. Se koskee niitä kuntia, joilla on kiinteistöverot näissä asioissa siellä alarajalla, ja nimenomaan alarajoja nostetaan. Se on huomionarvoista. Kaiken kaikkiaan olen huolestunut [Puhemies koputtaa] siitä, että kiinteistöjen arvot muuttuvat huomattavasti eri puolilla Suomea. Se on iso ongelma.

15.19 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuntien näkökulmastahan kiinteistövero on siinä mielessä hyvä vero, että tiedetään aika tarkkaan, minkä verran siitä saadaan verotuloja, ja toisaalta silloin veropohja laajenee myös muihin kuin kunnassa asuviin, myös niihin, jotka omistavat kunnassa kiinteistön. Mutta se ongelma kunnan näkökulmastakin kiinteistöverossa on, että tämä verotusarvo, mikä kiinteistöille ja tonteille määräytyy, ei läheskään aina ole suhteessa siihen todellisuuteen, mikä se kiinteistön arvo itsessään on. Tähän tarvittaisiin kyllä muutosta niin, että paremmin se kiinteistövero vastaisi sitä todellista arvoa, koska nyt varsinkin laajojen kuntien alueella, missä on erityyppistä asumista, on maaseutumaista ja kaupunkimaista, vero voi olla samanlainen kiinteistöille, jotka todellisuudessa arvoltaan aivan [Puhemies koputtaa] poikkeavat toisistaan.

15.20 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi otti tässä edellä hyvin esille sen, että tämä hallitusohjelman tavoite kiinteistöveron tuoton 100 miljoonan euron lisäyksestä on jo saavutettu, ja kohtuullisuuden nimissä onkin todettava, että tämän uuden esityksen myötä asumisen kustannukset nousisivat edelleen ja koskettaisivat tosiaan kaikkein pienituloisimpia kansalaisia. Näissä vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosenttirajat eivät sentään vielä ensi vuonna tulisi nousemaan, mutta vuodelle 2019 niihinkin on tulossa korotuksia.

Tämä yleisen kiinteistöveroprosentin alaraja nousisi tämän esityksen myötä 1,03 prosenttiin, ja se on korkeampi kuin tämän yleisen kiinteistöveroprosentin yläraja oli vielä kymmenen vuotta sitten eli hyvin korkea. Kiinteistöveron tuotto on kaksinkertaistunut vuosikymmenen aikana, eli sen osuus verorasituksesta on varsin suuri, ja tämä yleisen kiinteistöveroprosentin alarajan nosto johtaisi siihen, että peräti 170 kuntaa eli yli puolet Suomen kunnista joutuisi nostamaan [Puhemies koputtaa] yleistä kiinteistöveroprosenttia.

15.21 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistöverotuksessa on piirteitä, jotka ovat verojärjestelmän kannalta hyviä: tuotto on varma, ja veroa on vaikea kiertää, kun veropohja on liikkumaton. Lisäksi kiinteistövero voi tehostaa maankäyttöä, kaupunkialueilla erityisesti. Ongelmana on kuitenkin sen asumisen hintaa nostava

vaikutus, vaikka kiinteistövero ei itsessään olekaan asumiskustannusten nousun pääsyy mutta kuitenkin yksi osatekijä siinä. Ongelma on erityisesti pienituloisille omakotitalossa asuville kohdistuva verorasitus suhteessa tuloihin.

Kiinteistöverojärjestelmä kokonaisuutena kaipaa uudistamista, ja nyt on pohdittava, kannattaako korotuksia tehdä ennen kiinteistöverojärjestelmän kokonaisuudistusta. Uudistuksen yhteydessä tulisi selvittää, miten kiinteistöverotus todella kohdistuu eri tuloryhmiin ja erilaisiin ihmisryhmiin, miten se vaikuttaa tulonjakoon ja miten se kumuloituu asumiskustannuksiin, ja tulisi pohtia, miten kiinteistöverotusta voitaisiin kohdistaa tehokkaammin suureen kiinteistövarallisuuteen eikä mummonmökkeihin.

15.22 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä edustaja Zyskowiczin kanssa siitä, että raha ei tule avaruudesta, mutta joskus tuntuu siltä, että nämä päätökset ehkä syntyvät avaruudessa. Asiantuntijoiden lausunnoissa pääsääntöisesti suhtauduttiin kriittisesti kiinteistöveroprosenttien korotuksiin ja muistutettiin korotuksien vaikutuksista asumiskustannuksiin, jotka ovat viime vuosina kasvaneet keskimäärin käytettävissä olevia tuloja nopeammin. Kiinteistöveron korotuksen tavoitteena näyttää siis olevan varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta syntyneen rahoitusvajeen paikkaaminen. On perusteltua tässä valossa kysyä, mitä järkeä tässä on, kun kiinteistöveron korotuksen maksajiksi joutuvat nimenomaan lapsiperheet ja myös yksinasuvat vanhukset. Eli ensin annetaan lapsiperheille sadan euron varhaiskasvatusmaksujen alennuskuponki ikään kuin se tulisi avaruudesta, ja heti perään lyödään käteen sadan euron lisälasku kiinteistöveron korotuksena. Tulikohan sekin nyt sitten avaruudesta?

15.23 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ainakin minun mielestäni verotuksen pitää olla oikeudenmukaista ja yhdenvertaista, ja kun täällä keskustellaan ala- ja ylärajoista, niin sehän johtaa siihen, että joissakin kunnissa kiinteistövero nousee ja joissakin ei tapahdu mitään ja joissakin kiinteistövero laskee, mikäli kunta käyttää omaa harkintavaltaa.

Mutta se suurin ongelma ei kyllä ole minun mielestäni ala- eikä yläraja, ja on hyvä, että edustaja Mikkonen täällä otti esille saman asian, josta itse olen usein puhunut, niin kuin puhun nytkin: Suurin ongelma on verotusarvo. Verotusarvossa otetaan huomioon tontti, missä päin maata se sijaitsee, mutta rakennukseen kohdistuva verotusarvo perustuu rakennuskustannuksiin. Onko joku kansanedustaja täällä sitä mieltä, Harakka tai Viitanen, että on oikeudenmukaista, että kauppahinta kiinteistöllä saattaa olla pienempi kuin vuotuinen kiinteistövero? Näin on tapahtunut, ja tämä kertoo sen suuren ongelman, että kiinteistöveron verotusarvon pitäisi suurin piirtein vastata kiinteistön todellista arvoa, ja tämä on se kaikkein suurin tekijä, mikä uudistuksessa pitää ottaa huomioon.

15.24 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistöverolla on varmasti siinä suhteessa hyviä puolia, että siinä verotetaan omaisuutta, mutta toisaalta täytyy todeta sekin, että hallitus aikoo verottaa omaisuutta erityisesti niiltä pienituloisilta, jotka asuvat mahdollisesti vanhassa omakotitalossa, suhteessa siihen, että hallitus olisi voinut aidosti verottaa myöskin isojen perintöjen saajien omaisuutta paljon paljon enemmän sen sijaan, että verohelpotuksia siihen suuntaan tulee. Siltä osin voi sanoa, että tämä valittu linja ei ole kovin johdonmukainen. Toisaalta pitkä tie on ollut myös se, että ollaan haluttu pitää kohtuullisemmista asuinkustannuksista huolta, ja nyt tämä hallituksen linja on ollut

paikata tärkeisiin hankkeisiin rahaa juuri kiinteistöveron alarajan korotuksella. Minusta se, että jatkuvasti ollaan hakemassa rahaa kiinteistöveron alarajaa korottamalla, ei ole kestävä linja. Siihen pitäisi saada täällä muutos.

15.25 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiinteistöveron korotus sinällään on tietenkin kuten mikä tahansa veronkorotus: siihen liittyy hyvin negatiivisia arvolatauksia. Mutta edustaja Eestilän puheenvuorossa oli minun mielestäni tämän asian ydin. Meillä on maassa valtava määrä kiinteistöjä, joilla käytännössä ei ole enää mitään arvoa. [Timo Harakka: No, miksi te korotatte niiden kiinteistöveroa?] Mutta joka tapauksessa tähänhän ollaan... — Arvoisa edustaja Harakka, kun maltatte mielenne, niin asiahan selviää teille tämän puheenvuoron aikana. — Nimittäin kiinteistöveroa ollaan parhaillaan uudistamassa, ja siihen liittyy juuri tämä totuus, että saadaan kiinteistöjen todelliset arvot esille ja sen mukaan määrätään sitten vero.

Tässä asiassa totta kai käyvät ihmiset kuumana sen suhteen, pitäisikö kiinteistöjä verottaa vieläkin enemmän. Ei minun mielestäni, mutta pitää muistaa kuitenkin, että yhteiskunta tarvitsee [Pia Viitanen: Mitä te teette?] tietyn määrän verotuloja saadakseen maksettua nämä vaikkapa eduskunnankin kulut ja monet muut kulut. Mutta muistakaa, hyvät ystävät, kuitenkin se, että [Timo Harakka: Kunnat!] hallituksen linjahan on ollut, että verotuksen määrää ei koroteta. Se on hyvä asia pitkässä linjassa, mutta [Puhemies koputtaa] uudistuksen me tarvitsemme, ja se pitää tehdä oikeudenmukaisesti koko maan eri olosuhteet huomioiden.

15.26 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä onkin jo monissa puheenvuoroissa hyvin kuvattu näitä ongelmia, mitä kiinteistöveroon liittyy. Itse tuon esille sen näkökulman, että se toimii ikään kuin sekä alueellisen epätasa-arvon tuottajana että sen olemassa olevan epätasa-arvon kuvastajana. Meillä Ruuhka-Suomen ulkopuolella, mistä itse tulen, ei aina ole sellaista tilannetta, missä voitaisiin olla siinä veron alarajalla ja korottaa sitä pakon edessä, kun alarajaa nostetaan. Kyllä siellä on monissa kunnissa paljon korkeampia kiinteistöveroja, koska kunnat tarvitsevat verotuloja. Siinä on myös se tekijä, joka on monesti mainittu, että niiden kiinteistöjen arvo on pienempi kuin täällä pääkaupunkiseudulla, ja silti niistä peritään suurta veroa.

Mikä sitten tähän on vastaus? Se ei ole niin helppo kysymys kokonaisuudessaan. Onhan asumisessa muitakin kustannuksia kuten esimerkiksi varainsiirtovero, joka on todella hankala ja epäoikeudenmukainen vero, mutta sen kääntöpuolena on se, että valtio tarvitsee verotuloja. Ehkä tässä olisi jonkinnäköisen puoluerajat ylittävän parlamentaarisen pohdinnan paikka, mitä tälle asialle voidaan tehdä, koska eivät nämä yhdessä hallituskaudessa ratkea.

15.27 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oikeastaan pitää erottaa kaksi keskustelua. Kuuntelin edustaja Harakan ja edustaja Zyskowiczin keskustelua. Ensinnäkin on se, että kiinteistövero on monilta osin hyvin perusteltu ja järkevä vero syistä, joita edustaja Sarkkinen toi jo esiin. Mutta sitten kysymyksessä siitä, nouseeko kenenkään verotus, edustaja Harakka on täysin oikeassa. Kyllä ihmisten verotus nousee nimenomaan tämän kiinteistöveron korotuksen kautta, ja sen edustaja Zyskowiczkin voisi myöntää.

Isoimman ongelman toi itse asiassa esiin edustaja Eestilä täällä, aivan oikein, toi sen pihvin. Voisi kiteyttää sen tilanteen, sen ongelmatiikan tässä näin, että me korotamme sellaisten kiinteistöjen verotusta, joiden arvo on romahtanut, kuten edustaja Hoskonenkin toi esiin. Sen takia pitäisi odottaa sitä, että me teemme tämän arvostamismenettelyuudistuksen, minkä jälkeen verotusarvo vastaisi kiinteistön todellista arvoa. Se olisi järkevää sen kannalta, missä vaiheessa mennään eteenpäin, jotta ei mennä se kuuluisa peppu edellä puuhun. — Kiitoksia.

15.28 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn niitten edustajien ajatuksiin, jotka täällä ovat tuoneet esille sen, että rakennusten kauppahinnat ja arvo hyvin usein jäävät alle rakennuskustannusten. Kuulin äskettäin tapauksesta tuolta Etelä-Karjalasta, itärajalta, missä valmistalopaketti oli äskettäin maksanut 300 000 euroa ja kauppahinta, joka siitä sitten saatiin, oli 50 000 euroa, eli hintojen erotukset saattavat olla tätä luokkaa. Nythän ollaan uudistamassa tätä kiinteistöjen arvostamista, ja vaatii aika paljon valvontaa, että juuri tämäntyyppinen asia otetaan siinä valmistelussa huomioon. Se ei ole kovin ongelmatonta. Suoraan sanottuna tällä hetkellä sitä ei olla ottamassa tuolla Verohallinnon valmistelussa lainkaan huomioon. Se kävi ilmi tänään valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuulemisessa.

15.30 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistöverotusta varten ollaan tosiaan kehittämässä uutta maapohjaan perustuvaa arvostamismenetelmää, joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2020. Tämän on tarkoitus sitten parantaa verotuksen oikeudenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä, mikä tulee todellakin tarpeeseen. Tässä on moni ottanut esiin sen, että näitä kiinteistöveron korotuksia on ollut useampia peräjälkeen, mutta se on ihan tästä esityksestä luettavissa, että hallitusohjelman mukaisesti kiinteistöveron korotus — tämä 100 miljoonaa kokonaisuudessaan — on aikomus toteuttaa portaittain hallituskauden aikana. Tästä on siis kyse, ja siitä johtuu se, että näitä korotuksia on useita.

Lisäksi haluaisin ottaa vielä kantaa siihen, että monessa kunnassa kiinteistökannan inventointi on puutteellinen, ja tähän haluaisin vähän korjausta. Meillä nämä rekisterit, jotka kiinteistökantaa rekisteröivät, eivät keskustele riittävästi keskenään, ja tähän kunnat tarvitsisivat apua ja tukea.

15.31 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinteistövero nousee ja asuminen kallistuu. Kuten edustaja Kankaanniemi sanoi, tämä korotus on raaka hyvin pienituloiselle, siis varsinkin monelle lapsiperheelle ja ikäihmiselle. Koska asuminen ja katto pään päällä eivät ole luksusta vaan perustarve, on kustannusten nousu katastrofi monelle. Kuinkahan käy niiden ihmisten, jotka jo nyt elävät köyhyysrajalla? Kuitenkin, totta kai, kiinteistövero on yhdenmukainen ja tavallaan oikeudenmukainen, mutta edustaja Eestilä otti ensimmäisenä täällä esille todellisen probleeman eli tämän kiinteistöveron verotusarvon ongelman. Siihen pitää jotenkin tarttua.

15.32 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se olennainen kysymys on juuri se, että kun uudistuksia joka tapauksessa ollaan tekemässä, niin miksi tällainen pakkokorotus automaattisesti tehdään, jo kolmas vuosi peräkkäin, ja myös siitä eteenpäin hallitus haluaa näin toimia. Paitsi näitä arvostuskysymyksiä, mielestäni täytyy katsoa myös

kaiken kaikkiaan sitä rakennetta, miten siinä pystyisi paremmin huomioimaan ikään kuin eri tulotasoisten ihmisten asumiskustannusten kehitystä. Kaikki tämä vaatisi aivan uudenlaista ajattelua. Puhemies, minusta on aika kuvaavaa, että täällä hallituspuolueet sanovat melkein vuoro vuoroin, että kiinteistöveron korotus ei ole ongelmaton. Niinpä kysymys kuuluu, miksi se juuri nyt on sitten pakko tehdä.

Kaiken kaikkiaan minun mielestäni myös toinen erittäin tärkeä kysymys on se, että kun todetaan, että kenenkään verotus ei kiristy, niin kyllä kiristyy nimenomaan asukkaan verotus, erityisesti omakotiasujan, jolla saattaa olla kouluikäisiä lapsia. [Puhemies koputtaa] Samoin lämmityskustannukset nousevat. Kyllä tässä yhtälössä, puhemies, miinusmerkille jäävät monet lapsiperheet ja eläkkeensaajat.

15.33 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varhaiskasvatusmaksutulo vähenee kaikilta kunnilta, joissa tällaisia tuloja nyt on ollut tältä osin, ja ne joudutaan jollakin paikkaamaan. Kyllä tämä hallituksen viesti on, että ottakaa kiinteistöveron kautta. Näin tätä kiinteistöveroa on käytetty jo aikaisemminkin melkein minkä tahansa perusteeksi eli korvaamaan mitä tahansa, eli tällä tavalla tämä koskee kyllä muitakin kuin vain alarajalla olevia.

Kiinteistöjen arvo on kyllä vakava kysymys. Esimerkiksi tässä talouden tilanteessa saattaa olla, että työpaikka olisi Uudessakaupungissa ja asuu Hyrynsalmella, Hyrynsalmella on rakentanut talon ja on ottanut 200 000:n velan ja sitten yrittää sitä myydä. Saa siitä ehkä 20 000, jää 180 000 velkaa. Muuta sillä sitten ja hanki asunto Uudestakaupungista. Tähän hallituksen pitää kyllä paneutua, miten tämä ongelma ratkaistaan.

15.34 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on hyvä, että tällä vaalikaudella tämä koko julkistalous käsitellään kokonaisuutena. Mutta kun kuuntelee vihreitä ja osaa muutakin oppositiota, joka vastustaa valtiontalouden tasapainottamistoimia usein lapsiin vedoten, minusta se on vastenmielistä. Mitä se velka sitten on? Se on nimenomaan tulevaisuuden veroa. Viime vuonna me otimme 100 000 euroa jokaista syntyvää lasta kohden lisää velkaa, tänä vuonna ehkä yli 600 000 euroa jokaista syntyvää lasta kohden velkaa. Se on heidän niskassaan. Kyllä meidän pitää tulevaisuudessa, jos me ajattelemme lapsiperheitä, myöskin pitää valtiontalouden tasapainottamisesta huolta eikä kasata syntyvien lasten päälle jatkuvasti lisää velkaa. Minä ihmettelen vihreitä. Heiltä tämä kestävä kehitys on valitettavasti vain unohtunut.

15.35 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilä puhuu vasten parempaa tietoaan. Nytkin, kun vaihtoehtobudjettikeskusteluun lähdetään, pyritään rakentamaan nimenomaan finanssipolitiikkaan virityksseltään yhdenmukainen esitys hallituksen kanssa. Mutta olennainen huomio on se, että budjetin sisällä jokainen euro on arvovalinta. Kehysten sisällä jokainen euro on arvovalinta. Me haluamme tehdä oikeudenmukaista tulevaisuuspolitiikkaa. Sen takia satsataan nimenomaan sinne päivähoitoon, koulutukseen, lasten ja nuorten hyvinvointiin, ja sitä ei paranneta sillä, että vaihtoehdottomuuden nimissä lähdetään tekemään isoja leikkauksia — sanotaan, että mitään muuta vaihtoehtoa ei ole — koska ihan samalla euromäärällä budjettiallokaation kautta voidaan tehdä arvovalintoja siinä, pistetäänkö ne pisteeseen A vai pisteeseen B. Tämä ei ole vaikeata matematiikkaa, niin että voisin uskoa, että myös edustaja Ala-Nissilä, joka on kokenut ihminen näissä asioissa, tämän ymmärtää.

15.36 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajat Harakka, Aalto ja kumppanit pyysivät hallituspuolueita tunnustamaan, että slogan siitä, että kenenkään verotus ei kiristy, ei pidä paikkaansa. No, ei se pidäkään paikkaansa, eikä sellaista pidä väittääkään eikä ole väitettykään. Hallitusohjelmassa on lähdetty siitä, että kenenkään työnteon verotus ei kiristy. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Totta kai esimerkiksi tässä, kun kiinteistöveroa korotetaan, kiinteistöverotus kiristyy, ja kun tupakkaveroa korotetaan, niin tupakoitsijan verotus kiristyy, ja niin edelleen.

Edustaja Viitanen on monta kertaa kertonut, miten viime vaalikaudella tehtiin nämä veroratkaisut oikeudenmukaisesti. Hänen mielestään oikeudenmukaista oli se, että jatkuvasti kiristettiin työnteon verotusta. Me emme pitäneet sitä hyvänä ratkaisuna, ja tulokset puhuvat puolestaan. Viime vaalikaudella kiristettiin jatkuvasti verotusta, saatiin 100 000 työtöntä lisää. Tämän vaalikauden aikana joka tapauksessa on käymässä niin, että kokonaisveroaste laskee, mikä sekin on myönteistä kehitystä.

15.37 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mikähän mahtaa olla nyt hallituspuolueiden edustajien logiikka? Kun sinänsä hyvinkin kauniisti täällä olette olleet huolissanne syrjäseutujen arvoaan menettävistä asunnoista, niin kuitenkin kiitätte näitä vähäväkisiä korottamalla kiinteistöveroa. Loogistahan olisi alentaa kiinteistöveroa tai vähintään pitää se ennallaan odottaen, että tuleva kiinteistövero toimii oikeudenmukaisesti myöskin arvoaan menettäneiden asuntojen osalta. Lisäksi kuitenkin se suurin huoli liittyy pääkaupunkiseutuun, metropolialueeseen, jonka kasvun pullonkaula ja työllisyyden pullonkaula nämä kasvavat asumiskustannukset ovat, ja tätä pahennatte ja teette hallituksen omasta työllisyystavoitteesta entistä vaikeamman.

Haluan kiittää edustaja Zyskowiczia ja edustaja Outi Mäkelää, koska viimeksi, kun meillä oli edellinen korotus, täällä ei ollut yhtään hallituspuolueiden pääkaupunkiseudun kansanedustajaa. Te voitte nyt perustella, edustaja Zyskowicz, tapanilalaisille eläkeläisille, miksi heidän talonsa kiinteistövero nousee, ja te voitte, edustaja Outi Mäkelä, [Puhemies koputtaa] perustella, miksi espoolaisten kiinteistövero jälleen nousee, [Puhemies koputtaa] kun vuoden 2015 korotuksessa Espoo yksin maksoi yli puolet korotuksista.

15.38 **Kaj Turunen si** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Seurasin tätä keskustelua työhuoneesta, ja kun tämä muuttui näin mielenkiintoiseksi, halusin tulla tänne sanomaan muutaman sanasen.

Verotus on kokonaisuus. Verotuksella on moninaisia vaikutuksia, muun muassa ohjaavia vaikutuksia, ja tässä yhteydessä puhutaan myöskin merkittävistä työllisyysvaikutuksista. Kiinteistöveroa korotetaan, ja kun keskustelussa on tuotu esille, että sillä kompensoidaan pelkästään varhaiskasvatusmaksujen alentamista ja jopa niitten poistamista kokonaan, niin se sinällänsä on kyllä ihan totta. Mutta kyllä sellaisissa kunnissa kuin kotikaupungissani Savonlinnassa — jossa on maan korkein veroäyri, ja nyt Savonlinnassa on strategiaan tehty merkintä siitä, että veroäyriä pyritään laskemaan — tämä on kuntien talouden kokonaisvaltaista hoitamista, myöskin se, että tällä kiinteistöveron korotuksella saadaan kunnan taloutta pidettyä kunnossa silloin, kun veroäyriä lasketaan. Ja veroäyrin, työn verotuksen laskulla on suora [Puhemies koputtaa] yhteys siihen, että saadaan uusia työpaikkoja ja kannustavuutta.

15.39 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä on pysähtymisen paikka siinä, että hyvin lyhyessä ajassa, muutamassa vuodessa, kiinteistöverotus on tullut tämmöiseksi jatkuvaksi korotusautomaatiksi, josta aina hyviin hallituksen tarpeisiin tuntuu löytyvän lisää rahaa. Ollaan tilanteessa, jossa tosiasiallisesti meidän pitäisi pysähtyä siihen, onko tämä alarajan nosto se ainoa lääke vai pitäisikö tosiasiassa, niin kuin tässä keskustelussa on jo keskusteltu, selvittää sitä, miten kiinteistöjen veroarvojen ero voitaisiin ottaa huomioon paremmin. Nythän tämä olemassa oleva veroarvojen erilaisuus levenee levenemistään sitä kautta, kun kiinteistöveron alarajaa nostetaan. Alueelliset erot eivät ole huomioituja siltä osin. Olisi tärkeätä myös pohtia sitä, miten eri kiinteistöt suhteessa toisiinsa verotettaisiin. Siltä osin minusta on ikävää, että varhaiskasvatusmaksujen [Puhemies koputtaa] alentamiseksi on lähdetty hakemaan rahaa tällä tavalla kuntien kulujen kompensointiin.

15.40 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On mukava kuulla esimerkiksi edustaja Viitasen suusta toteamus, että kiinteistövero on kaiken kaikkiaan erittäin ongelmallinen vero, kun se ei ota huomioon maksukykyä. Tehän pidätte vain kiinteistöveron korotusta sellaisena, että se ei ole ongelmaton. [Pia Viitanen: Sanoin juuri, että sitä rakennetta pitäisi muuttaa!] Mutta se on erittäin ongelmallinen vero, ja tietysti kaikkein ongelmallisin se on hyvin pienituloisille eläkeläisille, ja se on ongelma myös maatalouden tuotantorakennuksiin äskettäin investoineille, jotka eivät saa tuotantoa sillä tavalla kannattamaan, että tuo kiinteistövero edes vuodesta toiseen pienenisi. He eivät pysty tekemään poistoja ja maksavat korkeaa kiinteistöveroa vuodesta toiseen navetastaan tai sikalastaan. Näiltä tuotantorakennuksilta kiinteistövero pitäisi poistaa, ja käsittääkseni se olisi mahdollista, kun hallitus tässä asiassa ryhtyisi tositoimiin ministeri Orpon johdolla.

15.42 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Turunen äsken totesi, että verotus on kokonaisuus, ja niinhän se tietysti onkin, se on ihan totta. Mutta hän väitti myös, että varhaiskasvatusmaksujen aleneminen ja kiinteistöverojen alarajan nosto eivät suoraan liity toisiinsa. No, kuitenkin tässä hallituksen esityksessä 115, joka koskee varhaiskasvatusmaksujen alentamista, lukee, että hallitus on päättänyt kompensoida näitä maksutuottojen menetyksiä kunnille nostamalla kiinteistöverotuksen alarajaa 20:lla ja siitä tuottona on noin plus 25 miljoonaa euroa. Lisäksi tässä on tarkoituksena kohdentaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille — sitä käsittelemme myöhemmin tänään istunnossa — ja myös korottaa hieman kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. No, edustaja Turunen tässä toi ilmi, että jos kunnat laskevat tuloveroäyriään, mikä on sinänsä monessa tapauksessa hyvin kannatettavaa, niin ne voivat kompensoida sitä kiinteistöveron nostolla. Mutta minä kysyn: miten tämä kiinteistöverojen alarajojen nosto nyt sitten vastaa [Puhemies koputtaa] kuntien tarpeisiin?

15.43 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin verotus on kokonaisuus, ja tässä kokonaisuudessa äärimmäisen tärkeää on se, että työnteko on kannattavaa ja työn verotusta pystytään keventämään. Tässä tärkeää on muistaa kuntien kannalta nyt todella se, mitä edustaja Savio tuossa edellä luetteli, eli nyt kompensoidaan kunnille tätä menetystä ja muun muassa valtionosuutta korotetaan ja yhteisöveron tuotosta nostetaan 60 miljoonalla eurolla kuntien osuutta, ja sitten lisäksi on tämä kiinteistöveron korotuksen osuus. On sellaisiakin aikoja eletty, jolloin kiinteistöveroa korotettiin ja siitä siivu

sitten napsaistiin valtiolle takaisin ja kunnat eivät siitä hyötyneet. Tämä on kuntien kannalta kuitenkin tasapuolinen ja reilu [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] siinä mielessä, että tuotto menee suoraan kuntien kassaan.

15.44 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on nyt aika mielenkiintoista. Kun puhutaan, että kenenkään työnteon verotus ei kiristy, niin kyllä pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden verotus kiristyy. Se on fakta, näin käy. Mitä tulee velkaan, SDP:n vaihtoehtobudjetti ottaa vähemmän velkaa kuin hallitus ottaa. [Välihuutoja oikealta] Edustaja Olavi Ala-Nissilä tämän tietää, mutta siitä huolimatta hän haluaa antaa ehkä toisenlaista totuutta.

Puhemies! Mitä tulee sitten tähän reiluuteen, niin minä nyt toivon, kun edustaja Mäkelä tässä nyt kovasti puolusteli tätä kiinteistöveroa, että voisitte puolustella sitä, että esimerkiksi 2015 Espoon osuus lisätuotosta oli 54 prosenttia ja vuonna 2017 toteutetun korotuksen tuottotavoitteesta 70 prosenttia kohdistui pääkaupunkiseudulle. Minä muistelen ihan samalla tavalla kuin edustaja Harakka tuossa aiemmin, että viime vuonna tähän aikaan, kun puhuttiin kiinteistöveron korotuksesta, minä en nähnyt juurikaan hallituspuolueiden edustajia täällä puolustelemassa, mutta hyvä kun heitä [Puhemies koputtaa] nyt on paikalla. Nyt toivomme puolusteluja sitten lisää näille esityksille.

15.45 **Kaj Turunen si** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin tässä kollega Savio antoi väärän todistuksen sanomisistani, en todellakaan sanonut, että näillä ei ole mitään tekemistä keskenään, vaan sanoin, että se ei ole pelkästään sitä. Kyllä tällä kiinteistöveron korotuksella luonnollisesti varhaiskasvatusmaksujen alentamista kompensoidaan. Mutta sanoin myös sen, että verotus on kokonaisuus ja kunnissahan päätetään kiinteistöveron taso, ja niissä kunnissa, joissa on työtulon verotus korkealla ja halua sitä alentaa ja joissa on vara, ottaen huomioon nämä varhaiskasvatusmaksujen alentamiset, tätä tukee nimenomaan tämä kiinteistöveron korotus, ja sitä kautta työtuloja vähemmän verotetaan.

Sitten edustaja Viitaselle sanon sen verran, että työn verotusta on vähennetty tällä hallituskaudella 1,2 miljardia euroa. Siitä 450 miljoonaa on kuitenkin työtulovähennystä, [Puhemies koputtaa] joka on nimenomaan kohdistettu pieni- ja keskituloisille.

15.46 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nämä asumiskustannukset ovat tietyllä tavalla ongelma, ja niitä on kyllä jokainen puolue aina vuorollaan käynyt nostamassa, milloin on energiaverojen kautta tehty ja milloin on tehty kiinteistöveron ala- ja ylärajojen nostojen kautta, [Pia Viitanen: Mutta ei yhtä innokkaasti kuin tämä hallitus!] niin että minun mielestäni siinä ei varmaan ole kovin paljon keskusteltavaa sinne historiaan päin. Mutta jos katsomme tulevaisuuteen, niin tässä yhteydessä, kun me puhumme kuitenkin verosta, joka kohdistuu valtaosin asumiseen, täytyy tuoda julki se — mikä koskee varsinkin pääkaupunkiseutua — että kansalaisten velkaantuneisuusaste on tällä hetkellä historiallisen korkeana, ja kun asumiskustannuksia nostetaan, niin jos meille sattuu tulemaan vähän huonompi taloudellinen kausi ja korot nousevat, ongelmia tulee nimenomaan sitä kautta. Tänä päivänä pystyy nimenomaan pääkaupunkiseudulla ostamaan asunnon yhdellä kolmasosalla siitä hinnasta, mikä se todellisuudessa on. Se perustuu siihen, että asukkaat maksavat sitten hoitovastiketta ja rahoitusvastiketta, ja tämä rahoitusvastike saattaa hämätä sen verran, että me menemme väärällä hintatasolla kiinni sellaiseen

asumiseen, mihin meillä ei ole sitten tulevaisuudessa varaa, niin että ainut toivo tässä nyt on, ettei korkotaso sitten lähivuosina nouse eivätkä ihmiset ajaudu velkaongelmiin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt tähän debattiin myönnän vielä seuraavat puheenvuorot: Aalto, Krista Kiuru ja Hoskonen. Sen jälkeen puhujalistaan.

15.47 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustajat Turunen ja myös Savio toivat esiin sen, mihin yhdyn totta kai, että verotusta täytyy katsoa aina kokonaisuutena. Verotuksen ohella olisi syytä katsoa myös tulonsiirtoja: jos haittaverojen osuus kasvaa ja sen myötä ihmisten käteenjäävät tulot vähenevät, on syytä huomioida erotus tulonsiirtojen kautta.

Mitä tulee kiinteistöveroon, niin kiinteistövero on, toisin kuin keskustan muutamat edustajat toivat esiin, pääasiassa hyvä vero. Ongelma on nimenomaan se, että verotusarvo ei vastaa kiinteistön todellista arvoa, ja siitä johtaa se ongelma, että nyt korotetaan sellaisten kiinteistöjen verotusta, joiden arvo on romahtanut. Tässä olisi vaihtoehtona nimenomaan miettiä se verotusarvomenettelyn uudistus ensin tai sitten vaihtoehtoisesti tehdä niin, että pienituloisten ihmisten asumiskustannusten nostamisen sijaan katsotaan vero- ja yritystukia, mistä saataisiin hyvin iso fiskaalinen summa, jota voidaan taas kohdentaa tulonsiirtoina pieni- ja keskituloisille. Vaihtoehtoja on hyvin paljon, verotus takaa hyvin paljon vaihtoehtoja. Kysymys on taas jälleen kerran arvovalinnoista.

15.48 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on ollut muutamia tärkeitä viestejä hallitukselle tänäisessä keskustelussa, ja ensimmäinen niistä on se, että tulo- ja varallisuuserot jatkuvasti näyttävät lisääntyvän tämän hallituksen politiikan tuloksena, ja tässä on hyvä esimerkki siitä, miten kurimusta tietyille väestöryhmille jaetaan enemmän. Esitimme keskustelussa, että sen sijaan että jatkuvasti tätä nostoautomaattia käytettäisiin, tehtäisiin aidosti jotakin näille vanhentuneille verotusarvoille. Ja voin todeta sen, että viime hallituskauden loppupuolella tämä jo päätettiin, jottei oltaisi tällaisessa tilanteessa.

Lopuksi haluan todeta, että tässähän on kysymys siitä, että varhaiskasvatusmaksujen uudistus pitäisi saada katettua, ja tällä logiikalla 25 miljoonaa otetaan täältä, jotta saataisiin uudistus kompensoitua kunnille. Olisi ollut paljon järkevämpää ottaa tämä raha sisään esimerkiksi perintöverotusta selkeästi kiristämällä, ei löysentämällä, niin kuin hallitus tekee, ja antaa valtionosuuksina raha takaisin. [Puhemies koputtaa] Tämä olisi ollut reilua.

15.49 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin, verotushan on kokonaisuus, jota pitää tarkastella kokonaisuutena eikä vain yhtä pientä osaa siitä ja moittia sitten muita, miten he ovat väärin aikaisemmin toimineet. Kokonaisuus on kuitenkin ratkaiseva: kannustaako se ihmistä työntekoon ja onko verotuksen tasapaino oikea nimenomaan kannustavuuden kannalta. Se on iso juttu.

Mutta yksi vääryys tässä on tapahtumassa koko ajan tällä hetkellä Suomessa, ja se on maatalouden kiinteistöjen ja niiden arvon verottaminen. Se on nimittäin niin, että tänä päivänä, kun kaikki tiedämme, mikä on suomalaisen maatalouden tilanne, ja varsinkin kun tämmöinen katovuosi näyttää olevan tulossa, maanviljelijät ovat suorastaan säälittävässä tilanteessa. Talous on todella tiukalla. Tähän pitäisi nyt kyllä minun mielestäni — ja uskon, että valtiovarainministeri ja myös maa- ja metsätalousministeri tätä debattia ovat kes-

kenään käyneet — kiinteistöveropuolella saada äkkiä helpotuksia, että ei maatalouden tilanne mene sietämättömäksi. Se johtaa nimittäin sellaisiin tilanteisiin, että pian aikaa meillä ei ole kotimaista leipää eikä sitä työtä, mikä maatalouden [Puhemies koputtaa] ympärillä pyörii koko elintarvikeketjussa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten menemme puhujalistaan.

15.51 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Kuvitellaanpa, että valtakunnassa on voimassa partavero. Tämän veron epäoikeudenmukaisuus olisi varmaan valjennut jo muillekin kuin edustaja Aallolle ja itselleni, joten se olisi poistumassa muutaman vuoden kuluttua. Olisiko siis tässä tilanteessa viisasta korottaa tätä partaveroa, kun sehän vain pahentaisi tilannetta? Juuri näin ollaan tekemässä jälleen kerran kiinteistöveron osalta kolmatta kertaa, juuri ennen kuin koko tämä tällä hetkellä varsin ongelmallinen järjestelmä ollaan vihdoin saamassa kuntoon, veron, jonka veropohja ja veroperuste ovat tällä hetkellä syvästi epäoikeudenmukaisia, kuten tässä aikaisemmassa keskustelussakin on ilmennyt. Tahtoo mennä laskuissa sekaisin, mutta taidamme olla nyt kolmatta kertaa keskustelemassa kiinteistöveron korottamisesta nykyhallituksen aikana. Hallitusohjelmassa ilmoitettu 100 miljoonaa euroahan on jo saatu, edustaja Outi Mäkelä, kasaan, eli tämä on pelkästään ylimääräistä korotuksen korotusta. Nyt mennään siis jo yli alkuperäisen suunnitelman.

Kuten olen moneen kertaan täällä siis jo todennut, kiinteistöveroa pitäisi käyttää viisaasti. Se sopii erittäin huonosti paikkaamaan kuntien taloutta, kun vastaavasti kuntien tuloja on tässä nyt pienennetty, kuten tällä kertaa varhaiskasvatusmaksujen alentamisessa. Pienipalkkaisen koululaisperheen verotus siis kiristyy kahteen kertaan, sekä lapsivähennyksen poiston että mahdollisesti omakotiasumisen takia. Kiinteistövero sopii huonosti fiskaalisiin tavoitteisiin siksi, että sen yhteiskunnalliset vaikutukset ovat laajat. Se vaikuttaa asumisen hintaan, asuntorakentamiseen, aluekehitykseen, työpaikkojen sijoittumiseen, työvoiman liikkuvuuteen, työllisyyden kautta koko kansantalouteen. Sillä on huomattavia tulonjakovaikutuksia. Kiinteistöveron korottaminen edellyttää muita ja mahdollisesti negatiivisia ulkoisvaikutuksia korjaavia toimia.

Tämä kohtuuton korotus pakottaa 170 kuntaa nostamaan kiinteistöveroa. Miksi se on sitten ollut etelän kunnissa niin alhainen? Siihen on kaksi syytä: Pääkaupunkiseudun suuret kaupungit eivät ole tarvinneet kassaan rahoja, koska niissä on ollut kasvua, ne ovat työpaikkaomavaraisia. Toisekseen niissä on ennestään jo korkeat asumiskustannukset. Varsinkin Uudellamaalla, joka jo nyt kerää yli kolmanneksen kiinteistöveroista, jatkuvasti kallistuva asuminen tuhoaa hallituksen haaveet työllisyysasteen noususta ja hidastaa talouskasvua juuri, kun se on lähtenyt käyntiin. Kun asumismenot koko maassa ovat vuosittain kasvaneet neljä kertaa nopeammin kuin palkansaajan käteenjäävät tulot, ero repeää vielä räikeämmäksi kasvukeskuksissa. Se heikentää yrittäjyyttä ja työvoiman saatavuutta nimenomaan pääkaupunkiseudulla. Kiinteistöveron korotuksen mitoitus ja ajoitus ovat siis äärimmäisen tärkeitä.

Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen mukaan kiinteistövero siirtyy vuokriin. Tämä lisää veron regressiivisyyttä. Nykyjärjestelmässä kiinteistöveron arvo on suhteellisesti ankarampi pienituloisilla kuin suurituloisilla. Lisäys siirtyy vuokriin, jolloin maksajiksi joutuvat vuokralla asujat, joiden enemmistöllä asumiskulut vievät jo nyt suuren osan käytettävissä olevista tuloista.

Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz on eduskunnan kenties etevin puhuja ja käyttää varsin usein tätä taitoa. Mutta tähän esittämääni suoraan kysymykseen hän ei vastannut: Mitenkä hän perustelee kiinteistöveron noston Tapanilassa asuvalle eläkeläispariskunnalle, jonka maksu nousee ehkä 100 euroa vuodessa jälleen kerran? Mitä hän heille oikein sanoo? Edustaja Outi Mäkelä tässä puolustautui sillä, että hän ei ole Espoon edustaja, ja se kyllä hänen puheenvuorostaan ikävä kyllä sitten huomattiinkin.

Siis nykyinen kiinteistövero on monella tapaa vääristynyt. Arvoasuntoja aliverotetaan ja arvoaan menettäviä mummonmökkejä yliverotetaan. Jokainen tietää, miten epäoikeudenmukainen nykyinen malli on ja sen toteutus suorastaan mätä. Siksi odotamme innokkaasti valtiovarainministeriössä sekä Maanmittaushallituksessa ja Tilastokeskuksessa valmisteltavaa kiinteistöverotuksen kokonaisuudistusta, joka on siis luvassa vuonna 2020. Kiinteistöveron lisäkorotus korostaa entisestään nykyisen veropohjan ja arvostustasojen puutteita ja vääristää verotusta. Kun seuraava hyvä hallitus saa oikean tietopohjan, oikeat menetelmät ja tekee niiden pohjalta oikeat päätökset, pääsemme vihdoin viimein oikeudenmukaiseen kiinteistöveroon. Siis kiinteistövero on periaatteessa hyvä vero, mutta käytännössä nyt ongelmallinen. Siitä tulee jatkossa myös käytännössä hyvä vero. Sitä odotellessa ei pitäisi pahentaa tilannetta, ei pitäisi korottaa partaveroa.

15.56 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä oleva veroasia on herättänyt erittäin mielenkiintoista keskustelua ja tuo esille sen ikuisen ongelman, mikä on oikea määrä verotusta ja tehdäänkö se oikein. Tärkeintä olisi kuitenkin nyt muistaa, että kiinteistövero on yksi tapa saada julkisyhteisölle verotuloja. Kunnat tarvitsevat ne verot, joilla se sitten maksaa varhaiskasvatusta sun muuta, monta asiaa. Kuten edustaja Toimi Kankaanniemi omassa puheenvuorossaan mainitsi, aikanaan manttaalimaksu ja katumaksu poistettiin ja tilalle tuli kiinteistövero, ja sen kun ymmärtää ja muistaa kun aloittaa puheenvuoron, niin on pikkuisen vahvemmilla jäillä sillä hetkellä.

Tärkeää on kuitenkin nyt pitää huoli siitä, että verotuksen kokonaisaste ei nouse ja se verotus kannustaa ihmisiä ottamaan vastaan töitä. Se on se isoin linja, josta on pidettävä kiinni. Aina pitää olla kannustavuutta sille, että ihminen lähtee töihin, etsii töitä ja hankkii elantonsa ja samalla oman eläketurvansa, koska sehän on sitten pitkässä juoksussa aivan valtavan tärkeä asia.

Kiinteistöverossa on se ongelma tietenkin, että maaseutukuntiin se iskee salaman lailla. Kiinteistöjen arvot ovat siellä romahtaneet, sen me tiedämme, ja etenkin maatalousyrittäjien elämään sattuessaan pahasti se on kamala juttu. Elikkä otetaan esimerkki, iso robottinavetta, jonka investointiarvo voi olla yli miljoona euroa: sille kun ruvetaan kiinteistöveroa sitten laskemaan, niin siinä kyllä pienen tilan nettotuotto, se, mikä sieltä ankarasta työstä viivan alle jää, menee käytännössä yhdellä pyyhkäisyllä pois. Elikkä tähän meidän pitää saada ehdottomasti eduskunnassa jokin ratkaisu, sillä maatalouden kurja tilanne, joka on esimerkiksi tällä hetkellä luonnonolosuhteiden kärjistämä, on erittäin vakava. Tulot ovat vähentyneet koko ajan, kustannukset ovat nousseet, ja nyt vielä tulee katovuosi. Tämä tilanne on todella vakava, ja uskon kyllä, että tässä Suomen eduskunnassa löytyy ymmärrystä tälle vakavalle asialle. Se kansakunta, joka ei itse pysty omia eväitään tuottamaan, ei seiso vahvalla pohjalla. Toivon, että tässä asiassa sekä valtiovarainministeri Orpo että maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä löytävät toisensa ja tähän saadaan joku järkevä esitys, koska on tärkeää, että kotimaisen ruoan tuotanto säilyy vahvalla tasolla ja ettei verotuksella —

tässä tapauksessa kiinteistöverotuksella — kanneta lisää kiviä siihen rekeen, joka on jo ihan riittävän täysi tällä hetkellä.

Sitten, kun tässä keskustelussa on nostettu esille erilaisia mielipiteitä siitä, tekeekö joku hallitus oikein tai joku hallitus väärin: siitä keskustelusta ei ikinä tule loppua. Tärkeää on vain saada tässä maassa tapahtumaan se, että työn kannustavuus on työn tekeminen ja että sen kannattaminen on tärkein asia ja aina asia numero yksi.

Kiinteistöveropuolella odotamme kallella kypärin sitä kiinteistöverouudistusta, jota parhaillaan valmistellaan. Siellä pitää todella nostaa esille kiinteistöjen oikeat arvot. Suomessa tällä hetkellä tämä valtava keskittäminen — kun ihmiset yritetään kaikin keinoin saada tänne etelään asumaan — aiheuttaa ihan selkeästi sen ongelman, että kiinteistöjen arvot nousevat sellaisiin määriin, mitkä tällaisena nousukautena arvioituna ovat aivan järjettömän korkeat. Sitten kun seuraava lama iskee, ehkä löytyy sieltä sitä vähän todellisempaa arvoa. Joka tapauksessa tämä nykyinen tilanne kiinteistökaupassa on aivan mieletön täällä Etelä-Suomessa. Hinnat nousevat kohisten, ja se johtaa siihen tilanteeseen, että kun kiinteistöjen arvot nousevat, niin se tietenkin johtaa sitten vaikeuksiin, kun asumiskustannukset nousevat.

Näiden vaikeiden asioiden keskelle pitää löytyä järkevä yhteisymmärrys poliittisten puolueiden välille. Ei se riitä, että me olemme tänä vuonna yhtä mieltä asiasta. Näkisin mielelläni sellaisen kompromissin syntyvän, jolla on parlamentaarista katetta ja kannattavuutta yli vaalikausien, koska verotuksen, kiinteistöverotuksen varsinkin, soisi olevan vakaata ja tasapainoista. Silloin pärjäämme tässä asiassa.

16.00 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Östman aiemmin tässä keskustelussa jo hyvin toi esille ja korosti, monet lausunnonantajat ovat tosiaan kritisoineet voimakkaasti hallituksen aikeita nostaa kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajoja. Varsinkin tämä alarajojen nosto johtaisi tilanteeseen, jossa kuntapäättäjien tahdosta riippumatta esimerkiksi öljylämmitteisessä omakotitalossa asuvan pienituloisen eläkeläisen kiinteistövero tulee nousemaan ja nostamaan hänen asumiskustannuksiaan ja omalta osaltaan vaikuttamaan hänen selviytymistään arjessa. Monessa, monessa kunnassa näin tapahtuisi, eivätkä korotukset jäisi myöskään valumatta vuokriin, vaan nostavat ajastaan niitäkin.

Kiinteistöveron osuus kansalaisten koko verotaakasta on jo noussut hyvin merkittävästi, ja kuten edellä jo totesin, hallitusohjelman tavoitteet kiinteistöverotuoton nostamisesta on jo saavutettu. Varsinkin se tosiseikka, että tämän hallituksen esityksen myötä jopa 170 kuntaa joutuu nostamaan yleistä kiinteistöveroprosenttia, osoittaa sen, että nämä korotukset ovat varsin ylimitoitettuja. Veron yläraja oli siis vielä vajaat kymmenen vuotta sitten 1 prosentti. Nyt alarajakin nousee 1,03 prosenttiin. Erityisesti tämä alarajan nosto on erittäin ongelmallinen kuntien itsemääräämisoikeuden ja lähidemokratian toteutumisen kannalta. Ylärajan nosto jättää kunnille enemmän liikkumavaraa ja on siten helpommin hyväksyttävissä. Kohtuus täytyy tietenkin säilyttää siltäkin osin, mutta se on kuitenkin kuntapäättäjien käsissä.

Ihmettelen hieman sitä, eikö talousliberaalina puolueena esiintyvä kokoomuskaan pidä tätä alarajojen nostoa ongelmallisena, varsinkaan niissä kunnissa, joiden talous on jo nyt hyvällä tolalla. Niitäkin kuntia kuntienkin Suomessa on.

16.02 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tuossa debattikeskustelussa jäi muutama asia sanomatta, ja palaan niihin nyt.

Kun esitettiin sellainen ajatus, että ikään kuin kuntien tuloveroprosentin korkeutta käytäisiin paikkaamaan sillä, että korotetaan kiinteistöveroja ja sitten alennetaan sitä yleistä veroprosenttia, niin itse en kyllä ihan tuolle linjalle lähtisi. Tämä näkemys perustuu siihen, että kun tätä asiaa omassa kotikunnassani tarkasteltiin, niin kyllä ne korkeatkin kiinteistöveron korotukset ovat suuruusluokaltaan sellaisia, että niitä vastaavat yleisen veroprosentin korotukset ovat todella pieniä. Eli yleiseen veroprosenttiin saataisiin pieniä alennuksia sillä, että nostetaan kiinteistöveroprosenttia todella paljon, eikä se ole mielestäni sen vaivan arvoista.

Kysymys tässä enemmän kuitenkin on siitä, että kuntien velvoitteita käytäisiin tarkastelemaan kriittisesti ja purettaisiin normeja. Sieltä löytyvät ne rakenteet, joilla niitä kustannuksia todella voidaan alentaa, eikä sellaisia menoeriä millään kiinteistöveron korotuksilla voida paikata.

16.03 **Outi Mäkelä kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Harakka täällä aikaisemmin teki aika pitkälle vietyjä tulkintoja ja käytti väritettyä puhetta siitä, miten tämä verokehitys vaikuttaa muun muassa kaupunkiseuduille. Hän unohti samalla sen, että esimerkiksi tänne pääkaupunkiseudulle on aikanaan osoitettu tämmöinen korotettu kiinteistövero rakentamattomille tonteille, joka on ollut todella hyödyllinen myös tämän tonttivarannon liikkeelle saamiseksi ja joka on parantanut asuntotilannetta ja lisännyt rakentamista merkittävästi ja on ollut täysin perusteltu toimenpide. Verotushan on siis kokonaisuus, ja sillä on monenlaisia vaikutustavoitteita. Myöskin tällä kiinteistöveron korotuksella pyritään hillitsemään kuntien tarvetta korottaa kunnallisveroa, joka osaltaan on merkittävä vero sitten taas toisaalla työn verotuksessa.

Tässä keskustelussa on hyviä huomioita esitetty muun muassa tämän arvostamismenettelyn uudistamiseksi. Valtiovarainministeriö on todellakin teettänyt selvityksen siitä, että maapohjien kiinteistöverotuksen arvostamisjärjestelmä on uudistettava. Siellä on paljon ongelmia, ja verotusarvot ovat yleisesti jääneet jälkeen.

Toinen asia, jota itse mielelläni pitäisin tässä esillä, on tämä kiinteistöverokannan inventointipuoli, joka on huonolla tolalla kunnissa: Kuntaliiton arvion mukaan kiinteistöveroja jää koko maassa näitten rekisteripuutteiden takia keräämättä jopa 300 miljoonaa euroa. Nämä puutteet siis johtuvat Verohallinnon ja kuntien sekä Väestörekisterikeskuksen rekistereitten keskustelemattomuudesta ja tietokantojen puutteesta. Tämä on asia, joka pitäisi saada kuntoon.

16.05 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Täällä nousi esille muutamassakin puheenvuorossa maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poisto. Viitattiin valtiovarainministeriöönkin, että pitäisi tehdä jotakin tämänsuuntaista. Jos minun muistikuvani on oikea, niin viime syksynä hallitus hyväksyi 50 miljoonan euron tukipaketin maataloudelle, mikä sinänsä oli erittäin hyvä asia, ja siellä varattiin sitten 10 miljoonaa, että autettaisiin vastainvestoineita tiloja. Kun yhtenä asiana esillä oli, että maatilojen tuotantorakennuksilta poistettaisiin kiinteistövero tai sitä merkittävästi vähennettäisiin, niin se ei ollut kyllä suomalaisesta tahdosta kiinni, että niin ei tapahtunut, koska myös kokoomus tuki sitä selvitystä, vaan seinä tuli vastaan komissiossa. Ministeri Tiilikainen totesikin, että ei voi mitään, komissiossa tuli seinä vastaan. Minun mielestäni meidän täytyy täällä salissakin todeta asioiden oikea järjestys, että jos siihen joku keino löytyy, niin kokoomus sitä kannat-

taa, koska maatalous tänä päivänä on oikeasti vaikeuksissa ja tulorakenne ja kulurakenne eivät ole tasapainossa. Sille pitää tehdä jotakin.

16.07 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä on tuossa oikeassa, että todella se kiinteistövero voi olla nyt maataloudessa suorastaan investointien este. Sillä tavalla tähän liittyy näitä vaikutuksia, jotka myöskin pienituloisten osalta pitää ottaa huomioon. Tuo, minkä edustaja Mäkelä totesi, että kiinteistöveroa on voitu hyödyntää, että on saatu pääkaupunkiseudun rakentamattomia tontteja liikkeelle, on erittäin tärkeä asia.

Mutta, arvoisa puhemies, mikä on suuri kuva? Suuri kuva on se, että tällä vaalikaudella ei ole leikattu kuntien valtionosuuksia, kuten tehtiin viime vaalikaudella. Tästä on seurannut se, että paine kunnille nostaa veroja on selvästi pienempi, koska valtio on kuokkinut oman osansa tässä julkistalouden kokonaisuudessa. Ja kun tämä kiinteistövero kuitenkin on kuntien päätettävissä pääsääntöisesti, niin tämä linja, että kuntien valtionosuuksia ei ole leikattu, on ollut juuri veronmaksajien kannalta hyvä asia.

16.08 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Verottajasta: Minä ymmärrän verotuksen ja sen kokonaisuuden siinä, mutta miten tämä kohdistuu? Otetaanpa esimerkiksi tämä nettikauppa. Nyt kun tuolta ulkomailta voi tilata mitä tahansa ja täällä kivijalkafirmat, jotka toimivat niitten kilpailijoina, joutuvat tämmöisen verotuksen kohteeksi, niin se on epäoikeudenmukaista.

Ja myös toinen juttu: Maatiloilla, yrityksillä on kiinteistöjä, joilla ei ole oikeastaan mitään arvoa. Elikkä jos pankkiiri antaa tietyn vakuuden siitä, niin sen vakuuden mukaan myös sen verotusarvon pitäisi olla, eikä pitäisi katsoa täältä verottajan näkökohdasta niin, että se lajittelee vain tuosta, että tämmöinen hinta laitetaan tuolle kiinteistölle ja maksetaan se vero siitä, vaikka sillä kiinteistöllä ei ole mitään arvoa. Edustaja Eestilä jo varmaan mainitsikin tästä asiasta. Tämä on semmoinen epäkohta, että tällä menolla maaseudut ja niitten yritykset tulevat lähtemään pois sieltä. Se on yksinkertainen totuus.

16.09 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, maaseutuolosuhteissa toimiva yritysten ja varsinkin maatilojen tilanne on todella todella huono.

Kuten tiedämme kaikki, niin tällä vaalikaudella kuntien rahoitusasema on parantunut olennaisesti, kun ei ole tehty leikkauksia kuntatalouteen niin paljon, ja kuntien talous on tervehtynyt jopa niin, että viime vuonna, jos oikein muistan, 400 miljoonaa euroa olivat kuntataloudet plussalla. Elikkä en äkkiä muista, onko tällä hetkellä yhtään tämmöisiä kriisikuntia ja vakavissa vaikeuksissa olevia kuntia. Todellakin tilanne on olennaisesti parantunut. Tätä taustaa vasten tarkasteltuna kiinteistöveron rajojen muuttaminen totta kai antaa instrumentteja kunnille verotuksen lisäämiseen, mutta jokainen vastuullinen kuntapäättäjä tietenkin tietää sen, että ei voida lähteä siitä, että verot nousevat rajusti, koska kuitenkin tärkeää on pitää asukkaat tyytyväisinä kunnassa ja eläminen asiallisen halpana ja säilyttää heidän työpaikkansa.

Maatalouden puolesta edelleen haluan sanoa, arvoisa rouva puhemies, että maatalouskiinteistöjen arvon perusteella tehtävän kiinteistöverotuksen epäoikeudenmukaisuus on tällä hetkellä huutavan väärä. En tiedä, mistä löytyy se poliittinen yksimielisyys. Ymmärtääkseni se tässä talossa jo on, mutta nyt pitäisi löytyä sitä sydäntä ja tuulenhalkaisijaa, sitä henkilöä, sitä ministeriä, joka loihe lausumaan julkisuuteen, että tämä asia pitää panna kun-

toon, koska nimenomaan maatalouden tilanne tällä hetkellä on aivan... En ihan katastrofaaliseksi sitä vielä sanoisi, mutta aika lähellä ollaan.

Toivoisin, arvoisa puhemies, että eduskunta ottaisi tämän asian vakavasti. Nyt eletään niitä aikoja, että jos emme tähän saa parannusta, meillä maatiloja rupeaa menemään konkurssiin kiihtyvällä vauhdilla. Se on pois suomalaisesta työstä, koska siinähän menetämme samalla koko jalostusketjun arvon, ja samalla se aiheuttaa sen, että kun ulkomailta tuleva elintarvike valtaa markkinoita, niin niiden valtaaminen takaisin on äärimmäisen vaikeaa.

16.11 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Aivan lyhyesti haluan tähän loppuun vielä todeta sen, että edustaja Jani Mäkelä otti äsken esille sen asian, että on hyvin ongelmallista ajatella sillä tavalla, että kiinteistöveron nostolla voitaisiin kunnissa kompensoida niissä mahdollisesti tehtäviä tuloveron alennuksia, ja jaan täysin edustaja Jani Mäkelän käsityksen siitä, että kuntien tulee kompensoida mahdollisesti — ja aivan oikein, tietyissä tapauksissa täysin aiheellisesti — tekemänsä kunnallisveron lasku muun muassa toimintojaan tehostamalla ja muutoinkin kulujaan karsimalla, ja niinhän monessa kunnassa on tehtykin. Muun muassa omassa kotikunnassani Ylöjärvellä on pyritty tehostamaan toimintaa, ja siinä on aika hyvin onnistuttukin. Sitä vastoin, kun täällä on esitetty, että kiinteistöveron nostolla voitaisiin sitten kompensoida tätä kunnallisveroprosentin laskua, niin mielestäni se ei voi olla mikään automaatti, koska kyllähän siinä tulee jo se vastaan, että kunnallisveroprosentti määritellään 0,25 prosenttiyksikön tarkkuudella. Jos se koko summa kompensoitaisiin kiinteistöverolla, kyllä siinä sitten kiinteistöveroprosentit täytyisi nostaa jo pilviin.

16.12 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Täällä on monissa puheenvuoroissa hyvin asiallisesti kiinnitetty huomiota siihen, että realisoituvat kauppahinnat ovat rakennuskustannuksia alempia ja myös hyvin usein kiinteistöverotusarvoja alempia, ja tämä ongelma ei koske pelkästään Suomen syrjäseutuja, vaan sitä esiintyy itse asiassa koko maassa, myöskin kuihtuvissa taajamissa eteläisessä Suomessa. Tämä on asia, joka Verohallinnon pitäisi tunnistaa, kun se valmistelee tätä uutta kiinteistöjen arvostamisohjettaan. Tämä koskee niin asuntoja, vapaa-ajanasuntoja kuin myöskin tuotannollisia rakennuksia.

Maatalouden osalta sanoisin, että oli hyvä puheenvuoro tuossa edustaja Eestilällä, kun hän ikään kuin ojensi kokoomuksen auttavan käden tässä maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistamisessa. Oma käsitykseni on, että ei Bryssel siihen ole esteenä, jos asiaan tartutaan.

16.13 **Outi Mäkelä kok:** Arvoisa puhemies! Näistä veroprosenttien korotuksista ja siitä, että ne heijastuisivat tarpeeseen hillitä kunnallisverojen korotuksia: Kyllä täällä kuitenkin hallituksen perusteluissa selvästi todetaan tämäkin seikka. Olen samaa mieltä siitä, että ehdottomasti tärkeämpää ja merkittävämpää on kulurakenteen uudistaminen kunnissa ja kustannusten karsiminen terveellä tavalla niin, että kunnan talous on tasapainoisella pohjalla, mutta kyllähän on fakta myös se, että kiinteistöveron tuotto on merkittävä monissa kunnissa, varsinkin täällä kasvualueilla, ja kyllä myös sillä saatava tuotto, nyt kun se tässä uudistuksessa tulee suoraan kunnille, on kunnille merkittävä tulonlähde ja kunnallisveron nostaminen olisi suoraan kiristys työn verotukseen ja sikäli heikentäisi työn vastaanottamista ja työn tekemisen kannusteita ja olisi tämän hallituksen politiikan vastaista.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 134/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, sosiaali- ja terveysvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

16.15 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys on kaiken kaikkiaan erittäin hyvä ja kannatettava. Tulorekisteri on varmaankin ehkä mittavimpia julkisten palveluiden digitalisaation kärkihankerahalla toteutettavista uudistuksista, ja se on erittäin hyvä asia. Sen uudistuksen tavoitteena on vähentää työnantajien hallinnollista taakkaa nimenomaan yksinkertaistamalla palkkatietojen ilmoittamista viranomaisille ja muille tietoja tarvitseville tahoille. Siitä hyötyvät myöskin palkansaajat. Tämä tulorekisteri on tervetullut uudistus, joka helpottaa tavallisten suomalaisten asiointia viranomaisten kanssa, ja palkansaaja voi jatkossa seurata varmaankin hyvin ajantasaisesti omia tulotietojaan. Kaiken kaikkiaan tämä on myöskin toimintaa sujuvoittava ja byrokratiaa ja normeja purkava ja saa samasta tietokannasta paljon tietoa. Työnantajat pystyvät jatkossa ilmoittamaan henkilöstön palkkatiedot yhdellä kertaa kaikille viranomaisille ja muille tahoille. Tällä hetkellä pitää hakea monesta eri kohteesta niitä tietoja. Kaiken kaikkiaan erittäin kannatettava hallituksen esitys.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, sosiaali- ja terveysvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 136/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu

16.17 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Tämä on yksi niistä lukuisista esityksistä, jotka liittyvät tähän kilpailukykysopimukseen ja kilpailukykysopimuksen myötä tehtäviin muutoksiin, joita tulee palkansaajien ja työnantajien sosiaaliturvamaksuihin. Mielenkiintoista on ollut huomata, että tämän kesän jälkeen tätä kriittistä suhtautumista kilpailukykysopimukseen liittyvistä päätöksistä on esiintynyt myöskin muissa oppositiopuolueissa, mutta tähän asti, kun näitä sosiaalimaksuihin liittyviä muutoksia eduskunnassa on käsitelty, vasemmistoliiton eduskuntaryhmä on ainoana ryhmänä ollut näitä vastaan.

Tämä esitys, joka nyt on käsittelyssä, tarkoittaa siis, että tehdään kertaheitolla 620 miljoonan euron vuotuinen tulonsiirto työntekijöiltä työnantajille eli suomalaiselle yritysmaailmalle tavalla, joka samanaikaisesti vähentää sekä Työttömyysvakuutusrahaston tuottoja että myöskin valtion ja kuntien verotuloja yhteenlaskettuna noin 100 miljoonan euron edestä. Kun itse olen sanonut, että tämä kilpailukykysopimus on kokoomuksen unelmien täyttymys, niin se liittyy juuri tähän tulonsiirrolliseen ulottuvuuteen. Tässä tehdään samanaikaisesti merkittävä suomalaiselle yrityselämälle kohdistuva tulonsiirto suomalaisten työntekijöiden kustannuksella, ja kaiken lisäksi tämä tarkoittaa myöskin sitä, että kun verotuotot vähenevät, niin paine entuudestaan leikata julkisista palveluista sitten kasvaa. Kuten tässä on nytten monissa arvioinneissa tuotu esille, niin tämä kilpailukykysopimusratkaisu on julkiselle taloudelle negatiivinen.

Mielenkiinnolla tulen nyt seuraamaan tätä eduskuntakäsittelyä, näkyykö esimerkiksi demareiden ja vihreiden vasta herännyt kilpailukykysopimuskritiikki sitten myöskin nyt, kun käsitellään näitä merkittäviä tulonsiirtoja tarkoittavia lakiesityksiä.

16.19 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Muistetaan se tilanne, minkä takia kilpailukykysopimus syntyi tähän maahan. Se oli se tilanne, jossa Suomi oli menossa kohtapuoliin Kansainvälisen valuuttarahaston huomaan, kun velanotto kasvoi, työttömiä oli valtava määrä ja valtionvelka oli karkaamassa käsistä. Tämä tilanne oli lähtötilanne, ja nyt sitten, kun on saatu valtiontaloutta oikaistua, muistamme sen, että kun tämä Juha Sipilän hallitus aloitti toimikautensa, niin silloin olimme ihan virallisten ja oikeiden laskelmien mukaan 15 prosenttia kilpailukyvyssä jäljessä pahimmista kilpailijamaista. Kun katsoo Suomen tuotepalettia, mitä me myymme tuonne ulkomaille, niin Ruotsihan meidän pahin kilpailijamme on muun muassa metsäteollisuudessa ja myös metalliteollisuudessa ja monessa muussa, mutta sitä on saatu nyt kiinni niin, että olemme melkein saavuttaneet Ruotsin tällä hetkellä. Jos tällä menolla jatkuu ja pystymme tekemään järkeviä ratkaisuja niin työmarkkinapöydissä kuin täällä eduskunnassakin, niin noin 2019 saavutamme Saksan kilpailukyvyn elikkä silloin olemme tehneet sen, mihin pyrimme.

Edustaja Andersson aivan hyviä lukuja esitti, mutta kannattaa muistaa kuitenkin se todellinen luku, mikä on kaiken takana, ja se on työttömyyden kustannus. Karmeimmillaan Suomessa maksettiin työttömyyskustannuksia tässä maassa noin 7 miljardia euroa. Jokainen ihminen, joka saa työpaikan, pienentää tätä lukua, ja se todellinen kestävän pohjan laatiminen on siellä. Jos joku kuvittelee, että veroja kiristämällä, valtiolle ja kunnille tulevien maksujen korotuksilla luodaan se kestävä pohja, jolla elintasoa tässä maassa rakennetaan, niin toivon, että sellaisen väitteen esittäjät perehtyvät taustatietoihin ja talouselämän lainalaisuuksiin hieman paremmin, koska pitkässä juoksussa Suomen kilpailukyky on se kaikkien tärkein asia. Suomi on viennistä riippuvainen maa. Se todellinen elintaso meille tulee

ulkomaankaupasta. Totta kai sisämarkkinoillakin on merkitystä, mutta jos ulkomaankauppa tökkää, niin se tarkoittaa myös sisämarkkinoilla vaikeuksia.

16.21 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on käyty siitä, mitä tarkoitetaan kilpailukyvyllä Suomen kohdalla. Tämä koko kilpailukykysopimushan perustuu virheelliseen analyysiin siitä, että Suomen yksikkötyökustannukset — siis työtunnin hinta — vientialoilla olisivat olleet merkittävästi korkeammalla tasolla kuin esimerkiksi Saksassa tai Ruotsissa. Sellaisia lukuja ei ole kukaan taloustieteilijä pystynyt esittämään, jotka todistaisivat tämän. Sen sijaan se keskeisin muutos, mikä Suomessa oli tapahtunut, liittyi työn tuottavuuteen ja työn tuottavuuteen erityisesti vientialoilla ja meidän vientisektorillamme, jossa keskeisin muutos on Nokian alamäki ja se, mitä tapahtui elektroniikkateollisuuden puolella. Siinä se keskeisin muutos on tapahtunut, ja me olemme kyllä jyrkästi eri mieltä niiden kanssa, jotka uskovat, että Suomi pystyy pärjäämään kansainvälisessä kilpailussa esimerkiksi juuri Ruotsia vastaan puhtaasti palkanalennuksiin perustuvalla politiikalla, joka nyt käytännössä on ollut Sipilän kilpailukykypolitiikka tähän asti.

Sen sijaan me olemme toistuvasti peräänkuuluttaneet lisäpanostuksia työn tuottavuuden parantamiseen ja meidän elinkeinorakenteemme uudistamiseen, tuotekehitykseen, innovaatioihin ja tutkimukseen. Sieltä tämä hallitus on leikannut. Nyt tämän kilpailukykysopimuksen seurauksena, kun valtiontalouden epätasapaino vielä entuudestaan kiihtyy, pahoin pelkään, että tämä tulee näkymään joko siinä, että ei edelleenkään osoiteta tarvittavia lisäresursseja meidän kilpailukykyämme aidosti parantaviin toimenpiteisiin, tai sitten siinä, että entuudestaan heikennetään tällä hetkellä työttöminä olevien pienituloisten suomalaisten toimeentuloa, mikä on ollut Sipilän kilpailukykypolitiikan kolikon toinen puoli.

16.23 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Intouduin tuosta edustaja Anderssonin puheenvuorosta vastaamaan, kun siinä oli muutamia hieman hämmentäviä kohtia. Eli vasemmistoliiton mielestä nyt on huono asia, että Suomessa tehtiin kilpailukykysopimus, se on tullut selväksi, mutta mitä sitten olisi pitänyt tehdä? [Li Andersson: Etkö kuunnellut juuri äsken?] Odotin tuossa äskeisessä puheenvuorossa juurikin vastausta tähän kysymykseen, ja sieltä tuli ainoastaan esille, että olisi pitänyt laittaa lisää rahaa johonkin asiaan. Mutta kun meidän ongelmammehan oli se, ettei meillä ollut sitä rahaa, niin mistä se raha nyt olisi ollut pois, millä niitä tutkimuspanoksia olisi kasvatettu?

Ihmetyttää hieman älyllinen epärehellisyys tässä asiassa Suomen eurojäsenyyden suhteen, eli onko vasemmistoliitto nyt sitten esittämässä Suomen eroamista eurosta, vai mikä on teidän vastauksenne tähän sisäisen devalvaation paineeseen, joka siitä väistämättä meille on seurannut, mistä syystä muun muassa kilpailukykymme oli huonossa jamassa.

16.24 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Minulla on kyllä hieman eri käsitys valtiontalouden tasapainosta tällä hetkellä kuin mikä edustaja Anderssonin edustaman puolueen hallituksessa olon aikana tasapaino oli. Nyt meillä ensi vuoden budjetissa on varauduttu 2,9 miljardin euron velanottoon, kun se pahimmillaan edellisen hallituksen jäljiltä oli 7 miljardia euroa, niin että se siitä tasapainosta. Kannattaa ainakin luvut tunnustaa, jos vaikka aatteellisesti olemmekin eri mieltä asiasta.

Jos edustaja Andersson hurmaa puheellaan ehkä omat kannattajansa, niin kannattaa kuitenkin sen verran olla rehellinen että tunnustaa heille, että näiden ihmisten elämän kannalta se kaikkein tärkein asia on, että heillä on töitä, että he saavat työpaikan ja ansaitsevat itse

elantonsa. Ennen kaikkea nuorille ihmisille äärimmäisen tärkeät kaksi asiaa: ensimmäinen asia on se, että heidän maksettavakseen emme sälytä valtavia velkoja, koska ne velat, mitä me tämänkin talon päätöksillä otamme lisää, ne ovat pois meidän lapsiltamme, kaikilta heiltä, nuoriltamme ja lapsiltamme. Kannattaa tämä rehellisesti muistaa. Toinen asia on se, että kun nämä nuoret sitten — toivon mukaan kaikki, mahdollisimman moni heistä ja mahdollisimman moni jo työttömänä tällä hetkellä oleva vanhempikin henkilö — saavat työpaikan, niin hehän samalla ansaitsevat itselleen sitä eläkkeellä olon aikaista elintasoa, sitä, millä ihminen elää, eli omaa eläkettään. Tiedetään, että tämän päivän eläketurva lähes kaikkien osalta, reipasta 100 000:ta lukuun ottamatta, perustuu työeläkkeeseen, ja sitä aletaan kartuttaa siitä hetkestä, kun ihminen menee töihin.

Elikkä toivoisin, että näissä asioissa ollaan kuitenkin rehellisiä ja sanotaan suoraan, miten asiat ovat, koska jos työpaikan ihminen saa ja työttömyyskortistosta siirtyy työmarkkinoille, niin se on todella suuri asia sen ihmisen elämän kannalta kaikin puolin ja valtiontalouden ja yleisen julkisen talouden kannalta. Kuten olemme nähneet tämän hallituksen aikana, valtiontalous on tervehtynyt hurjaa vauhtia, kuntatalous on jo kunnossa, tuottaa ylijäämää, elikkä kannattaa kuitenkin tosiasia tunnustaa. Mielipiteisiin meillä on oikeus, mutta omat tosiasiat kannattaa jättää jonnekin muuanne.

16.26 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Minä toivon, että edustaja Hoskonen voisi tutustua tähän käsittelyssä olevaan esitykseen [Hannu Hoskonen: Olen tutustunut!] tai niihin vaikuttavuusarvioihin, joita on tehty kilpailukykysopimuksesta ja joissa todetaan, että vaikutus julkisen talouden tasapainoon on negatiivinen. Eli mikäli olette noin huolissanne julkisen talouden tasapainosta, niin miksi teidän mielestänne on perusteltua tehdä tällaisia ratkaisuja, jotka siis käytännössä lisäävät valtiontalouden alijäämää ja epätasapainoa ja jotka ovat vaikutuksiltaan negatiivisia julkiselle taloudelle? Se on yksi meidän kritiikkimme kohteista, mitä kilpailukykysopimukseen tulee, ja mielestäni vastauksenne tavallaan osoittaa sen, että ette välttämättä ole tutustunut tähän käsittelyssä olevaan esitykseen kovinkaan tarkasti.

Mitä tulee kilpailukykysopimuksen vaikutukseen työllisyyteen, on oikeastaan liian aikaista sanoa. Ne taloustieteilijät, jotka tähän asti ovat kommentoineet tätä piristynyttä taloustilannetta Suomessa, ovat kyllä enemmänkin viitanneet siihen, että Suomi nyt vihdoin on päässyt mukaan siihen maailmanmarkkinoilla tapahtuvaan käänteeseen, joka tapahtui jo ennen kuin kilpailukykysopimuksesta oli tehty mitään päätöksiä. Tämä talouskäänne, joka sinänsä tietenkin on positiivinen uutinen, tapahtui jo viime vuoden joulukuussa, eli epäselväksi jää, mikä tämän sopimuksen vaikutus siihen kokonaisuuteen tulee olemaan. Sen sijaan me tiedämme kyllä aika miljoonan tarkkuudella, mitkä nämä tulonjako- ja tulonsiirtovaikutukset ovat, mitä tulee palkansaajiin ja työnantajiin.

Sitten lopuksi: Kun edustaja Mäkelä tässä nosti esille eurojärjestelmän, niin mielestäni, toisin kuin muut puolueet jotka harjoittavat lähinnä epämääräistä EU- ja eurokritiikkiä, me vasemmistoliitossa olemme johdonmukaisesti myöskin esittäneet uudistuksia, joita me toivomme, että rahaliitossa tehtäisiin, jotka myöskin lisäisivät joustoja ja helpottaisivat tilannetta niille maille, jotka syystä tai toisesta ovat taantumassa tai lamassa. Me olemme myöskin johdonmukaisesti kritisoineet sellaisia sääntöjä tai muutoksia, joita rahaliitossa on tehty, jotka meidän mielestämme heikentävät hallitusten mahdollisuuksia kansallisesti tehdä työllisyyttä edistävää finanssi- tai talouspolitiikkaa.

16.28 **Timo Kalli kesk:** Arvoisa puhemies! Kilpailukykysopimus on erittäin laaja, iso kokonaisuus, joka on tässä sopimusyhteiskunnassa syntynyt, ja nyt käsittelyn pohjana oleva asia on yksi ulottuvuus siinä. Kuitenkin kilpailukykysopimuksella on tarkoitus puolustaa suomalaista työtä, ja siitä meillä osoituksena on se, että Suomen vientiteollisuus on pystynyt valtaamaan viimeisen vuoden aikana lisää uusia tilauksia, minkä seurauksia nyt tämän kasvun sysäyksenä olemme aikaansaaneet.

Kilpailukykyyn vaikuttaa tuottavuus ja työn määrä. Täällä nousi esiin tutkimusmäärärahojen osalta, että ongelma ei ole julkisen tutkimusrahan suuruus, vaan ongelma Suomessa on nimenomaan yksityisen tutkimusrahan suuruus, joka on voimakasta vauhtia pienentynyt. Tänään valtiovarainvaliokunnassa asiantuntijakuulemisessa kävi ilmi, että Suomi kuuluu edelleenkin julkisen rahoituksen osalta viiden kärkimaan joukkoon.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2018 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan. Asian käsittely keskeytettiin 4.10. pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu

16.30 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Työnteon verotus kevenee edelleen tämän hallituksen esityksen myötä, ja se on hyvin myönteinen asia meidän työllisyytemme edistymisen kannalta. Tämä tuloverotuksen keveneminen aiheutuu osin työtulovähennyksen nostamisesta, osa siitä johtuu verotuksen verotaulukon tulorajojen nostosta 1,5 prosentilla sekä osa marginaaliveroprosenttien 0,25 prosenttiyksikön nostamisesta.

Palkansaajien osalta tämä hallituksen esittämä tuloveroasteikko johtaisi kohtuullisen tasaisiin veronalennuksiin eri tuloluokissa. Esimerkiksi 20 000 euroa vuodessa ansaitseva pienituloinen palkansaaja saisi kylläkin prosenttimääräisesti suuremman veronalennuksen kuin suurituloisemmat palkansaajat, mutta kuitenkin euromääräisesti jonkin verran tai selvästi pienemmän alennuksen kuin korkeammissa tuloluokissa. Herää toki kysymys siitä, voitaisiinko tätä esitettyä työtulovähennyksen profiilia muuttaa vielä enemmän pieni- ja keskituloisia suosivaksi esimerkiksi siten, että sen maksimimäärää korotettaisiin mutta vastaavasti myös poistumaprosenttia nostettaisiin ja pidettäisiin siten tämän veronalennuksen valtiolle aiheuttama kokonaiskustannusvaikutus kuitenkin samana.

Enemmän huomiota herättää vielä se, että eläkeläisten verotus ei näissä pienimmissä tuloluokissa kevene käytännössä lainkaan tai kevenee korkeintaan aivan mitättömästi, ja kaikkein erikoisinta oikeastaan on se, että pikemminkin kaikkein suurimpia eli yli 10 000

euron kuukausieläkkeitä koskeva verotus kevenee — ja se kevenee jopa enemmän kuin vastaavia palkkatuloja saavien verotus.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 108/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

16.32 **Reijo Hongisto si:** Arvoisa puhemies! Lakiesityksessä ehdotetaan, että vuositulojen 14 000 euroa ylittävältä osalta maksettaisiin Yle-veroa 2,5 prosenttia. Muutos vapauttaisi yleisradioverosta noin 390 000 pienituloisinta verovelvollista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että pienituloiset saavat kuukaudessa reilun kympin verran enemmän käteen. Muutos rahoitettaisiin korottamalla parempituloisten Yle-veroa nykyisestä 143 eurosta 163 euroon. Esitys on mielestäni reilu ja kannatettava.

On tosin rehellistä myöntää, että koko valtakunnan alueella tv-katsojat eivät ole samanarvoisessa asemassa tv-näkyvyyden suhteen. Erityisesti Pohjanmaalla muun muassa Alajärvi—Soini—Lehtimäki-alueella näkyvät Ylen televisiolähetykset huonosti ja ajoittain eivät näy ollenkaan. Yle, Digita ja Viestintävirasto ovat useita vuosia kamppailleet näkyvyysongelmien kanssa ja olleet yhteydessä asukkaisiin ilman merkittävää tulosta. Tv-kuvan laatu ei ole parantunut, ja vaikka kuva ei näy, joutuvat asukkaat maksamaan tämän lakisääteisen maksun. Aikoinaan Yle-veroa perusteltiin muun muassa turvallisuudella. Silloisten perustelujen mukaan radio- ja tv-vastaanottimien kautta välitetään kriisi- ja hätätilanteissa erilaisia viranomaisten turvallisuustiedotteita. Kun tietää, että tv-kuva ei näy eikä vastaanotinta avata, eivät viranomaistiedotteet tavoita kansalaisia. Myös tämän takia on mielestäni ensiarvoisen tärkeää varmistaa tv-kuvan näkyvyys koko maan alueella. Jos Digita ei kykene tuottamaan tasokasta palvelua, on perusteltua syytä kysyä, miksi siitä pitää silti maksaa täysi hinta.

Arvoisa puhemies! Esitän, että ministeriössä olisi kyllä hyvä ja syytä pohtia, millä tavalla me voisimme ohjeistaa Digitaa niin, että Digita laittaisi riittävästi näitä lähettimien vahvistimia, jotta tv-kuvan laatu paranisi koko valtakunnan alueella.

16.34 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on kerrankin kannatettava. Se on sitä luonnollisesti siitä syystä, että se on yksi niistä aihepiireistä, kenties yhden käden sormilla laskettavista, joita perussuomalaiset aidosti saivat läpi hallitusohjelmaan, noin muuten suoraan kokoomuksen ja keskustan politiikan tukijana ja takuumiehenä ollessaan. Kyseessä on siis yksi tavoitteena olleista asioista alle 1 000 euroa tienaavien tulojen

verovapaudessa. Koska niissä tuloluokissa veroja ei niin paljon muita makseta kuin tämä Yle-vero, niin tämän poistaminen on tarpeen, että tulot olisivat verottomia.

Mielestäni tässä sinänsä kannatettavassa esityksessä on kuitenkin sellainen ongelma, että tämä maksu, joka tässä nyt menetetään, tämä verotulo, siirtyy ylempään maksuluokkaan, elikkä hyvin monissa tapauksissa tavallisten työtä tekevien ihmisten maksettavaksi. Mielestäni tässä olisikin ollut selvästi parempi leikata Ylen rahoitusta menetetyn veron osalta kokonaisuudessaan.

16.36 **Kaj Turunen si:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hongisto hyvin esittelikin kyllä tämän, mistä tässä on kysymys. Tämähän oli muuan Turusen Yle-työryhmä, joka sitten yksimielisesti päätyi tähän esitykseen.

Verotus on kokonaisuus. Sanoin sen jo tänä iltana täällä aiemmassa keskustelussa ja sanon sen vielä kerran uudestaan, että verotus on kokonaisuus. Kun tänään aikaisemmin puhuttiin kiinteistöverosta, niin kuultiin hellyttäviä tarinoita siitä, että köyhyysrajalla elävät ihmiset joutuvat viimeistään nyt konkurssiin, kun kiinteistöveroja korotetaan. En puolustele sitä, etteikö se olisi jollakin tapaa heikentävä juttu, mutta sitten taas, kun verotus on kokonaisuus, niin tämä Yle-veron poisto 390 000:lta nimenomaan köyhyysrajalla elävältä ihmiseltä, pienituloiselta, on nimenomaan juuri sitä kompensaatiota, jolla kompensoidaan, ja se on sitä, että hallitus pitää kaikista, myös heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä huolta. Kun ottaa kokonaisuuden huomioon, niin tällä hetkellä Yle-verosta on vapautettu 700 000 kansalaista, ja se ei ole vähän. Tämä summa on pienimmässä verotusluokassa kuitenkin 70 euroa, josta vapautetaan.

Sitten edustaja Mäkelälle voi sanoa, että minä olen kuullut tässä salissa edustaja Mäkelältä erittäin pitkiä listoja siitä, mitä perussuomalaiset aikoinaan sai hallitukseen, mutta taitaa olla nykyisin se porukka, joka tämän sinne hallitusohjelmaan neuvotteli, tässä sinisessä ryhmässä, ja itse asiassa, jos tarkkoja ollaan, niin taitaa olla yksi minun lanseeraamani juttu tämä veroton tonni, joka nyt tällä esityksellä sitten vihdoinkin toteutuu. Tätä pidän erittäin merkittävänä asiana.

16.38 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Turunen kuvasi hyvin tämän hallituksen esityksen kaiken kaikkiaan. Nimenomaan verotus on kokonaisuus. Tässä hallituksen esityksessä huomioidaan nimenomaan kaikkein pienituloisimmat ihmiset, suomalaiset kansalaiset. Tämä hallituksen esitys vapauttaisi yleisradioverosta noin 390 000 pienituloisinta Yle-veroa maksavaa verovelvollista. Omasta mielestäni se on erittäin hyvä, ja on todennäköistä, ettei tätä myöskään oppositiosta kritisoida. Kerrankin hyvä asia. Omasta mielestäni aikanaan se, kun siirryttiin Yle-veroon, oli hyvä ratkaisu, ja tällä tavalla tässä huomataan se, miten siihen pystytään myöskin reagoimaan.

Edustaja Hongisto nosti esille tv-kuvan näkyvyyden eri puolilla Suomea. Erittäin hyvä huomio, ja kyllä silloin kun meillä on Suomessa käytössä Yle-vero ja maksetaan veronomaisesti maksua siitä, että tv-kuva näkyy, sen tulee näkyä koko Suomessa ja olla kaikille nähtävissä, jotta sieltä myöskin hätätiedotteet saadaan kaikille viestitettyä.

Itse toivon, että hallituksen esitys menee tällaisenaan eteenpäin.

16.39 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Se, että tässä Yle-veroasiassa on menty eteenpäin niin, että pienituloisimmilta ihmisiltä se on käytännössä poistettu koko-

naan, on erittäin hyvä ja positiivinen asia. Verotus on kokonaisuus, ja tämä Yle-veron poistaminen pienituloisimmilta on aivan oikea toimenpide.

Toinen asia tässä tietenkin on se, että meidän on pidettävä huoli myös siitä, että Yleisradion perusteltu asiallinen rahoitus säilyy olemassa, koska Yleisradio on äärimmäisen tärkeä viestintäväline kaikille suomalaisille. Moni sitä huomaamattaan käyttää. Esimerkiksi allekirjoittanut on suurkuluttaja: kun ajelee autolla tuolla pitkin maanteitä, niin kyllä siellä aina radiota tulee kuunneltua, etenkin säätiedotuksia hellekesää odotellessa, ja toinen tietenkin on se, mitä uutisia maailmalta kuulee. On äärimmäisen tärkeätä, että Yleisradion asema säilytetään ja rahoitus turvataan ja oikeudenmukaisuus samalla, ja tämä hallituksen esitys, jos mikä, nimenomaan tekee sitä.

16.40 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! On tosiaan erittäin myönteistä, että Yle-verosta annettua lakia muutetaan siten, että lähes 400 000 pienituloista vapautetaan nyt Yle-veron piiristä, ja tällä vaalikaudellahan on vapautettu jo aiemminkin monia vielä pienempituloisia. Kuten edustaja Mäkelä totesi, niin tämä on tosiaan ollut perussuomalaisten pitkäaikainen tavoite, ja on hienoa, että parlamentaarisella yhteistyöllä ja hyvässä hengessä päästiin tähän lopputulokseen Yle-veron keventämisessä. Tämä helpottaa monen pienituloisen ihmisen verotaakkaa. Se ei ole kenenkään yksittäisen edustajan saavutus. Toki on erittäin hienoa, että koko eduskunta näyttää olevan nyt tämän esityksen takana, ainakin kaikki puolueet, ja perussuomalaisten tavoitehan tämä on ollut jo kauan, kuten sekin, että alle tuhannen euron kuukausituloilla päästäisiin lähelle verovapautta, ja tämän esityksen myötä se nyt jo käytännössä toteutuu.

Jaan kyllä täysin myös edustaja Mäkelän näkemyksen siitä, että Yleisradionkin tulee jatkossa tehostaa toimintaansa ja karsia kulujaan siltä osin kuin se on tarkoituksenmukaista. Tätä kulujen karsintaa ja tehostamista on tehty kaikkialla muuallakin yhteiskunnassa tälläkin vaalikaudella hyvin paljon hyvin laajassa mittakaavassa, eikä Yleisradiokaan voi olla mikään erillinen saareke.

16.41 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kaiken kaikkiaan on hyvin tärkeää turvata monipuolisen, moniarvoisen median toimintamahdollisuudet, niin Yleisradion kuin kaupallisenkin median. Tästä olemme käyneet täällä useita keskusteluja. Pidän myös tärkeänä Yleisradion osalta sitä, että tässä on takana parlamentaarinen ratkaisu. Kuten muistamme lähihistoriaa, niin sehän ei tällä kaudella aina ole ollut itsestäänselvää, että päätökset tehdään parlamentaarisesti, mutta sitten onneksi aina siihen on palattu. Arvostan todella paljon sitä, koska jokainen meistä puolueista tietää, että aina siellä hallituksessa ei itse kukin voi istua, ja siksi on hyvin tärkeää, että esimerkiksi niin tärkeää kansallista sivistyslaitostamme kuin Yleisradiota koskevat ratkaisut pystytään tekemään parlamentaarisesti yhdessä sopien.

Puhemies! Haluan myös toistaa tyytyväisyyteni siihen, mikä mielestäni on hyvin tärkeää: että tämä Ylen rahoitus pystyttiin turvaamaan aikanaan Satosen työryhmässä, joka teki edistyksellistä työtä nimenomaan siinä mielessä, että Ylelle taattiin tuleville vuosille tietynlainen toimintarauha siinä, koska sitä ennen ei ollut minkäänlaista varmuutta oikeastaan siitä rahoitusaseman kehityksestä. Tällä saatiin sellaista kaivattua pitkäjänteisyyttä, ja myöhemmin nyt sitten nämä ratkaisut, mitkä palattiin tekemään myös kolmikannassa, mitkä tässä käsillä ovat, olivat tärkeitä. Haluan myös sanoa, että mielestäni on tärkeää, että täs-

sä yhteydessä sovittiin myös Ylen rahoituksen jatkuvuudesta siltä osin, että näitä leikkauksia sitten ei tule vuodelle 2019, ja siitä myös omalta osaltani haluan työryhmää kiittää.

16.43 **Kaj Turunen si:** Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä nyt edellisissä puheenvuoroissa kerrottiinkin, mikä minulta itseltäni jäi mainitsematta, Ylen kokonaisrahoitukseen ei tällä päätöksellä millään tavalla puututtu, vaan Ylen kokonaisrahoitus pysyy entisellään.

Sitten tästä työryhmän työskentelystä jonkun verran: Se oli niin sanottu pihtisynnytys. Ei se ihan helppoa ollut. Työryhmä kokoontui muistaakseni, taisi olla neljä kertaa vai oliko jopa viisi kertaa, mutta neljä kertaa ainakin. Tämä viimeinen kokoushan ajoittui sillä tavalla, että sitten tässä jo täällä salissakin mainitussa perussuomalaisessa puolueessa oli ollut välillä puoluekokous ja eduskuntaryhmä silloin hajosi. Tässä viimeisessä kokouksessa sitten itse asiassa, missä lopullisesti tästä päätettiin, silloinen perussuomalainen edustaja edusti oppositiota. Muistaakseni taisi olla vielä se viimeinen kokous sillä tavalla, että jopa sinisessä ryhmässä edustajana ollut Elomaa piti vielä varsin kriittisen puheen tätä esitystä vastaan ja poistui sitten paikalta jäämättä kuitenkaan kokouksen loppuun. Mutta myöhemmin on tietysti selvinnyt, että hän meni pitämään tiedotustilaisuutta siitä, että oli mennyt takaisin perussuomalaisiin. Tähän liittyy tämmöisiä mukavia muistoja ja hyvin mielenkiintoisiakin.

Mutta tämän puheen lopuksi haluaisin antaa erityiskiitoksen kuitenkin sosiaalidemokraateille, jotka suurimpana oppositiopuolueena kuitenkin sitten näkivät tämän kokonaisuuden pitemmälle ajalle ja sen tärkeyden, että nämä asiat Ylessä ylipäänsä tehdään parlamentaarisesti, ja erityiskiitos edustaja Heinäluomalle.

16.45 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Minulla on ollut koko ajan mielipide Ylen toiminnasta ja siitä, mitä se on, Satosen työryhmässä. Esitin muun muassa sen, että sieltä 150 miljoonaa leikataan pois, koska se on vanhentunut laitos, lähinnä nyt toimittaa SDP:n ja vihervasemmiston uutisia, ja nyt se turvattiin, että niitä tulee jatkossakin, kiitos siitä muun muassa kokoomukselle. Ei ollut oikein semmoista päätöksentekokykyä, niin kuin hallituksessa olisi pitänyt siihen aikaan olla. Sitten siinä on vielä semmoinen tietysti hyvä puoli, että pienituloiset tästä jäävät pois, mutta pienituloiset yritykset eivät jää pois siitä. Sinne tulee 600 euroa vuodessa vain Yle-veroa noin, että napsahtaa, oli tulotaso mikä tahansa. Ne unohdettiin täysin. Silloin Turusen verotyöryhmän olisi pitänyt ottaa tämä huomioon, ja muun muassa silloin kapinoin tätä asiaa vastaan, mutta minkä yksin teet sille asialle? — Kiitos.

16.47 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! En ajatellut tätä enempää osaltani pitkittää. Kiitän kiitoksista ja arvostan, niin kuin sanottu, yhteistä päättämistä näissä Yleisradioasioissa ja välitän myös edustaja Heinäluomalle varmasti sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän kautta sitten nämä terveiset, jotka puheenjohtaja Turunen tässä antoi.

Minun tekee mieli vielä lisätä tähän yhteyteen, kun puhumme median tulevaisuudesta kaiken kaikkiaan, että se, minkä haluaisin myös yhteiseltä pohjalta katsottavan, olisi se, että kun on myös tehty työtä kaupallisen median uutistoiminnan turvaamiseksi, niin saisimme myös sieltä riittävät esitykset kaiken kaikkiaan. Tämähän on hyvin ajankohtainen asia, ja toivon, että siihen voimme jatkossa myös myönteisillä mielin palata.

16.47 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hakkarainen toi esiin tärkeän näkökohdan tähän pienten yritysten Yle-veroon, joka on todella korkea pienilläkin ja vähätuloisilla yrityksillä. Tähän tulisi kiinnittää huomiota.

Mutta kun nyt historiasta puhutaan, niin edustaja Turunen ei ole ainakaan aina ollut yhtä hyvillä mielin tästä sosiaalidemokraattien suorituksesta. Edessäni on artikkeli Demokraatti-lehdestä, päivätty 1.6.17: "Turusen mukaan oppositiolla ei ollut halua muutokseen. 'Opposition edustajilla, lähinnä demareilla, ei ollut halua alentaa pienituloisten verotusta ja laajentaa sadoillatuhansilla Yle-verosta vapautettujen joukkoa. Pidän tätä hyvin valitettavana', Turunen sanoo tiedotteessa." No, kyllähän tämä omasta mielestänikin hyvin valitettavaa on, jos näin oli, että sosiaalidemokraatit eivät halunneet vapauttaa pienituloisia tästä Yle-verosta vaan halusivat koplata tämän tässä Ylen rahoituksessa joihinkin muihin asioihin, kuten siihen, ettei Ylen rahoitusta voitaisi leikata lähivuosina. Sehän heillä pitkäaikaisena tavoitteena tuntui olevan, ja siinä te ilmeisesti onnistuitte, tässä niin sanotussa kompromississanne.

16.49 **Kaj Turunen si:** Arvoisa puhemies! Tässä oli tietysti ministeriön toimeksianto taustalla, joka ei kuitenkaan luonnollisesti sido millään tavalla parlamentaarista työryhmää, mutta antaa kuitenkin osviitat siitä, mikä työryhmän tarkoitus on.

Minä olen siinä mielessä ihan samaa mieltä siitä, että näissä pienissä yrityksissä yrittäjät monta kertaa elävät siellä köyhyysrajalla ja näitten tutkimuksienkin mukaan vähän reilulla tuhannella eurolla kuukausittain. Olisi perusteltua siinä mielessä, että pieniäkin yrityksiä voitaisiin vapauttaa, mutta se on sitten paljon monimutkaisempi systeemi. Tämä oli henkilöverotukseen liittyvä asia. Jatkokehittelyssä ehkä kannattaa myös miettiä sitä, miten näitten pienten yritysten kohdalla tehdään.

Sitten tähän otsikkoon, minkä edustaja Mäkelä luki tuossa. Muistan sen erittäin hyvin. Siitä vähän keskusteltiinkin, miten tästä työryhmästä tiedotetaan ulospäin kesken sen työryhmän toiminnan. Tosin tämä työryhmähän kokoontui, niin kuin sanoin, neljä kertaa, ja aina ei ollut selvää se, tuleeko meille seuraavaa kokousta vielä, mutta joka tapauksessa tämä lausunto, jonka annoin, josta sitten tämä Mäkelän lukema otsikkokin tehtiin, oli reippaasti ennen sitä viimeistä kokousta. Tämä viimeinen kokous, jossa sitten tämä parlamentaarinen työryhmä päätyi yksimielisyyteen, oli nimenomaan se vaikuttavin ja merkittävin kokous, että ylipäänsä tämä työryhmä pääsi tulokseen. Ja tässä kokouksessa, nimenomaan tässä viimeisessä kokouksessa, oli tämä hyvä, rakentava henki, josta nämä kiitokset lähetin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varainsiirtoverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 109/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

16.51 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Osakeyhtiömuotoisia maatiloja on Suomessa runsaat 700, noin puolitoista prosenttia kaikista maatiloista. Osakeyhtiömuotoon siirtyminen on kuitenkin vähitellen kiihtynyt myös maataloudessa muiden perheyritysten tapaan. Osakeyhtiöittämistä on kuitenkin estänyt se, että luonnollisena henkilönä yritystoimintaa harjoittavan siirtyessä osakeyhtiömuotoon osakeyhtiö on joutunut maksamaan yritysmuodon muutoksessa varainsiirtoveron, joka erityisesti maataloudessa on varsin raskas, kun siellä on kiinteä omaisuus tietysti merkittävä tuotanto-omaisuus ja varainsiirtovero on 4 prosenttia omaisuuden käyvästä arvosta. On ollut kysymyksessä jopa kuusinumeroinen kokonaisluku. Hyvin tyypillistä on 100 000:nkin euron varainsiirtovero näissä tapauksissa, kun se koskee maapohjaa ja maatalouden tuotantorakennuksia.

On tärkeää, että varainsiirtovero poistetaan tuomintamuodon muutoksessa. Osakeyhtiöittämisen pihvi on 20 prosentin yhteisöverokanta. Se mahdollistaa luonnollisena henkilönä toimimista tehokkaammin yhtiön investointeja varten otettujen velkojen maksamisen tulorahoituksella, ääritapauksissa jopa 80 prosentin suuruisella verotettavan tulon osuudella, jos välttämätön elanto tilapäisesti hankittaisiin muualta. Varainsiirtoverokohtelua koskevan hallitusohjelmakirjauksen johdosta osakeyhtiöittämisten toteuttamista on nyt lykätty, mutta selvää on, että varainsiirtoverokustannuksen poistuminen lisää maatalouden yhtiöittämisiä merkittävästi vuoden 2018 alusta lähtien.

16.53 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Todellakin maatilojen toiminta on muuttumassa, sen me tiedämme, ja tämä hallituksen esitys varainsiirtoveron poistosta maatilan muuttaessa verotusmuotoaan on sellainen, että on äärimmäisen tärkeää, että tämä laki hyväksytään, koska tämähän mahdollistaa sitten tällaiset nykyaikaiset liiketaloudelliset manööverit paljon, paljon helpommin.

Yksi, mikä on tärkeä asia, on se, että se mahdollistaa myös maatilojen välisen yhteistyön, koska moni maatilahan ehkä harkitsee edelleen investointia, vaikka tilanne on tällainen kuin tällä hetkellä on. Usko tulevaisuuteen on kuitenkin maataloudessakin kohtuullisen vahva, ja se tarkoittaa, että moni maatila on lyönyt hynttyyt yhteen ja perustanut osakeyhtiön, jonka turvin jatketaan toimintaa, niin että eri yrittäjät siinä osakeyhtiössä saavat sitten toimintaansa tällä keinoin uutta pontta. Se mahdollistaa myös lomajärjestelyt, niin että ihminen, maanviljelijä, pääsee joskus myös aidosti lomalle.

Ja tämä varainsiirtoveron poisto tässä tapauksessa mahdollistaa hyvin monelle maatilalle joustavamman verosuunnittelun, ja ennen kaikkea, jos siitä saavutetaan ja kun siitä saavutetaan maatalolle toiminnallista hyötyä, se on ehdottoman kannatettava.

16.54 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tervehdin myös tätä lakia tyydytyksellä. Todellakin, tilakoko on kasvussa, toiminta on muuttumassa, ja tulee tilanteita todella, jolloin on järkevää toimia osakeyhtiömuodossa. Siinä kuitenkin itse asiassa vain juridinen asema muuttuu eikä mitään muuta tapahdu, jolloin varainsiirtoveron periminen kiinteistöomaisuudesta ei ole perusteltua. Jos tällä tavalla voidaan edistää suomalaisen ruoantuotannon pärjäämistä tässä yhä kovemmassa kustannuspaineessa, se on hyvä asia. Ehkäpä myöskin sukupolvenvaihdoskin jatkossa, kun nämä säädösten tulkinnat selvenevät, voi olla helpompi, ja sitä pitää tietenkin tervehtiä tyydytyksellä, koska nimenomaan nuoria yrittäjiä me tarvitsemme suomalaiseen ruoantuotantoon.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 110/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

16.55 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tässähän on kysymys tupakkaveron korotuksesta, ja varmasti tämänkaltaiset verot, kun puhumme tupakkaverosta, alkoholiverosta ja muista, ovat muun muassa kansanterveydellisestä näkökulmasta perusteltuja verotuksen muotoja.

Pyysin tämän puheenvuoron oikeastaan siksi, että haluaisin myös muistuttaa siitä, että eduskuntahan on keskustellut aika paljon tällaisista terveyspuolen veroista, ja kun tässä nyt tehtiin päätös, että makeisverosta luovuttiin, niin samaan aikaan esimerkiksi sosiaali- ja terveysvaliokunta yksimielisesti kirjasi ponnekseen, että tulisi saada korvaava terveysperusteinen vero tämän poistuneen makeisveron tilalle, ja muun muassa sosiaalidemokraatit ovat kannattaneet tätä eduskunnan yhteistä linjaa, ottaneet sen myös omiin vaihtoehtoihinsa. Muistan, että tuolloin kun asiasta keskusteltiin, valtiovarainministerihän lupasi, että jotain tämänkaltaista aletaan valmistella, ja toivoisin todellakin, että nyt oltaisiin jotain jo saatu aikaan. Kyse on merkittävästä verotulosta ja kansanterveydestä ja sitä kautta myös laajemmista yhteiskunnallisista vaikutuksista.

Olisin halunnut tiedustella, missä tämän esityksen kanssa mennään, sillä alkaa tulla pikku kiire. Aikanaanhan tämä makeisvero poistui sillä perusteella, että EU vaatisi meiltä tätä, mutta silloinhan asiaa selviteltiin ja todettiin, että vastaavantyyppisiä veromuotoja on kyllä EU-maissa käytössä. Ja silloin tulikin kysymys — kun hallitus jo kautensa alussa kaksi vuotta sitten tiesi, että tämä makeisvero tulee sellaisenaan poistumaan — miksi valmisteluihin ei lähdetty jo silloin. No hyvä, että luvattiin lähteä vuosi takaperin, mutta se, missä mennään sen kanssa nyt, olisi mielestäni ollut tässä yhteydessä hyvä käydä läpi.

16.57 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tupakkaveron vaiheittainen korotus seuraavan kahden vuoden aikana on mielestäni lakiesityksenä erittäin hyvä ja perusteltu. Kansanterveyden kannalta tupakointi on todella haitallinen ilmiö, ja siitä moni ihminen saa itselleen sellaisia sairauksia, joiden hoito maksaa sitten tuolla eri sairaalakierroksilla tavattoman paljon. Toivoisinkin, että tässä asiassa pystyttäisiin jatkossakin etenemään niin, että tupakoinnin haittoja vähennettäisiin tupakointia vähentämällä. Verotus tarjoaa siihen oivallisen keinon toki — tupakan haittaveroa korotetaan, koska se on todella haitallista terveydelle — mutta toivoisin myös sitä, että kaikille lapsille, kun he koulunsa aloittavat, siellä kerrottaisiin reilusti ja rehellisesti sekä tupakan haitoista että myös alkoholin haitoista.

Se terveyskasvatus on kaikista tärkeintä. Kun pienestä asti terveyskasvatusta lapsillemme annamme, niin tällaiset ilmiöt kuin tupakointi tai jonkun muun haitallisen aineen nauttiminen vähenevät ja terveys paranee. Loppujen lopuksi ihmisen elämässä on yksi suuri pääoma mukanamme, ja se on terveys.

16.59 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tupakkavero on hyvä esimerkki haittaverosta, jonka korottamista itsekin pidän kyllä kannatettavana. Vaikka täällä aikaisemmin olen tänään kritisoinut muun muassa kiinteistöveron korotuksia, niin tupakkaveroon suhtaudun aivan toisin. Tupakkaveroahan on tämän vaalikauden aikana jo korotettu useaan otteeseen, ja tämä ihan looginen linja näyttää jatkuvan tämänkin hallituksen esityksen myötä. Muistaakseni nämä aiemmat tällä vaalikaudella tehdyt korotukset on tehty yksimielisinä. En ole tästä aivan varma, mutta näin muistelisin. Toivottavasti tämä yksimielinen linja jatkuisi tämänkin esityksen myötä.

Edustaja Hoskonen täällä puhui kansanterveydellisistä syistä, ja näihin näkemyksiin on kyllä helppo yhtyä. Tämä tupakka on kyllä varsin vaarallinen aine monelle suomalaiselle, se aiheuttaa monia ongelmia, terveyshaittoja ja kuolemiakin hyvin paljon muun muassa syöpien muodossa. Kansanterveydellisistäkin syistä ja näkökulmista katsoen tämä korotusesitys on hyvin perusteltu ja ehkäisee toivottavasti toteutuessaan näitä laajoja tupakoinnista aiheutuvia terveyshaittoja ja terveysmenoja sekä yhteiskunnallekin aiheutuvia laajoja kustannuksia. Nämä aiemmat tupakkaveron korotukset ovat lisäksi lisänneet valtion verotuloja merkittävästi. Toivottavasti samoin käy tämän esityksen myötä.

Ainoa huoli, mikä tähän hieman liittyy, on salakuljetuksen mahdollinen lisääntyminen, mutta ainakaan aiemmin se ei ole suuresti kasvanut, johtuen osin näistä veronkorotuksen asteittaisista muutoksista. Eli niitähän on tehty puolivuosittain, ja uskon, että tämän esityksen myötä jatketaan tällä hyvällä linjalla.

17.01 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Yhdyn tähän kiittelyyn, joka koskee tupakkaveron korottamista. Se on tietenkin kansanterveyden kannalta tilannetta parantava toimenpide. Täällä on kiistelty siitä, kuka on minkäkin lakihankkeen isä, ja voin sanoa aidosti ja totuudenmukaisesti, että tätä asiaa hoiti eniten hallitusneuvotteluissa Smolnassa edustaja Zyskowicz. Joten jos joku muu väittää olevansa tähän ansioitunut, niin puhuu muunnettua totuutta. Zyskowicz oli tämän esityksen takana vahvasti.

Elinkeinonharjoittajien kannalta on ehkä hiukan ongelmallista tuo puolen vuoden välein tapahtuva korottaminen.

Sitten edustaja Viitaselle voisin sanoa, että makeisveron tilalle on ehdotettu ja suunniteltu sokeriveroa, mutta ilmeisesti sen valmistelu on käytännössä katkennut sen takia, että tuon veron tekninen rakentaminen on käytännössä ylivoimaista.

17.02 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Vaikka en sinänsä tupakkaveron korotusta vastustakaan, haluan silti tuoda esille, että onhan se kuitenkin realiteetti, etteivät kaikki halukkaatkaan tupakanpolton lopettajat siitä tupakasta noin vain eroon pääse, ja tässä salissakin on useita kertoja kyselytunnilla todettu, että tupakkavero on yksi niitä asioita, jotka nostavat pienituloisten maksurasituksia tässä verotuksen kokonaiskuvassa. Lisäksi, kun tupakan tuontia itärajan yli tiukennettiin hallituksen toimesta tupakkalain muutoksessa, se aiheutti tiettyä alueellista epätasa-arvoa sen suhteen, että EU-maista tuontia kuitenkin tapah-

tuu rannikon satamakaupungeissa ja nyt sitten sitä tupakkaa ei enää voida sieltä itärajan ylitse tuoda, joten ihmiset kokevat, että tämä oli alueellisesti epätasa-arvoinen päätös.

17.03 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tuo on kyllä huono uutinen, jos valmistelu kokonaan on katkennut. Tästä itse sokeriverostahan on tehty selvityksiä jo vuosia sitten ja todettu tietty ongelmallisuus monesta syystä. Mutta nimenomaisesti muistan hyvin viime syksyn: Kun makeisverosta luovuttiin ja eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntakin yksimielisesti puhui tällaisesta laajemmasta terveysperusteisesta verosta, niin silloin kyllä hallituksen toimesta valtiovarainministeri Orpo sanoi, että nyt ryhdytään etsimään sitten mallia tällaiselle terveysperusteiselle verolle. Jos näin on, niin kuin edustaja Kiviranta sanoi, että käytännössä tätä ei nyt sitten valmistellakaan ja taas on vuosi kulunut, niin puhuttiinko muistaakseni arviolta 100 miljoonasta eurosta, mitä tässä on verotulon menetyksiä. Eli siinä mielessä tietenkin pitäisi nyt kiireesti tarttua siihen lupaukseen, joka vuosi sitten annettiin. Ehdottomasti tarvitsemme tätä valmistelua ja myös toimeenpanoa.

17.04 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Totta kai, jos edustaja Viitasella on hyviä ehdotuksia, täsmällisiä ehdotuksia [Pia Viitanen: Valtiovarainministeri on luvannut!] tällaisen terveysperusteisen uuden veron toteuttamiseksi... Sen verran vielä sokeriverosta, että sehän periaatteessa voidaan toteuttaa kahdella tavalla: raaka-aineverona ja sitten tuoteverona. Tuotevero on teknisesti käytännössä mahdoton, ja raaka-aineveroa en ainakaan itse kannata, koska se jouduttaisiin kohdistamaan myös kotimaiselle muutenkin heikoilla olevalle sokerin tuotannolle, ja on erittäin tärkeää, että Suomessa kuitenkin sokerin tuotanto säilyisi. Se on nyt selvästi uhanalaisena senkin vuoksi, että tästä vuodesta lähtien EU:ssa on poistettu maakohtaiset sokerikiintiöt.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 30 §:n sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 i §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 111/2017 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verontilityslain 12 §:n ja tuloverolain 124 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 112/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

17.05 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Oikeastaan olemme tätä asiaa sivunneet tänään jo aikaisemmin kiinteistöverolakiesityksen yhteydessä, eli tämähän on yksi esitys, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen poistoa kunnille siten, että yhteisöverotuksen kuntien osuutta nostetaan. Kuten aiemmin sanoin, pidän kompensaatiotapana kiinteistöveroa ehdottomasti vääränä, ja mielestäni näiden kautta se kompensaatio olisi tullut tehdä.

Mutta, puhemies, tässä on yksi huoli. Tässä on yksi huoli kaikkinensa. Esimerkiksi kun olemme kuulleet Kuntaliittoa jo verojaostossa, niin on käynyt ilmi, että kun tällä nimenomaisella esityksellä on tarkoitus kompensoida noin 60 miljoonaa, kiinteistöveroa noin 25 ja sitten valtionosuuksilla noin 25, yhteensä 110 miljoonan euron verran, niin Kuntaliitto itse kertoo, että oheiskustannuksiin, joita tulee kunnille varhaiskasvatuksen maksun poistosta kaiken kaikkiaan, tämä kompensaatiosumma ei summanakaan kokonaisuudessaan ole riittävä. Kuntaliitto puhuu noin 130—140 miljoonan kompensaatiotarpeesta, joka siis menee pari—kolmekymmentä miljoonaa yli sen, mistä hallitus ikään kuin sanoo, että nyt kompensoidaan kaikki.

Haluan nyt tässä täysistunnossakin kiinnittää huomiota tähän tosiasiaan, että pitäisi olla nyt hallituspuolueidenkin hyvin tarkkana, että lupaukset kompensaatiosta täyttyvät, mutta toivottavasti viisain keinoin, ja, puhemies, kuten olen sanonut, mielestäni kiinteistövero ei kuulu siihen viisauteen.

17.07 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Varhaiskasvatusmaksujen poistaminen noin 7 000 perheeltä on mielestäni erittäin hyvä ja perusteltu asia. Sen kompensoiminen todellakin on mielestäni hyvin perusteltua.

Edustaja Pia Viitaselle on kyllä kunniaksi mainittava, että hän on sitkeästi omaa linjaansa pitänyt täällä yllä, mutta sanoisin nyt kuitenkin, että kun erilaisia veroja ja maksuja määrätään, niin ne ovat aina yhteiskunnalle sitä varten olevia rahoja, että niillä palveluja tarjotaan. Esimerkiksi varhaiskasvatusmaksun kannalta äärimmäisen tärkeä verokertymäasia kuntien kannalta on se, mikä on kunnan talouden yleinen tilanne. Se on Suomen kunnissa parantunut viimeisen kahden vuoden aikana hurjaa vauhtia. Teidän hallitusaikananne [Pia Viitanen: Kai te nyt kuitenkin haluatte kompensoida?] 20—30 kuntaa oli kriisin partaalla, ja suomeksi sanottuna kuntahan ei voi mennä tietenkään konkurssiin, mutta nämä olivat ylivoimaisissa taloudellisissa vaikeuksissa.

Tänä päivänä kuntien talous oli jo viime vuonna yli 400 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tiedän, että esimerkiksi kotikunnassani Ilomantsissa varhaiskasvatusmaksuja ei peritä. Lapset saavat sen varhaiskasvatuksen korvauksetta, mutta kunta on ollut säästäväinen ja pitänyt taloutta hyvässä kunnossa koko ajan. Tämä kuvaa sitä, että teidän verotaktiikkannehan on tämä, että te otatte yhden pienen, pienen, pienen pisteen sieltä verotuksesta, arvostelette sitä ja pidätte siitä valtavaa meteliä ja ikään kuin kiinnitätte huomion siihen yhteen pieneen seikkaan tietäen, että ihmiset unohtaisivat totuuden, mikä tässä asiassa on.

Kuntatalous on vahvasti vahvistunut ja se on suonut mahdollisuuksia myös varhaiskasvatukselle. Kun te tuotte näitä yksityiskohtia vahvasti esille, niin teitä varmaan harmittaa se, että Suomen talous kasvaa hurjaa vauhtia tällä hetkellä, kuntatalous tervehtyy, valtiontalous tervehtyy. Sitä totuutta teidän pienet yksityiskohtanne eivät muuta yhtään miksikään. Tämä muistakaa, koska on rehellisyyttä sekin, että sanotaan ihmisille se kokonaisku-

va, millainen se on, eikä vain sitä pientä yksityiskohtaa, joka saattaa olla hieman ongelmallinen mutta ei kaada koko kokonaisuutta missään vaiheessa.

17.09 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Toki kokonaiskuva ja kokonaisuus ovat se kaikkein olennaisin, mutta kyllä niillä yksityiskohdillakin aina jokin pieni merkitys vähintään on, joskus voi olla suurempikin. No, tämä esitys nyt käsittelee tätä yhteisöveron jako-osuuden muutosta siten, että kunnille tulisi siitä jatkossa suurempi osuus. Se on sinänsä yksittäisenä esityksenä aivan kannatettava. Kun kunnat saavat suuremman osuuden yhteisöveron tuotosta, niin niille tulee suuremmat kannustimet kehittää elinkeinopolitiikkaansa ja houkutella alueelleen kasvavia, työllistäviä, hyvin menestyviä yrityksiä. Se on sinänsä täysin ymmärrettävä tavoite, ja tähän esitykseen on siinä mielessä helppo yhtyä.

Sitten kuitenkin palaan vielä hieman tähän aiempaan keskusteluun, jota tässäkin, tämänkin pykälän kohdalla, on käyty näistä varhaiskasvatusmaksujen alennuksista ja niiden kompensoinnista kunnille. On todettu moneen kertaan, että tämä kompensaatio koostuu kolmesta osasta: 60 miljoonaa tästä esityksestä, sitten 25 miljoonaa peruspalvelujen valtionosuuden nostosta ja 25 miljoonaa euroa kiinteistöveron rajojen nostosta.

Kyllä minä nyt tässä olen samoilla linjoilla kuin edustaja Viitanen tässä vieressäni, että kyllä tämä kiinteistöverotuksen ja varsinkin sen alarajan nosto on ongelmallinen. Se ei mielestäni kyllä millään tavalla lisää kuntien mahdollisuuksia, se pikemminkin kaventaa niitä ja pakottaa ne nostamaan kiinteistöverojaan. Olisi ollut järkevää, ehkä, mahdollistaa suuremmat liikkumavarat: antaa sen alarajan olla paikallaan ja nostaa kiinteistöveroprosenttien ylärajoja. Kunnat olisivat silloin itse voineet päättää, mitä tekevät. Nyt jopa niissä tapauksissa, kun kunnilla ei ole halukkuutta nostaa kiinteistöveroprosentteja, ne on pakotettu siihen.

Mutta tämä varsinainen esitys, joka koskee tätä yhteisöverojen jako-osuutta, on kyllä kannatettava.

17.11 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! On kyllä sinänsä hämmästyttävää, että olemme tässä nyt jo 2,5 vuotta käyneet tätä keskustelua täällä salissa, ja edustaja Hoskonen ei vieläkään ole lukenut SDP:n vaihtoehtobudjetteja, joita olemme kerinneet tekemään tässä ajassa jo kaksi, ja kolmas on tulossa. Nimenomaisesti siinä on niitä kokonaisvaltaisia esityksiä verotuksen suhteen, ja kokonaisyhtälö on esitetty niin, että työtä enemmän, reiluutta, oikeudenmukaisuutta enemmän, velkaa vähemmän ja oikeudenmukaisempi verorakenne. Te voitte, edustaja Hoskonen, nyt tutustua vihdoin siihen meidän vaihtoehtobudjettiimme, niin että teidän ei tarvitsisi enää käyttää näitä lukuisia puheenvuoroja tästä, että pieniä asioita täällä vain kritisoidaan ja nostetaan eikä kokonaisuutta näy.

Sitten hyvin tärkeä asia: Kun puhutaan oikeudenmukaisuudesta paitsi veropolitiikassa niin myös esimerkiksi näiden lomarahojen leikkausten suhteen julkisen sektorin ahkerilta työntekijöiltä, olemme täällä SDP:nä vaatineet esimerkiksi sitä, että siinä täytyisi ottaa nyt takapakkia ja perua tulevat leikkaukset. Ja kun edustaja Hoskonen täällä juuri todisti, kuinka loistavasti kaikilla kunnilla menee, niin varmasti sekin tukee sitä, toivottavasti yhteistä, ajatusta ennen pitkää, että katsotaan, että kasvu kuuluu kaikille. Se kuuluu myös niille hoitajille, sairaanhoitajille, keittäjille, siivoojille ja julkisen sektorin työntekijöille, ja siksipä tämä leikkaus tulisi perua. SDP:hän esittää paitsi että se perutaan, myös että tähän varataan riittävästi määrärahoja.

17.12 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Sen verran vielä täytyy nyt kuntapäättäjän roolissa kiittää, että pidän lähtökohtaisesti hyvänä sitä, että jos kunnille osoitetaan lisävelvoitteita tai viedään kunnilta mahdollisuuksia periä maksuja, niin sitten asiaa ei kuitenkaan jätetä puhtaasti kunnan ongelmaksi vaan valtion puolelta osoitetaan, mistä tämä asia voitaisiin kompensoida. Viime kaudellahan tällaista tehtiin, että kunnille laitettiin velvoitteita eikä kerrottu, mistä rahat otetaan, ja silloin se käytännössä tarkoittaa monesti veroprosenttien nostoa, joka taas sitten kurjistaa kunnan taloutta ja elinmahdollisuuksia. Minusta tuntuu, että tämäkin periaate, että nyt hallitus on tästä luopunut ja osoittaa kunnille, mistä ne rahat löytyvät, on niitä harvoja hyviä asioita, joita hallitusohjelmaan on jäänyt perussuomalaisten vaikutuksesta.

17.13 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllä edustaja Viitasella on hieman kummallisia käsityksiä siitä, miten maailmassa mennään tällä hetkellä. Hänen budjettisanomansa on "enemmän työtä, vähemmän velkaa", niin kuin hän äsken todisti vahvasti, mutta olisipa teillä ollut silloin aikoinaan hallitusvastuuaikana nämä oikeat paperit käsillä. Minua pikkusen harmittaa, edustaja Viitanen, että teillä on aina väärät paperit, kun te olette jossakin. Jos te olette hallituksessa, teillä on silloin väärät paperit mukana, koska silloin velka kasvaa, työttömyys kasvaa, työllisyys vähenee. Nyt sitten kun te olette oppositiossa, nyt teillä on oikeat paperit mutta väärään aikaan. Koettakaa nyt vaihtaa ne paperit keskenään jonain päivänä, että edes joskus, yhden kerran seuraavien 20 vuoden aikana teillä olisi oikeat paperit mukana oikealla hetkellä! Jos minä metsämiesurani aikana olisin aikoinaan aina pitänyt väärät paperit mukana, minä olisin itärajan pinnassa joutunut monta kertaa itänaapurin puolelle, kun väärät kartat olisi ollut mukana, ja sieltä palauttaminen on pikkusen vaikeampi prosessi kuin yhden budjettipuheenvuoron pitäminen. Koettakaa nyt edes kerran, että olisi oikeat paperit oikealla hetkellä mukana. Minä sitä tilannetta niin rakastaisin, kun sellaisen tilanteen havaitsisin tässä toiminnassanne.

Toinen asia sitten: Sitäkin te vääristelitte, että olisin sanonut, että kunnilla menee loistavasti. Kuntien tilanne on parantunut, loistavaan tilanteeseen on vielä pitkä matka. Minä sanoin, että kuntien taloustilanne on parantunut 400 miljoonalla viime vuoden laskelmien mukaan. Elikkä senkin te vääristelitte, mutta se nyt on pieni juttu.

Toivon hartaasti, että jonain päivänä teillä olisi oikeat paperit. Sitä päivää minä kyllä jaksan odottaa.

17.15 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Minäpä luulen, että edustaja Hoskonen nauttii juuri tänä päivänäkin siitä, että SDP:llä on ollut oikeita papereita. Nimittäin kyllähän kaikkien talousoppineidenkin todistus sanoo siitä, että talous itse asiassa lähti käyntiin vuoden 2015 kesällä, [Hannu Hoskosen välihuuto] ja silloin nimenomaan ei hallituskaan ihan niin salamannopea ollut, että kaikki keinot oltaisiin tehty ja siitä sitten hallituksen päätöksin lähti rakentamisbuumi ja lähti kaikki tämä elpyminen. [Hannu Hoskonen: Voi hyvänen aika!] Kyllä minä uskon, että niitä oikeita papereita silloinkin luettiin.

Puhemies! Mikä minua ihan oikeasti huolestuttaa — koska minulla on sellaisia papereita, joita ainakin hallitus ilmeisesti pitää oikeana, koska ne ovat hallituksen omia esityksiä — on se, että esimerkiksi monissa näistä hallituksen omista esityksistä, monissa näistä niin sanotuista ja edustaja Hoskosenkin mielestä varmasti oikeista papereista, hallitus itse esimerkiksi kertoo, että juu, kyllä meillä on varaa keventää miljoonaperijöiden verotusta, ei sillä tosin työllisyysvaikutuksia ole, mutta varaa on kuitenkin, ja sitten samaan aikaan mie-

titään, että okei, pienituloisilta leikataan, koulutuksesta leikataan, vaikka ainakin tämänkin päivän ekonomistien paperien, niin sanottujen oikeiden papereiden mukaan on suuri virhe, kun koulutuksesta leikataan. Kyllä minä nyt haluaisin, että pientä huomiota tällaiseen pieneen inhimillisyyteen ja oikeudenmukaisuuteenkin kiinnitettäisiin. Nyt kun sitä kasvua on, sen kasvun tulisi kuulua kaikille, ja siksi minusta olisi todella tärkeää, että niin veropolitiikassa kuin yleisestikin keltaisen kirjan sisällön suhteen päätyisimme siihen, että kasvu jakautuisi tasaisemmin. Hyvä, että kasvaa, kasvun pitää jatkua tasaisemmin, ja siksi ei riitä esimerkiksi, että ilmoitetaan, että hallituksen päämääränä on eriarvoisuuden vähentäminen, ja perustetaan työryhmä, mutta tosiasiassa pääministeri Sipilä itsekin myöntää, että tämän hallituksen esitykset kasvattavat eriarvoisuutta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 127/2017 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 6/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Puhemies Maria Lohela: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 12.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että lisätalousarviota koskevan ehdotuksen ainoassa käsittelyssä noudatetaan seuraavaa menettelytapaa:

Edustajan, joka aikoo ehdottaa muutoksia valtiovarainvaliokunnan mietintöön, on jätettävä muutosehdotuksensa keskuskansliaan viimeistään keskiviikkona 11.10.2017 kello 14.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Yksityiskohtaisessa keskustelussa tehdään ensin kaikki muutosehdotukset ja sitten niistä äänestetään. Siltä osin kuin lisätalousarvioon ei ole ehdotettu muutoksia, se katsotaan hyväksytyksi valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisena.

Menettelytapa hyväksyttiin.

Mietintö pantiin pöydälle 12.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 92/2017 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 16/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

18. Hallituksen esitys eduskunnalle yhdistelmärangaistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 268/2016 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 9/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 83/2017 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 17/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

20. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja rataverolain 5 ja 7 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 119/2017 vp
Lakialoite LA 22, 28/2015 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 18/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

21. Hallituksen esitys eduskunnalle toimeentuloturvan muutoksenhakulautakuntia koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 74/2017 vp
Valiokunnan mietintö StVM 8/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.10.2017 pidettävään täysistuntoon.

22. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 11.10.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola